

BUDAPEST FŐVÁROS TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERVE ÉS A FŐVÁROSI RENDEZÉSI SZABÁLYZAT MÓDOSÍTÁSÁHOZ

KEMÉNY FERENC SPORTLÉTESITMÉNY-FEJLESZTÉSI
PROGRAM ÁLTAL HATÁROLT TERÜLET

KÖRNYEZETI ÉRTÉKEK ÉS NATURA 2000 HATÁSBECSLÉS

Egyeztetési dokumentáció

BUDAPEST, 2018. november

KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS A KEMÉNY FERENC SPORTLÉTESÍTMÉNY- FEJLESZTÉSI PROGRAM ÁLTAL HATÁROLT TERÜLETRE VONATKOZÓAN A BUDAPEST FŐVÁROS TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERVÉNEK (TSZT 2017) ÉS FŐVÁROSI RENDEZÉSI SZABÁLYZATÁNAK (FRSZ) MÓDOSÍTÁSÁRA

MEGBÍZÓ:

Budapest Főváros Városépítési Tervező Kft.

1052. Budapest, Városház u. 9-11.

MEGBÍZÓ KÉPVISELŐJE:

Albrecht Ute

vezető településtervező, ügyvezető

VÁLLALKOZÓ:

Térinfo Bt.

1185. Budapest, Munkács u. 7.

A VÁLLALKOZÓ KÉPVISELŐJE:

Dr. Kollányi László
(SzTjv Sz-003/2017)

tájépítész, ügyvezető

Budapest, 2018 november

Tartalomjegyzék (Környezeti Értékelés)

1. A környezeti értékelés kidolgozási folyamatának ismertetése	6
1.1. A környezeti értékelés fogalma és célja	6
1.2. Előzmények, tematika	6
1.3. A környezet védelméért felelős szervek és az érintett nyilvánosság előzetes véleményeinek és észrevételeinek figyelembe vétele	6
Honlap	8
Papír alapú hozzáférés	8
Általános véleményadási lehetőség	8
A beérkező társadalmi vélemények figyelembevétele	8
1.4. A környezeti értékelés készítése során tett javaslatok hatása a terv alakulására	8
1.5. A környezeti értékelés készítése során felhasznált adatok forrása, az alkalmazott módszer korlátai	9
2. A terv rövid ismertetése	10
2.1. A terv tartalma, célja, a környezeti értékelés szempontjából fontos jellemzői	10
2.2. A terv összefüggése más releváns, tervekkel, programokkal	13
Dunaparti Építési Szabályzat (DÉSZ)	13
Budapest 2030 Hosszú távú városfejlesztési koncepció	13
Budapest 2020, Integrált Településfejlesztési Stratégia (2014)	14
Budapest Területfejlesztési Koncepciója (2014)	15
Duna menti területek összehangolt fejlesztése tematikus fejlesztési program (2014)	16
Budapest Integrált Területi Programja	17
Budapest Környezeti Programja 2017–2021	17
4. Nemzeti Környezetvédelmi Program (NKP-IV 2014-20)	18
Országos Területrendezési Terv (2013) és a Budapesti Agglomeráció Területrendezési Terve (2011)	18
Kemény Ferenc Sportlétesítmény-fejlesztési Program	19
Kerületi településrendezési eszközök	20
Dunaparti Építési Szabályzat (DÉSZ)	21
3. A terület környezeti állapotának feltárása	22
3.1. A környezeti elemeinek és rendszereinek ismertetése, a környezetállapot ismertetése, természeti területek bemutatása	22
A környezeti állapot jellemzése: domborzat, geomorfológiai adottságok	22
Geológiai adottságok	24
Talaj	24
Vízrajz	25
Felszín alatti vizek, talajvíz	26
Vízellátás, csatornázás	27
Árvízvédelem	28
Éghajlati viszonyok, városklíma	28
Levegőtminőség, légszennyezettség	29

Hulladékkezelés	30
Tájképvédelmi terület	34
Állatvilág	41
Tájhasználat, tájszerkezet	48
3.2. Az embert, mint végső hatásviselőt érő hatások értékelése	58
3.3. A fennálló környezeti konfliktusok, tájhasználati konfliktusok, problémák leírása és mindezek várható alakulása, ha a terv nem valósulna meg	58
Talajszennyezettség fennmaradása	58
A terület rendezetlensége, kihasználatlansága fennmarad	60
Kommunális hulladéklerakás	60
Invazív növények terjedése, spontán beerdősülés	60
4. A várható környezeti hatások előrejelzése	61
4.1. A környezeti elemekre és rendszereikre gyakorolt hatások (földre, levegőre, vízre, élővilágra, épített környezetre, ez utóbbi részeként az építészeti és régészeti örökségre)	61
4.2. Biológiai aktivitásérték számítás eredménye	82
4.3. A közvetett módon hatást kiváltó tényezők feltárása	83
5. A terv környezeti szempontú értékelése	84
6. A káros hatások elkerülésére tett javaslatok	85
6.1. Levegőtisztaság védelem	85
6.2. Talaj, felszíni- és felszín alatti vizek védelme, árvízvédelem	85
6.3. Zaj- és rezgésterhelés	86
6.4. Közlekedési zaj	86
6.5. Hulladékkezelés	86
6.6. Kulturális örökség védelme	86
7. Környezeti szempontú javaslatok más tervek, programok számára	87
8. Monitorozási javaslatok	88
9. Összefoglalás	89

Tartalomjegyzék (Natura2000 hatásbecslés)	91
Bevezetés	92

1. Azonosító adatok	92
1.1. A terv készítőjének, illetve a beruházónak a neve, címe, elérhetősége	92
1.2. A terv neve	92
2. Az érintett Natura 2000 terület	92
2.1. A Natura 2000 terület neve és kódja, amelyre a terv várhatóan hatással van	92
Duna és ártere (HUDI20034)	93
Ráckevei Duna-ág (HUDI20042)	93
2.2. Azoknak a közösségi jelentőségű fajoknak, illetve élőhelytípusoknak a felsorolása, amelyeknek valamely állományára vagy természetvédelmi helyzetére a Natura 2000 területen hatással lehet a terv vagy a beruházás	94
Duna és ártere (HUDI20034)	94
Ráckevei Duna-ág (HUDI20042)	95
3. A terv bemutatása	96
3.1. A Natura 2000 területre hatással lévő terv bemutatása, céljának meghatározása	96
3.2. A terv jelentősége, tervezett időtartama	96
3.3. A terv térbeli kiterjedése, az okozott hatás nagysága, kiterjedése, térképi ábrázolása	98
Budapesti Atlétikai Stadion és kapcsolódó létesítmények	99
Budapest Diákváros és ezzel összefüggő módosítások területe	99
Dunai Evezős Központ:	99
3.4. A terv hatásterületén lévő természeti állapot ismertetése	104
Partmenti vegetáció	104
3.5. A terv társadalmi, gazdasági következményeinek leírása	106
4. A terv kedvezőtlen hatásai	107
4.1. A várható természeti állapotváltozás leírása a terv vagy beruházás megvalósulását követően vagy annak következtében	107
4.2. A Natura 2000 területen megtalálható, a kijelölés alapjául szolgáló élőhelyekre és fajokra gyakorolt, várhatóan kedvezőtlen hatások leírása, becsült mértéke bemutató térképmellékletekkel	109
5. Alternatív (egyéb ésszerű) megoldások	111
6. A megvalósítás indokai	111
6.1. A terv és beruházás megvalósítása szükségszerűségének ismertetése	111
6.2. A terv vagy a beruházás megvalósításának szükségszerűségét a következő indokok valamelyike támasztja alá (a kívánt rész megjelölendő)	112
7. A kedvezőtlen hatások mérséklése, kezelési javaslatok	112
KE2: Tavak és a Ráckevei-Duna vízfelülete	113
KE6: Özönnövények állományai	114
KE8: Egyéb erdők	114
KE10: Pufferterület	114
8. További javasolt intézkedések	114

1. A környezeti értékelés kidolgozási folyamatának ismertetése

1.1. A környezeti értékelés fogalma és célja

A környezeti vizsgálat lefolytatásának eljárásrendjét és a környezeti értékelés elkészítésének tartalmi követelményeit az egyes tervek, ill. programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I.11.) Korm. rendelet (a továbbiakban KÉ rendelet) tartalmazza. A KÉ rendelet 1.§. (3) a) pontja értelmében a település egészére készülő szabályozási terv és helyi építési szabályzat készítése esetén környezeti vizsgálat lefolytatása és környezeti értékelés készítése kötelező. A kormányrendelet alapján, a település egy részére készülő településrendezési eszközök esetén a várható környezeti hatásuk jelentőségének eseti meghatározása alapján dönthető el a környezeti értékelés készítésének szükségessége.

A településrendezési eszközök készítésekor, ha környezeti vizsgálat lefolytatása szükséges, a környezeti értékelést az „alátámasztó javaslat” munkarészen belül, önálló fejezetként, a KÉ rendeletben meghatározott tartalommal kell kidolgozni.

1.2. Előzmények, tematika

A Kemény Ferenc Sportlétesítmény-fejlesztési Program és a Budapest Diákváros – Déli Városkapu Fejlesztési Program elemeinek megvalósulása érdekében az 1651/2017. (XII. 6.) Főv. Kgy. határozattal elfogadta Budapest településszerkezeti terve (TSZT 2017) és a Fővárosi rendezési szabályzatról szóló 5/2015. (II. 16.) Főv. Kgy. (FRSZ) módosítás kidolgozásának szükségességét.

A program javasolt elemei három területen teszik szükségessé a TSZT 2017 és az FRSZ módosítását:

- a Budapesti Atlétikai Stadionhoz kapcsolódóan a Kvassay zsilip melletti ferencvárosi és a fő Duna-ág menti észak-csepeli területeken,
- a Budapest Diákvároshoz kapcsolódóan a Ráckevei (Soroksári)–Duna mellett a Soroksári úttal szomszédos területeken és a Galvani-hídhoz kapcsolódó közútfejlesztések területein,
- a Dunai Evezős Központoz kapcsolódóan a Ráckevei (Soroksári)–Duna és a Francia-öböl melletti területeken.

1.3. A környezet védelméért felelős szervek és az érintett nyilvánosság előzetes véleményeinek és észrevételeinek figyelembe vétele

A települési terv módosítását a településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Trk.) új követelményei indokolták. A tervekészítés a település teljes közigazgatási területét nem érinti, ezért az egyes tervek és programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I.11.) Korm. rendelet 1.§(2) értelmében rendezési terv részeként környezeti vizsgálat (továbbiakban: KV) készítése a jogszabály szerinti **érintett szervek véleményétől** függ.

A 2/2005. (I.11.) Korm. rendelet 7 § (1) bekezdésének és a Trk. rendeletnek megfelelően Budapest Főváros Önkormányzata a kormányrendeletben Főpolgármesteri Hivatala a környezeti értékelés és Natura2000 hatásbecslés elkészíttetését fontosnak tartotta, így a KÉ tematikája a rögzített tartalmi követelmények szerint került meghatározásra.

A kormányrendeletben meghatározott környezet védelméért felelős szervek a megküldött tematikát elfogadták, a rendeletről eltérő tematikát nem javasoltak, így az a rögzített tartalmi követelmények szerint került meghatározásra a fejlesztési szándékoknak megfelelő részletezettségben. A szerződéskötésre 2018 szeptemberében került sor a Térinfo Bt-vel. A tematika véglegesítése során figyelembe vételre került az az általános elv, miszerint a környezeti értékelést az adott terv vonatkozásában értelmezhető pontok tekintetében kell elkészíteni.

Szervezet neve	Vélem. beérkezett	Szükséges nek tartja +/-	Nyilatkozat
Budapest Főváros Kormányhivatala Állami Főépítész	2018.10.09.	-	A környezet védelméért felelős államigazgatási szerv véleményét tartja mérvadónak.
Pest Megyei Kormányhivatal Bányafelügyeleti Főosztály	2018.09.17.	-	Nem tartja szükségesnek
Duna- Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság	2018.09.28.	+	KV készítését szükségesnek tartja. Ezen belül legalább az alábbiakat kell a környezeti értékelésnek tartalmazni: -településrendezési eszközök módosítása - kihatásuk a táji adottságokra, természeti értékekre - kompenzációs intézkedések a káros hatások csökkentésére - intézkedések megfogalmazása más tervek számára.
Pest Megyei Kormányhivatal Földművelésügyi és Erdőgazdálkodási Főosztály	2018.09.17.	-	KV készítését nem tartja szükségesnek, de az erdőterületek nagysága nem csökkenhet a közigazgatási területen.
Budapest Főváros Kormányhivatala Földhivatali Főosztály Földmérési és Földügyi Osztály	2018.09.26.	-	KV készítését nem tartja szükségesnek.
Fővárosi Katasztrófavédelmi Igazgatóság	2018.09.25.	+	KV készítését indokoltnak tartja.
Budapest Főváros Főpolgármesteri Hivatal közgyűlési határozat	2018.09.26.	+	KV készítését indokoltnak tartja.
Pest Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály	2018.09.26.	+	KV készítését indokoltnak tartja.
Budapest Főváros Kormányhivatala Népegészségügyi Főosztály	2018.09.12.	+	KV készítését indokoltnak tartja.
Országos Környezetvédelmi Tanács	2018.10.08.	-	Nincs véleményezési joga, ezért nem nyilatkozik a tematikáról.
Országos Vízügyi Főigazgatóság	2018.09.11.	-	Nincs véleményezési joga, ezért nem nyilatkozik a tematikáról.
Budapest Főváros Kormányhivatala Építésügyi és Örökségvédelmi, Hatósági Oktatási és Törvényességi Felügyeleti Főosztály	2018.09.12.	-	Nem tartja szükségesnek
Pest Megyei Kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági, Növény- és Talajvédelmi Főosztály	2018.09.11.	-	Nem tartja szükségesnek, nem rendelkezik hatáskörrel.

1. táblázat: Előzetes KÉ tematika véleményezése

Partnerségi egyeztetés

A partnerségi egyeztetés keretében az információk az alábbi csatornákon keresztül az érdeklődők számára is hozzáférhetővé váltak.

Honlap

A környezeti értékelés egyeztetési dokumentációja és az eljárással összefüggő összes nyilvános dokumentum közzétételre került a Budapest Főváros weboldalán (budapest.hu).

Papír alapú hozzáférés

Nyomtatott dokumentáció megtekintésére Budapest Főváros Önkormányzata hivatali helységében (1052 Budapest, Városház utca 9-11.) van lehetőség.

Általános véleményadási lehetőség

A honlapon a munka aktuális anyagai elérhetők, velük kapcsolatban bárki véleményt és észrevételt küldhet levélben (Budapest Főváros Önkormányzata, 1052 Budapest, Városház utca 9-11.). A vélemények és észrevételek megadására az önkormányzat a nyilvánosságra hozatal időpontjától legalább 30 nap határidőt biztosított.

A beérkező társadalmi vélemények figyelembevétele

Az előzetes környezeti értékelés határidőre beérkezett véleményeit feldolgozzuk és a vizsgálatban résztvevő szakértők azokat figyelembe veszik a dokumentációk véglegesítésekor.

1.4. A környezeti értékelés készítése során tett javaslatok hatása a terv alakulására

A környezeti vizsgálat elvégzésére, a településrendezési eszközök elkészítésével párhuzamosan került sor, annak önálló munkarészeként. Ennek következtében a környezeti értékelés során megismert eredmények befolyásolhatták a településrendezési tervek egyes részleteit és meghatározhatják a tervezés lehetőségeit, korlátait egyaránt.

A környezeti értékelések készítésének elsődleges célja, hogy az iterációs jelleggel megvalósuló egyeztetési, konzultációs folyamatokon keresztül folyamatos kapcsolat alakulhasson ki a tervezés és környezeti vizsgálat készítése között. A párhuzamosan készülő, a tervbe folyamatosan beépülő környezeti vizsgálat jelentheti a garanciát a döntéshozók számára, hogy a terv törekszik minimalizálni, elkerülni a nem kívánt környezeti konfliktusokat.

1.5. A környezeti értékelés készítése során felhasznált adatok forrása, az alkalmazott módszer korlátai

A KÉ tematika kialakításánál alapelveként került rögzítésre, hogy az értékelés csak a településrendezési terv várható környezeti hatásait értékeli. Nem vállal és nem vállalhat fel olyan feladatokat, melyeket más tervezési feladatok során kell megoldani (pl.: környezeti hatásvizsgálat, települési környezetvédelmi program, környezeti állapot mérések, vízgazdálkodási terv, rekultivációs terv, stb.) Jelen dokumentum ezért a rendelkezésre bocsájtott fővárosi elképzeléseken, fejlesztési szándékokon, valamint a tervezők által biztosított dokumentumokon alapszik. A tervmódosítás egyeztetési dokumentuma tartalmazza a környezeti értékelés kapcsán felmerülő környezeti konfliktusokat feloldó területfelhasználási-, szabályozási megoldásokat, környezetvédelmi intézkedési javaslatokat.

Az értékelés a településrendezési terv várható környezeti hatásait nézi, ezért az értékelés tárgya alapvetően a következők vizsgálatára terjed ki:

- településszerkezeti változtatások környezeti hatásai,
- a tervben megfogalmazott területhasználatok várható környezeti hatásai,
- a területhasználatokhoz kapcsolódó építési feltételek várható környezeti hatásai.

A környezeti értékeléshez új felmérések nem készültek, a felhasznált adatok forrása a következő volt:

- Budapesti Agglomeráció Területrendezési Tervéről szóló 2005. évi LXIV. törvény (BATrT);
- Budapest Fővárosi Településszerkezeti Terv 2015 (TSZT 2015)
- Környezet védelméért felelős szervek által előzetes véleményezési eljárásban, illetve előzetes egyeztetések során közölt információk, adatok.
- vonatkozó jogszabályok,
- illetékes szakhatóságok adatszolgáltatása,
- önkormányzati adatszolgáltatás,
- készülő településrendezési eszközök,
- helyszínelések eredményei,
- szakmai tanulmányok, elemzések,
- tematikus térképek, topográfiai térképek, légifotók stb.

A településrendezési terv elsősorban a területeket sorolja be valamilyen meglévő, vagy tervezett területfelhasználásba, illetve övezetbe. A területhasználatok egyikéről sem állítható azonban, hogy környezetterhelő és az sem, hogy milyen mértékben. A környezetterhelés az ott alkalmazásra kerülő technológiából fakad, amire viszont a településrendezési tervnek kis van hatása. Bármely övezet (legyen az akár gazdasági, különleges, vegyes, lakó, vagy mezőgazdasági, stb.) az ott alkalmazott technológiai megoldásoktól függően lehet környezetterhelő, vagy akár környezetbarát is.

Bizonytalansági tényező az is, hogy a rendezési terv csak a lehetőségeket teremti meg arra, hogy a tervezett új területfelhasználások, illetve övezetek megvalósuljanak. Hogy ebből mennyi valósul meg az már többnyire az egyéb szabályozási eszközökön, a gazdasági környezeten, a piaci résztvevőkön, a lakosságon, vagy a gazdasági élet szereplőin múlik.

A tervezési ütem	
	Szerződéskötés, a BFVT adatszolgáltatása
	Előzetes tájékoztatási szakasz indítása a településrendezési eszköz kidolgozása előtt – Trk. 37. § szerint (TSZT, FRSZ) Környezeti Értékelés (KÉ) tervezett tematikájának egyeztetése
	Döntés a tervezés Környezeti Vizsgálat szükségességéről
I.	Megalapozó vizsgálatok, TSZT és FRSZ előzetes koncepció szintű munkaközi dokumentációjának elkészítése
	Döntés a továbbtervezésről
II.	TSZT és FRSZ egyeztetésre alkalmas dokumentációjának elkészítése (314/2012. (IX.8.) Korm. rendelet 38. §-a szerinti véleményezési szakaszra) Környezeti Értékelés (KÉ) egyeztetési dokumentációjának elkészítése
III.	A beérkezett vélemények kifogást emelő megállapításairól jogszabályi hivatkozással vagy részletes szakmai indokolással készített igazoló dokumentáció, amely alapján további egyeztetések válhatnak szükségessé. (TSZT és FRSZ)
IV.	A véleményezési szakasz lezárása után a Vállalkozó elkészíti a végső szakmai véleményezési szakaszra a TSZT és FRSZ dokumentációit a (314/2012. (IX.8.) Korm. rendelet 40. § (1) bekezdése szerint) A Környezeti Értékelés (KÉ) véglegesített dokumentációjának elkészítése
	Végső szakmai véleményezési szakasz
V.	A vélemények alapján a Vállalkozó összeállítja a közgyűlési előterjesztéshez szükséges TSZT és FRSZ dokumentációit (314/2012. (IX.8.) Korm. rendelet 40. § (6) bekezdése szerint)
	Fővárosi közgyűlésdöntés: Településrendezési eszközök elfogadása (TSZT és FRSZ)
VI.	A közgyűlési jóváhagyás után a Vállalkozó összeállítja a kihirdetésre kerülő TSZT és FRSZ végleges dokumentációit (314/2012. (IX.8.) Korm. rendelet 43. §-a szerint)

2. táblázat: Tervezési ütemezés

2. A terv rövid ismertetése

2.1. A terv tartalma, célja, a környezeti értékelés szempontjából fontos jellemzői

A Kormány a Kemény Ferenc Sportlétesítmény-fejlesztési Programról szóló 1839/2016. (XII. 23.) Korm. határozatban elfogadta a Kemény Ferenc Sportlétesítmény-fejlesztési Program koncepcióját. A 2018. évi XLIX. törvény rögzítette a Budapest Diákváros – Déli Városkapu Fejlesztési Programot.

A Kemény Ferenc Sportlétesítmény-fejlesztési Program és a Budapest Diákváros – Déli Városkapu Fejlesztési Program elemeinek megvalósulása érdekében az 1651/2017. (XII. 6.) Főv. Kgy. határozattal elfogadott Budapest településszerkezeti terve (TSZT 2017) és a Fővárosi rendezési szabályzatról szóló 5/2015. (II. 16.) Főv. Kgy. (FRSZ) módosítása vált szükségessé.

A környezeti értékelés a Kemény Ferenc Sportlétesítmény-fejlesztési Program által határolt területre vonatkozóan a Budapest főváros településszerkezeti tervének (TSZT 2017) és Fővárosi rendezési szabályzatának (FRSZ) módosításához készül.

1. ábra A tervezési területet és a tervezett létesítmények

A program javasolt elemei három területen teszik szükségessé a TSZT 2017 és az FRSZ módosítását:

- A. a **Budapesti Atlétikai Stadionhoz** kapcsolódóan a Kvassay zsilip melletti ferencvárosi és a fő Duna-ág menti észak-csepeli területeken,
- B. a **Budapest Diákvároshoz** kapcsolódóan a Ráckevei (Soroksári)–Duna mellett a Soroksári úttal szomszédos területeken és a Galvani-hídhoz kapcsolódó közútfejlesztések területein,
- C. a **Dunai Evezős Központ**hoz kapcsolódóan a Ráckevei (Soroksári)–Duna és a Francia-öböl melletti területeken.

A Budapesti Atlétikai Stadionhoz és a Városkapu projekthez kapcsolódó létesítmények:

(A1) A **Budapesti Atlétikai Stadion** elhelyezése a TSZT szerint jelenleg a Vi-1 intézményi jellemzően zárt sorú beépítésű kategóriában van. A jellemzően zárt sorú intézményi kategória helyett - a K-Sp jelű Nagykitérű sportolási célú területfelhasználási egységbe kerül átsorolásra.

A Duna melletti területsávon kijelölt közpark megtartásra kerül, azonban a mérete változatlan marad, az alakja a stadion beépítési terveihez lesz igazítva. A Duna-part közcélú végigjárhatósága biztosított lesz. A Duna-parti építési szabályzatban a stadion tervezett méretének megfelelő, legfeljebb 40%-os beépítettség mellett a Vituki székház megtartásra kerül. A felvonulási területek és a szabadtéri játéktér mérete miatt a zöldfelület legkisebb mértékét 20%-ban kell megszabni OTÉK alóli felmentéssel.

(A2) A Budapesti Atlétikai Stadionhoz kapcsolódó **szabadtéri edzőpályák és klubház** kerül elhelyezésre a TSZT szerinti Zvp jelű városi park területen, a meglévő - részben értékes épületek - funkcióváltása mellett. A városi parkok jellemzője Budapesten, hogy sport, kulturális és egyéb célú funkciókat is befogadnak. A tervezett városi parkkal határos, jelenleg K-Sz jelű Szennyvízkezelés területfelhasználási egységbe sorolt terület 5 ha-os részét a fejlesztések számára veszik igénybe.

(A3) A szabadtéri edzőpályák közelében kialakítani tervezett **fedett pályás atlétikai edzőcsarnok** elhelyezése érdekében a Zvp jelű városi park területfelhasználás egy része K-Sp jelű különleges sportterület területfelhasználásba kerül.

A Zvp jelű és K-sp jelű területek elhelyezkedése a fejlesztési elképzeléseknek megfelelően módosul a városi park egyben tartása mellett. A két terület között a Kvassay-híd mellett új kerékpáros, gyalogos híd kerül kialakításra.

(B1) A kormányzati elképzeléseknek megfelelően a IX kerületben a valamikori Nagyvásártelep területén 12000 férőhelyes kollégium kerül kialakításra. A **Budapest Diákváros** a jelenlegi Ln-3 jelű Nagyvárosias jellemzően szabadonálló jellegű lakóterületen kerül kijelölésre. A Ráckevei (Soroksári)-Duna mentén kijelölt közpark továbbra is megtartásra kerül, de a TSZT szinten meghatározott közpark szélessége csökkenthető 15,0 méterig, az Ln-3 jelű területen meghatározott, a kerületi tervszközben figyelembe veendő Zkp aránya azonos értékkel történő növelése mellett.

(B2) A FISA nemzetközi szövetség előírásainak megfelelő 2000 méter hosszú evezős pálya kerül kialakításra a Diákvároshoz kapcsolódó területen, így a Ráckevei (Soroksári)-Duna Vá jelű állóvizek medre és partja területfelhasználási egység növekszik.

(B3) A területet érinti a kis **Galvani-híd** Ráckevei (Soroksári)-Dunán átvezető pozíciója. Az új hídfő környezetében a Vi-1 jelű intézményi, jellemzően zárt sorú beépítésű terület, valamint a Soroksári út és a Gubacsi út mentén a jelenlegi Vi-1 jelű intézményi, jellemzően zárt sorú beépítésű és Gksz-2 jelű gazdasági, jellemzően raktározásra és termelésre szolgáló területek lehatárolása módosul.

(C1) A terület déli részén lévő Francia vagy Bolgárkertész öböl térségében **Dunai Evezős Központ** kerül kialakításra. A megfelelő méretű és elhelyezkedésű területek a hosszú távú közlekedésfejlesztési elemek megtartásával is biztosíthatók. Az elhelyezni kívánt funkciókat a jelenlegi Vi-2 jelű Intézményi, jellemzően szabadonálló jellegű terület helyett K-Rek jelű

Nagykiterjedésű rekreációs és szabadidős terület átsorolása biztosítja. A biológiai aktivitásérték szinten tartása biztosítható a K-Rek besorolással. A zöldterület a kerületi tervben kerül pótlásra.

Kemény Ferenc Sportlétesítmény-fejlesztési Programban foglaltak megvalósítása összhangban van a hosszú távú városfejlesztési célokat rögzítő Budapest2030 koncepcióval és a TSZT-ben ma szereplő, kijelölt zöldterületek beépítésre szánt területté nyilvánításával kismértékben megnő a terület beépítettsége.

2.2. A terv összefüggése más releváns, tervekkel, programokkal

A tervezett TSZT és FRSZ módosítás, stratégiai célkitűzéseit, keretét az alábbi tervek, koncepciók adják meg:

- Budapest 2030 Hosszú távú városfejlesztési koncepciója
- Budapest 2020, Integrált Településfejlesztési Stratégia, (ITS, 2014)
- Budapest Területfejlesztési Koncepciója (2014)
- Budapest Integrált Területi Programja – ITP, (2015)
- Budapest Környezeti Állapotértékelése, 2015
- 4. Nemzeti Környezetvédelmi Program (NKP-IV 2014-20)
- Budapesti Agglomeráció Területrendezési Terve (2011)
- Kemény Ferenc Sportlétesítmény-fejlesztési Program
- Dunaparti Építési Szabályzat (DÉSZ)

Budapest 2030 Hosszú távú városfejlesztési koncepció

A városfejlesztési koncepció az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény szerint a Fővárosi Közgyűlés által elfogadott várospolitikai dokumentum. A koncepció a település környezeti, társadalmi, gazdasági adottságaira alapoz, a település egészére készül, a változások irányait és a fejlesztési célokat hosszú távra határozza meg. meghaladó időre szóló - meghatározó dokumentum. A fejlesztési koncepció az integrált településfejlesztési stratégia vonatkozó megállapításai fejezetében többek között rögzíti a Duna a város életében betöltött meghatározó szerepét. A Duna-partok a fővárosi jellegzetes zónák közül az elővárosi zóna területén a leginkább természetközeli. A város és a Duna kiegyensúlyozott kapcsolatának megteremtése a partközeli funkcióváltások révén kell, hogy megtörténjen. A Dunával együtt élő város célkitűzés révén több feladat is kapcsolódik a területhez. A fejlesztési koncepció egyik fő szlogenje a „Dunával együtt élő város”, amely szinte minden későbbi készült területfejlesztési koncepcióban visszaköszön.

A Koncepció a Soroksári Duna-ág mentét a sportnak és természetvédelemnek dedikálja, míg a Soroksári út és Duna-ág közti szakaszt lakásoknak, vegyes funkciónak. A lakások kialakításánál fontos a rugalmas struktúra létrehozása, mely válaszol a megnövekedett mobilitásra, illetve törekedni kell a hatékony energiafelhasználásra és az emissziós értékek csökkentésére a környezettudatosság jegyében. A tervezett változtatások a Budapest 2030-ban megfogalmazott jövőképpel és célokkal így összhangban vannak.

Budapest 2030 Hosszú távú városfejlesztési koncepció	Illeszkedés	Kemény Ferenc Sportlétesítmény-fejlesztési program
A Duna menti területek funkcióbővítése.	● ● ●	A szabályozási terv célrendszere tükrözi a „zöld” szemléletet, a fenntartható fejlődés alapelveit. A Duna-parti területek, Duna-parti sétány kialakítása.
A Duna-partok elérhetőségének, közcélú hasznosításának megteremtése: A feladathoz kapcsolódik a Duna-part gyalogos és kerékpáros bejárhatóságának biztosítása.	● ●	Az eddigi kihasználatlan, „zárványterület” bekapcsolása Budapest vérkeringésébe.
A Duna-part menti turisztikai és rekreációs területek fejlesztése és decentralizálása: A feladat részeként a területet érinti a látogatott partszakaszok hosszának további növelése, a hajózás fejlesztése, és a kulturális örökségi értékek bemutatása.	● ● ●	A Duna-part megközelíthetőségét bejárhatóságát. Új gyalogos/kerékpáros híd építése a Kvassay-zsilip mellett. A kulturális értékek, a világörökségi terület védelme kiemelt célként szerepel.
A Duna menti közlekedési elemek elválasztó hatásának csökkentése.	● ● ●	Új hidak (Galvani-híd, tervezett hidak a Ráckeve-Soroksári Dunán.)
Duna vízi útként történő jobb kihasználása: A személyforgalmú kikötők létesítésével.	●	Új személyforgalmú kikötő a területen nem létesül.

3. táblázat Összehasonlítás Budapest 2030 célkitűzéseivel

Budapest 2020, Integrált Településfejlesztési Stratégia (2014)

A stratégia célja a harmonikus, sokszínű, egészséges környezet megteremtése, Budapest értékeinek megőrzése, a sokszínű területhasználat és a hatékony működésű városszerkezet kialakítása. A klíma javítása érdekében a rekreációs területek bővülését, a zöldfelületek, zöldterületek, erdők növelését javasolja. Középtávú céljai között szerepel a **funkcióhiányos területek megszüntetése**, a gazdaságilag racionális vegyes területhasználat preferálásával és a **zöldfelületi rendszer bővítésével**. Az ITS egyik fő mottója a „Dunával együtt élő város”. Az ITS szerint a Duna menti zónába tartozó területek fejlesztéseit úgy kell megvalósítani, hogy a rehabilitálással együtt a területek újra a városi szövet szerves részeivé váljanak. Ezek a Duna-parti területek az elmúlt időszakban az új szemléletű városfejlesztési koncepciókban felértékelődtek, új szerepet kaptak. A Duna gazdasági program a köztulajdonú kikötői infrastruktúrát és szolgáltatások fejlesztését a vízparti területek gazdasági hasznosításával kívánja előmozdítani.

A környezettel kapcsolatos célkitűzéseket a mellékelt ábra 5-10 pontjai jelentik. A barnamezős területek rehabilitálása és a Dunával élő város koncepciója itt is kiemelt figyelmet kap.

A Kemény Ferenc Sportlétesítmény-fejlesztési Program keretében megvalósuló fejlesztések összhangban vannak a Budapest 2020 környezetfejlesztési elképzeléseivel.

2. ábra A Budapest 2020 célrendszere

Budapest Területfejlesztési Konceptiója (2014)

A Budapest Területfejlesztési Konceptiója a Budapest 2030 stratégia alapján készült. A Konceptió három szemléleti alapvetést, általános fejlesztési alapelvet határoz meg: **élhetőség**, **fenntarthatóság** és **esélyegyenlőség**. E három alapelvnek minden megfogalmazott stratégiai célban érvényesülnie kell. Az **élhetőség** alapvető elvárás a városi lét szempontjából, amely egyben kifejezi, hogy a konceptió céljainak és a fejlesztések középpontjában az ember áll. A **fenntarthatóság** az erőforrások optimálisabb felhasználásával kielégíti a jelen szükségleteit anélkül, hogy csökkentené a jövő generációk lehetőségeit. Az **esélyegyenlőség** mindenki számára biztosítani kívánja a város és környezete használatát, a gazdaság által nyújtott lehetőségeket, a társadalmi igények kielégítését biztosító humán szolgáltatásokat.

A BTFK célrendszere között kiemelt súllyal szerepel „**a város és a Duna együttélésének megteremtése**”. A kilenc stratégiai cél és a cél elérését támogató prioritások között külön kiemelt fejezetként szerepel a „**Környezeti erőforrások védelme és fenntartható használata, a természeti értékek és táji adottságok megőrzése**”.

A tervezett módosítások, a zöldfelületek megőrzése, az alulhasznosított területek funkcióbővítése egyaránt összhangban van a BTK fejlesztési elképzeléseivel.

Budapest Területfejlesztési Konceptiója	Illeszkedés	Kemény Ferenc Sportlétesítmény-fejlesztési program
5.4. A Dunával együtt élő város	● ● ●	A Dunával együtt élő város konceptió szinte mindenhol megjelenik a terület fejlesztési elképzeléseiben.

6.1. Zöld- és egyéb biológiai aktív felületek megőrzése, növelése		A terület zöldfelületekben viszonylag gazdag, de a zöldfelületek elhanyagolt leromlott állapotban vannak. A tervezett szabályozás ahol lehetséges hozzájárul biológiai aktivitás érték megtartásához, a zöldfelületek védelméhez. A Budapesti Atlétikai Stadion térségében jelentősen a zöldfelület nagysága. A parti sétány szélességének csökkentésével a Duna ökológiai folyosó szerepe, térség szervező szerepe csökken.
6.2. Természeti- és tájképi értékek megőrzése		A területe Budapest tájképíleg egyik legértékesebb területét jelenti. A beépített Nagyvasártelep térségéből egyszerre tárul fel az RSD, a Kvassay híd és a mögötte feltáruló Gellért hegy látványa. A terület jelenleg Csipkerózsika álmát alussza. A Csepel –sziget korábbi mezőgazdasági, kertészeti hasznosítású területein a spontán beerdősülés folyamata figyelhető meg. A szigetcsúcsra és a volt VITUKI területre tervezett zöldfelületek nagyságát a fejlesztési elképzelések csökkentik.
6.3. Zaj- és légszennyezés csökkentése		A fejlesztési program kapcsán Duna-parti területek zaj-és légszennyezése a változatlan gépkocsi forgalom miatt valószínűleg nem fog csökkenni, a Galvani-híd és a RSD-n tervezett hidak kapcsán a zaj- és légszennyezés kismértékű növekedése valószínűsíthető.
6.5. Korszerű vízgazdálkodás		A KMSP hozzájárul a vízrendezés, az árvízvédelem, a korszerű vízgazdálkodás célkitűzéseinek megvalósításához. Az RSD vízminőségének javítása, a felgyülemlett iszap kotrása továbbra is kiemelten fontos feladat.
7.3. Közösségi közlekedés fejlesztése		A terület és Duna-part megközelíthetőségének és végigjárhatóságának biztosítása hozzájárul a BTK célkitűzések megvalósításához.

4. táblázat Összehasonlítás a Budapesti Területfejlesztési Konceptióval

Duna menti területek összehangolt fejlesztése tematikus fejlesztési program (2014)

Budapest Főváros Önkormányzata a 2014 júliusában a tematikus fejlesztési programok között fogadta el a Duna menti területek összehangolt fejlesztése tematikus fejlesztési programot (TFP). A TFP célja, hogy meghatározza a Duna menti zóna jövőbeni fejlesztésének irányait, koordinálja és egységes keretbe rendezi a stratégiai célok megvalósítását, valamint a Duna adta potenciál kiaknázását leginkább segítő fejlesztéseket. A tematikus fejlesztési program az alábbi fő célkitűzéseket tartalmazza:

Egészséges környezet kialakítása

Az egészséges környezet megteremtésének alapfeltétele az olyan problémák megoldására, mint a talajszennyeződés megszüntetése; az egészségre ártalmas és a rekreációs-turisztikai potenciált rontó nagyfeszültségű vezetékek átvezetésének felülvizsgálata; az alulhasznosított zöldterületek közcélú hasznosítása; az árvízvédelmi rendszer hiányosságainak felszámolása; a Duna menti kutak kihasználásának felülvizsgálata; a Nagy-Duna javuló vízminőségének megőrzése.

Víz és város kapcsolatának biztosítása

Az életteli teli, sokszínű rekreációs és sportlehetőséget kínáló partok kialakítása, az attraktív, decentralizált turisztikai kínálat növelése, a kerékpárutak és gyalogos sétányok a szigetek

integrálásával történő kialakítása illetve a közlekedési pályák (rakpart, vasút) a part megközelítését nem zavaró jelenléte alkotják.

Duna menti területek összehangolt fejlesztése tematikus fejlesztési program (2014)	Illeszkedés	Kemény Ferenc Sportlétesítmény-fejlesztési program (KMSP)
1. Egészséges környezet kialakítása	● ●	Az egészséges környezet kialakításának fontosságát a KMSP is tartalmazza. A Csepel-szigeti barnamezős területeinek rehabilitálása kiemelt prioritású. A tervezett sportlétesítmény fejlesztések hozzájárulnak a az egészséges környezet kialakításához.
2. Víz és város kapcsolatának biztosítása	● ● ●	A KMSP elősegíti a víz és város kapcsolat javítását. A területre készült korábbi fejlesztési elképzelések ([Világkiállítás, Olimpia2020, Budapest Manhattan, laguna város] szinte mindegyik az egyedi víz-város kapcsolatra épült. A KMSP a kajak-kenu sportlétesítmények fejlesztésével, a terület megközelíthetőségének és végigjárhatóságának növelésével. elősegíti a program megvalósulását.

5. táblázat Összehasonlítás a Duna menti területek tematikus fejlesztési program célkitűzéseivel

Budapest Integrált Területi Programja

Az Integrált Területi Program (ITP) készítésének célja a 2014-2020 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatásokon alapuló VEKOP támogatások körének meghatározása volt. A Budapest 2030 koncepcióban megfogalmazottakkal összhangban a jövőkép markáns városfejlesztési tengelyként határozza meg a Duna-partot, amely jelenleg a városi lakosság számára nehezen megközelíthetőn, csak rövid szakaszokon képezi részét a város életének. Gazdasági és turisztikai szempontból egyaránt fontos a partok elérhetővé tétele a gyalogosok és kerékpárosok számára.

Budapest Környezeti Programja 2017–2021

Budapest 2017-2021 időszakra szóló Környezeti Programja egy olyan önálló települési környezetvédelmi program, amelyet a Fővárosi Önkormányzat kötelező önkormányzati feladataként a budapesti környezet védelme, állapotának javítása, valamint mindezzel összhangban a fővárosi fejlesztések környezeti szempontú megalapozottságának elősegítése érdekében dolgoz ki. A program horizontális és tematikus célkitűzései egybeesnek a Kemény Ferenc Sportlétesítmény-fejlesztési Program célkitűzéseivel (zöldfelületi rendszer megújítása, alulhasznosított területek rehabilitálása, árvízvédelem megújítása).

Horizontális célok	• Környezettudatosság erősítése • Környezetbarát tervezési módszerek, folyamatok alkalmazása • Az üvegházhatású gázok kibocsátásának helyi csökkentése, az éghajlatváltozáshoz történő helyi alkalmazkodás megvalósítása és a klímatudatosság javítása

Tematikus célok				
Természeti és táji értékek védelme, zöldfelületi rendszer megújítása és fejlesztése	A hasznosítatlan vagy alulhasznosított területek rehabilitációja	Közterületek tisztántartásának javítása és a hulladékgazdálkodás alapelveinek megfelelő hatékony hulladékgazdálkodás	A zajterhelés csökkentése és a levegő minőségének javítása	Árvízvédelem, korszerű csapadék- és szennyvízkezelés, ivóvízbázis-védelem, víztakarékosság

6. táblázat A Budapest Környezeti Program célkitűzései

4. Nemzeti Környezetvédelmi Program (NKP-IV 2014-20)

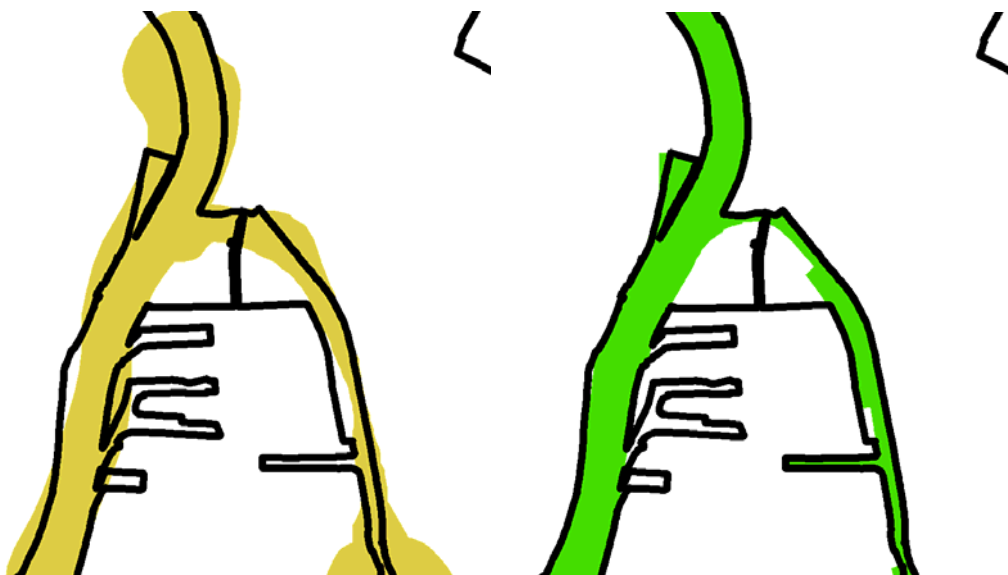
A program átfogó célkitűzése, hogy hozzájáruljon a fenntartható fejlődés környezeti feltételeinek biztosításához. Stratégiai céljai a következők: az életminőség és az emberi egészség környezeti feltételeinek a javítása, a természeti értékek és erőforrások védelme és fenntartható használata, végül pedig az erőforrás-takarékosság javítása, a gazdaság zöldítése. Ezekben belül a következő kiemelt témáknál állnak rendelkezésre EU-s források: az energiahatékonyság növelése, a megújuló energiaforrások felhasználásának bővítése, a szennyvízkezelés fejlesztése, az ivóvízminőség javítása, a területi vízgazdálkodás, a hulladékgazdálkodás, a kármentesítés, a közösségi közlekedés, a természetvédelmi és élővilág-védelmi fejlesztések, továbbá az ökoszisztémák állapotának megőrzése és javítása. A KMSP által határolt területre történő TSZT és FRSZ tervmódosítás összhangban áll az NKP IV. általános célkitűzéseivel.

Országos Területrendezési Terv (2013) és a Budapesti Agglomeráció Területrendezési Terve (2011)

Az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvényt (OTrT törvény) az Országgyűlés 2003-ban fogadta el. A tervezési területet táj- és természetvédelmi szempontból is két fontos övezet érinti: a tájképi szempontból kiemelten kezelendő terület övezete és a Nemzeti Ökológiai Hálózat övezete. A Budapesti Agglomeráció Területrendezési Tervéről szóló 2005. évi LXIV. törvény (BATrT) 2005-ben lépett hatályba. Az BATrT törvény rendelkezéseit a településrendezési tervek készítése során kell érvényesíteni. Az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény (a továbbiakban: OTrT) 31/B. § határozza meg a kiemelt térségi terveknek az OTrT-vel való összhangba hozataláig a településrendezési eszközök készítésénél alkalmazandó átmeneti rendelkezéseket. A Budapesti Agglomeráció Területrendezési Tervéről szóló 2005. évi LXIV. törvény (a továbbiakban BATrT) OTrT-vel való összhangba hozatalára még nem került sor, ezért az OTrT 31/B. § rendelkezéseit kell figyelembe venni. A BATrT a térségi területfelhasználási kategóriák közül a tervezési területet a városias települési térség, vízgazdálkodási térség, nagy kiterjedésű zöldterületi települési térség és építmények által igénybe vett térség érinti.

3. ábra Budapesti Agglomeráció területrendezési terv Szerkezeti Tervének (részlet)

4. ábra OTTrT (2013) Tájképi szempontból kiemelten kezelendő terület (okker) és a Nemzeti Ökológiai Hálózat (zöld) övezetei

Kemény Ferenc Sportlétesítmény-fejlesztési Program

A 1839/2016. (XII.23.) Korm. határozat a Kemény Ferenc Sportlétesítmény-fejlesztési programról. A Kormányhatározat nevesíti a kiemelt sportlétesítmény-fejlesztéseket, melyek célja a hazai verseny- utánpótlás- és szabadidősport számára magasabb színvonalú sportszolgáltatások nyújtása, az olimpiai felkészülés sportszakmai feltételeinek megfelelő biztosítása, továbbá egyes sportágak elterjedésének és hozzáférhetőségének javítása.

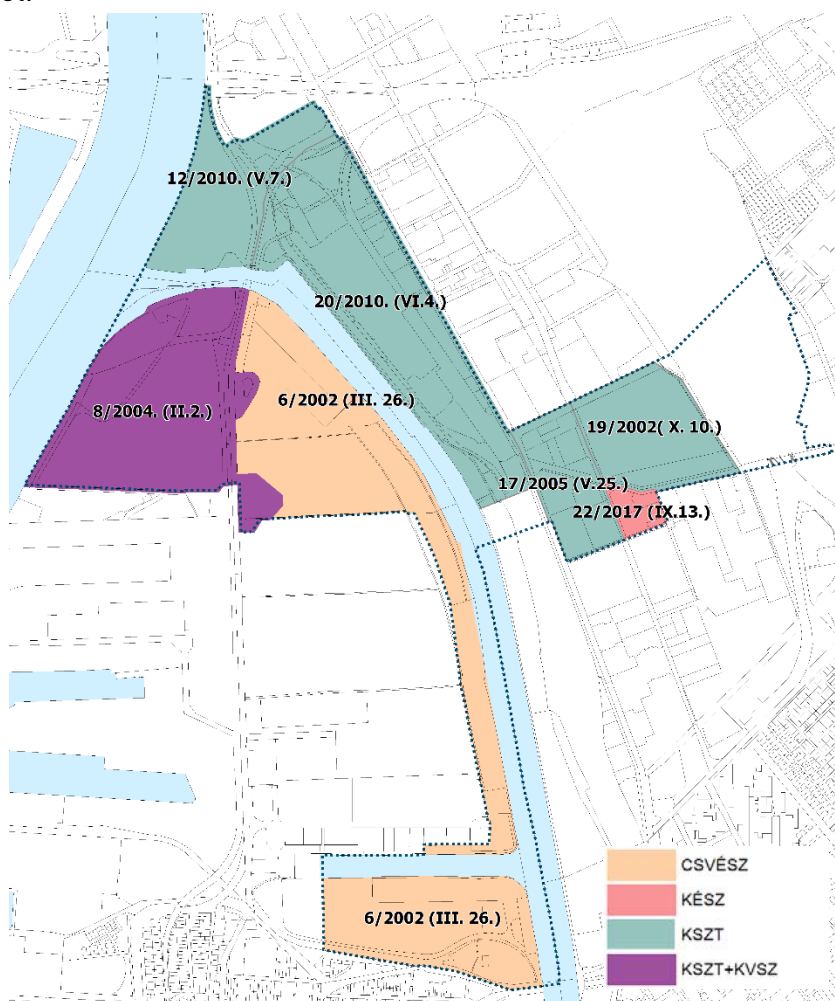
A 2016/2017. (XII.22.) Korm. határozat a Kemény Ferenc Sportlétesítmény-fejlesztési Program, valamint egyéb dél-pesti és észak-csepeli beruházások előkészítés és megtervezése érdekében

szükséges intézkedésekről kimondja, hogy az 1839/2016. (XII.23.) Korm. határozatban szereplő sportlétesítmények, valamint az **Országos Felsőoktatási Kollégiumfejlesztési Stratégia** részeként felépülő **Budapest Diákváros** a tervezési területen kerülnek megvalósításra. A Korm. határozat kimondja, hogy a területre vonatkozó „masterplan” elkészítésével megbízott építésziroda kiválasztásához nemzetközi tervpályázat lebonyolítása szükséges.

Kerületi településrendezési eszközök

A tervezési területet jelenleg több szabályozási terv is érinti. A IX. kerület területén a 12/2010. (V. 07.) rendelet (Budapest IX. ker. Kvassay út környéke KSZT), a 20/2010. (VI. 04.) rendelet (a volt Nagyvásártelep–Duna City-fejlesztési területe és környéke KSZT), a 17/2005. (V. 25.) rendelet (a Timót utca és környéke KSZT), a 19/2002. (X. 10.) sz. rendelet (a Bp. IX. ker. CF Pharma gyógyszergyár és környéke KSZT), valamint a – már az új jogszabályi környezetben elfogadott – 22/2017. (IX. 13.) rendelet (a Budapest, IX. ker. UNIX telephely és környéke KÉSZ).

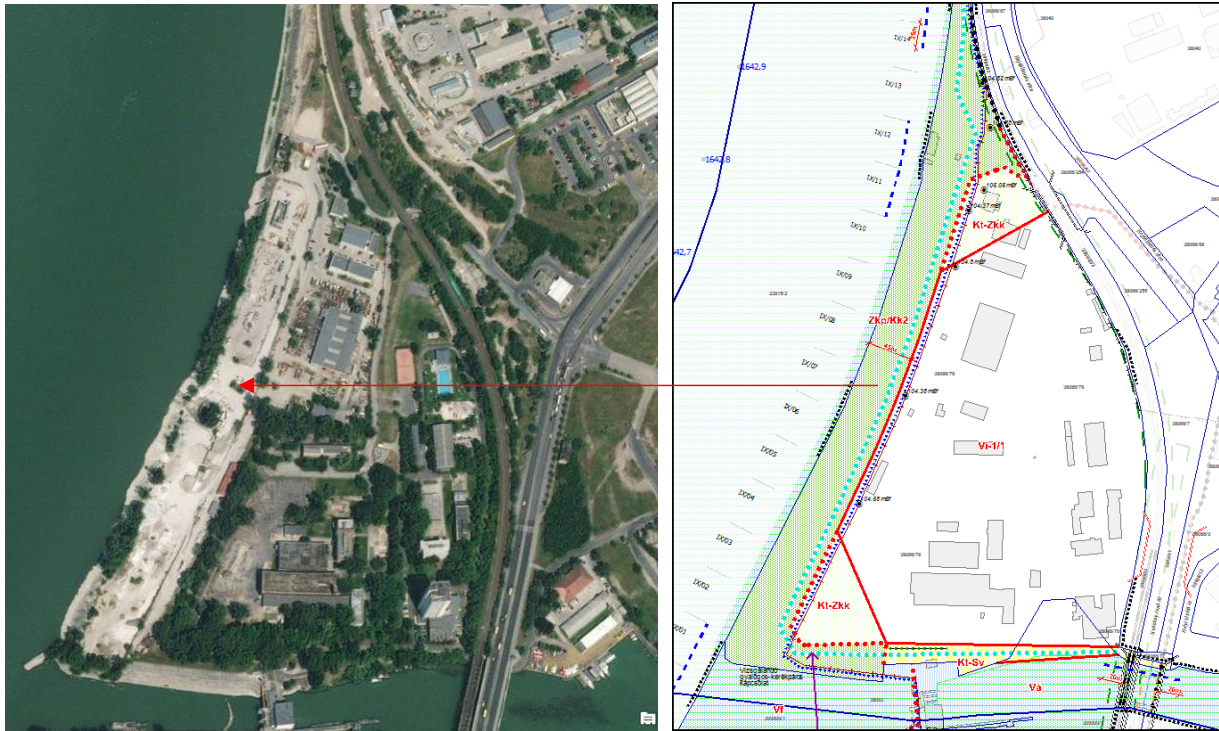
A XXI. kerületben a 2018-ban módosított 6/2002. (III. 26.) számú Csepel Városrendezési és Építési Szabályzata (CSVÉSZ) kiterjed a teljes közigazgatási területre, és amelynek részeként a CSSZT-XXI-06, Központi (csepeli) szennyvíztisztító telep és környékéről szóló szabályozási terv érinti a tervezési területet.

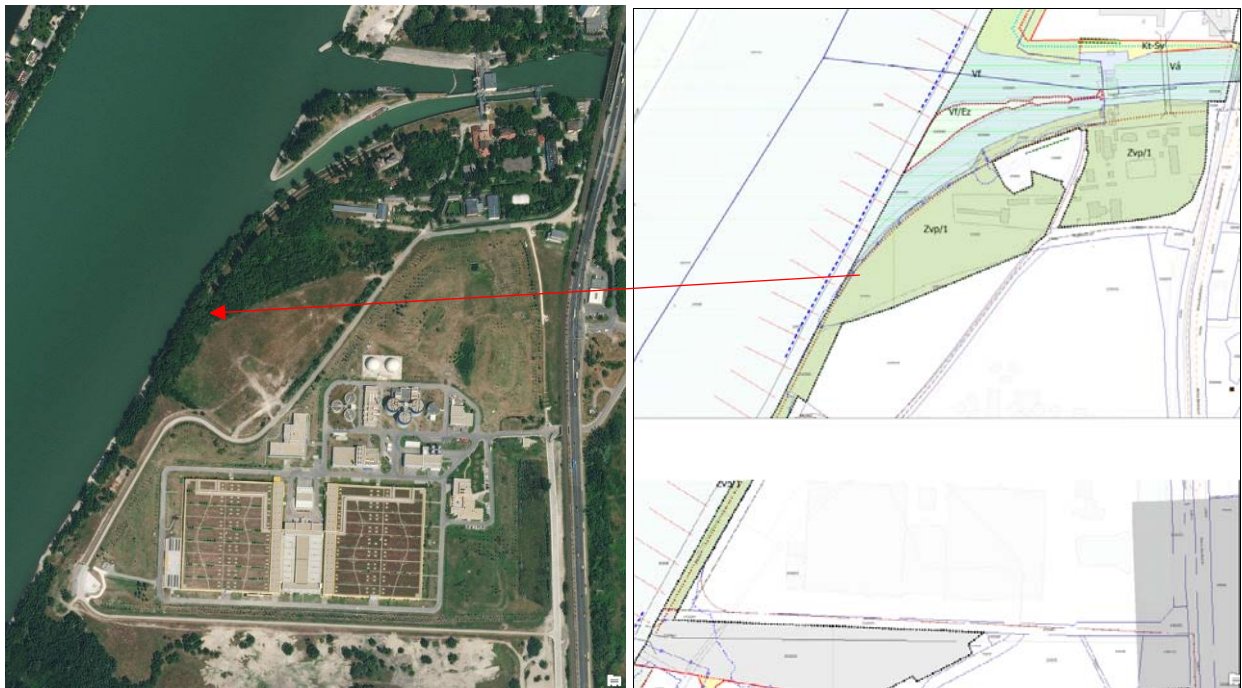
5. ábra Hatályos kerületi településrendezési eszközök (Forrás BFVT)

Dunaparti Építési Szabályzat (DÉSZ)

A területre jelenleg a DÉSZ XI. ütem V-XI-XXI. kerületi építési szabályzat elfogadása van folyamatban. A Kvassay-zsiliptől északra lévő volt VITUKI terület közhasználat elől elzárt terület, ugyanakkor a terület jelentős fejlesztési potenciállal is rendelkezik. A fejlesztése során szükséges a vízpart és a mögöttes területek kapcsolatának erősítése, és a hely adottságait jól kiaknázó hasznosítás.

6. ábra Közpark kiszabályozása a volt VITUKI területén

7. ábra Közpark kiszabályozása a Csepel sziget É-i területén

A DÉSZ a jelenleg elzárt, barnamezős területen a parti sávot Zkp/Kk-2 közkert övezetbe sorolja, amelyhez a terület közepét elfoglaló Vi-1/1 jelű intézményi építési övezet északi és déli végében kijelölt Kt-Zkk jelű közkert övezetek csatlakoznak. A Kvassay-zsilip mellett Kt-Sv jelű városias sétány övezet került kijelölésre. Ezáltal a part végigjárhatósága ezen a szakaszon is biztosítható. A IX-ik kerületben a közlekedési és zöldfelületi dominancia a jellemző. A terület végigjárhatósága ezeken a részeken még biztosított.

A DÉSZ további pozitív szabályozási eleme, hogy ezen a jelenleg alulhasznosított területen közterületet, közparkot (Zkp) és a Duna-parti sétány meghosszabbítását jelöli. További fejlesztés, hogy a Csepel-sziget északi részén a szennyvíztelep és a Duna-part között további zöldfelület és „városias Duna-parti-sétány” került kijelölésre.

3. A terület környezeti állapotának feltárása

3.1. A környezeti elemeinek és rendszereinek ismertetése, a környezetállapot ismertetése, természeti területek bemutatása

Közvetett és közvetlen hatásterület lehatárolása

A tervezési terület a Duna folyam – Hajóállomás utca – Soroksári út – Kén utca – Ferencvárosi rendező pu. – Illatos út – Timót utca – IX. és XXI kerület határa – Gubacsi híd – Védgát utca – Weiss Manfréd úttal párhuzamos tervezett út – Ráckevei (Soroksári)–Duna – Zkp jelű területfelhasználási egység határa – tervezett Galvani krt. által határolt terület.

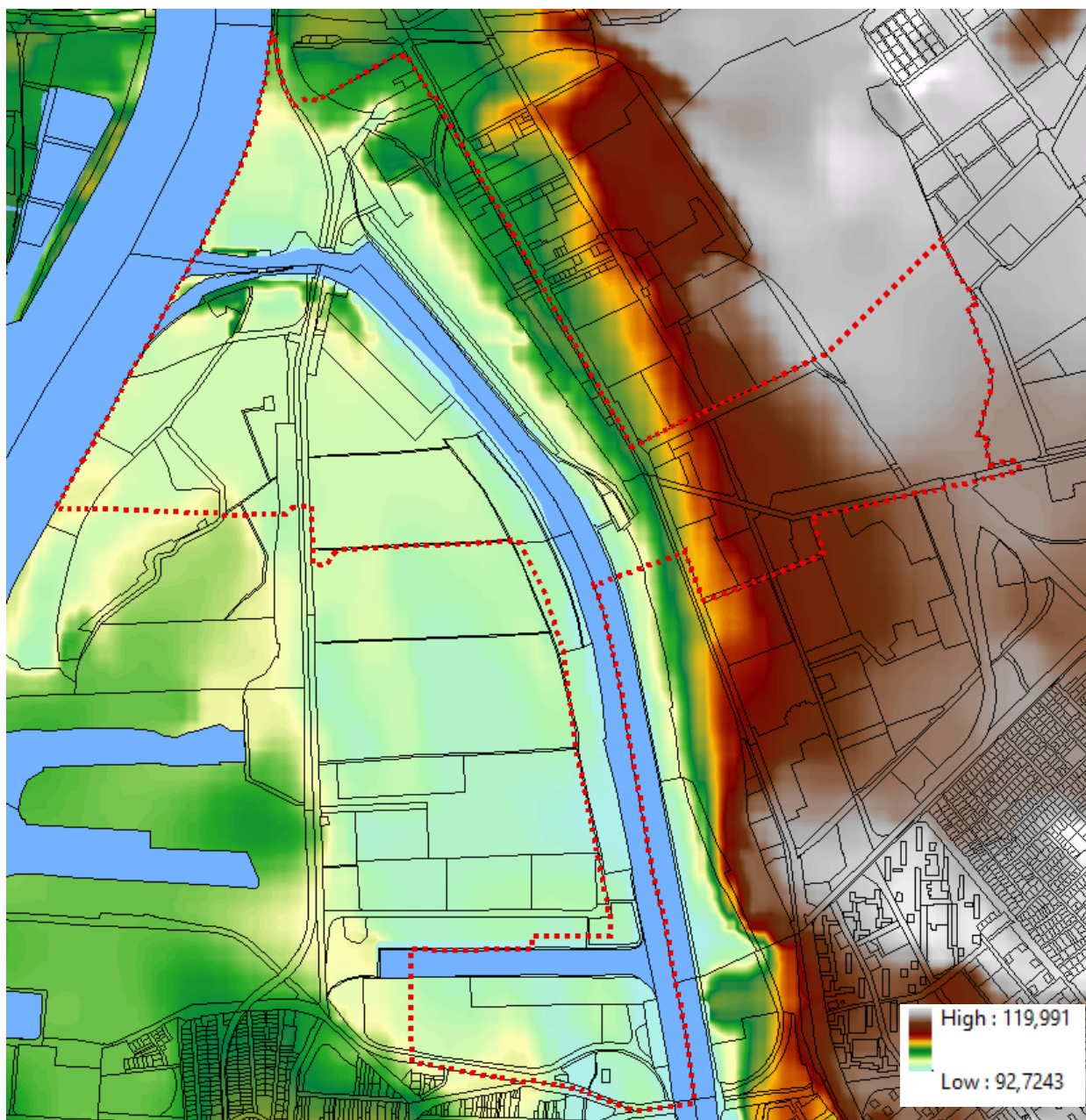
A környezeti állapot jellemzése: domborzat, geomorfológiai adottságok

A terület északon a Pesti-hordalékkúp síkság kistáj nyugati határán fekszik gyakorlatilag sík területen. Tengerszint feletti magassága a Dunához igazodik 92-119 m balti tengerszint között változik. Az eredeti domborzatból és talajból, a természetes geomorfológiai adottságokból szinte semmi nem maradt meg. Budapest területén 10 m-t meghaladó feltöltések is találhatók. A tervezési területen a feltöltött területek a sziget Duna menti oldalán, a szennyvíztisztító mellette találhatók.

A rakpartok kialakításával, rendezésével a mikrodomborzati adottságok és a természetes Duna-part teljesen eltűnt. A lejutást a vízhez a meredek rakpartok megakadályozzák. A tervezési terület déli része a Csepeli-sík kistájhoz tartozik, kialakulását tekintve ártéri hordalékkúp. Bár a tervezési terület síknak tekinthető jól látszik, hogy legmélyebb pontja a Ráckeve-Soroksári Dunaág melletti valamikori mezőgazdasági területek és a Nagyvásártelep egykori területe. A mikrodomborzati adottságokat jól mutatja, hogy a terület határán futó Soroksári út már egy 6-10 m-el magasabb térszínen fut. A sík területen lévő árvízvédelmi töltések és a HÉV nyomvonala jelentősen módosíthatják kisebb területeken a domborzati viszonyokat és ezzel összefüggésben a területek láthatóságát.

8. ábra A HÉV vonal keresztezése a Kvassay-zsilip feletti területen

9. ábra Geomorfológiai adottságok a tervezési területen (Forrás: SRTM)

Geológiai adottságok

A területen a pannóniai üledékre dunai eredetű, durvaszemcséjű folyami üledéksor települt. Általában 10-20 m vastag kavicsos rétegsor felszín közeli helyzetű, jó víztároló képességű, és jelentős hasznosítható kavicskészletet tartalmaz. Csepel-sziget területe morfológiai és földtani felépítését tekintve szorosan kapcsolódik nyugat felől a Mezőföld területéhez, mely a Dunavölgy tektonikus zónájához képest 20-60 m-rel kiemelkedik. A területen végzett geofizikai vizsgálatok szerint (refrakciós, szeizmikus és gravitációs mérések) egy közel É-D-i irányú tektonikus vonal mentén a Csepel-szigeti terület Ny-ról 150 m-es levetést (elmélyülést) mutat, de ezzel a szerkezettel párhuzamosan a Soroksári Duna-ágnál is található egy határoló vető (kőzettörésvonal).

A Csepel-sziget É-i részén a gravitációs és a mágneses anomáliák alapján egy viszonylag vastag homogén összlet jelentkezik. Közel 700-800 m vastag oligocén üledéksor alul hárshegyi homokkőből, azt követően középső oligocén agyagmárgából, és agyagból, majd felül felső oligocén homokos glaukonitos homokkőből áll. Az oligocén képződményekre 200-550 m vastag miocén kavicsos homok, tarka agyag, foraminiferás agyagmárga és réteghiányos oolitos lajtmészakó települ. Ez az összlet az É-i irányba kivekonyodik. A tököli fúrás alapján nagy vastagságú (6-700 m) alsópannon, illetve felsőpannon üledékek töltik ki a medencét agyagmárga aleurit képződményekkel. A felsőpannon 5 ciklusú szürke homok, lemezes aleurit, agyagmárga és tarka agyag váltakozásából áll, melyhez felül lignit telepek kapcsolódnak. A felsőpannon képződmények felett a pleisztocén-holocén üledékek 20-50 m vastagságúak. A fentiek alapján a Duna-völgy jelenlegi formájában a pleisztocénben (pleisztocén a földtörténet a pliocén követő, a holocén („jelenkor”) előtti kora) kezdett kialakulni és az óholocénben fejeződött be.

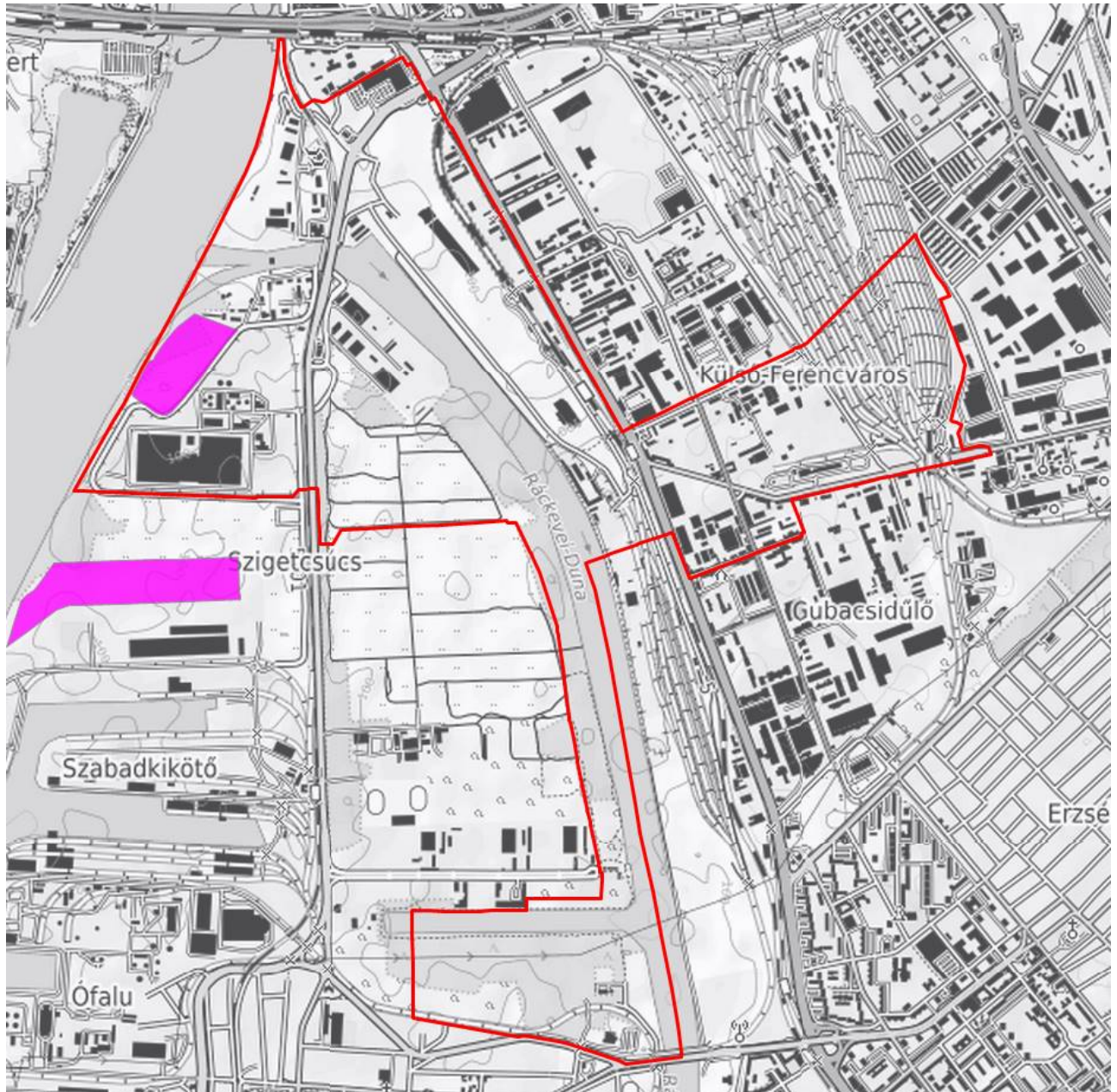
Talaj

Az Öreg-Duna és a Ráckevei- (Soroksári-) Duna medrét réti öntés és nyers öntés talajú sávok kísérik, illetve ezt tarkítják a sziget belső homokos területei és a holtmedrekkel tagolt magas ártéri D-i területsáv, valamint az emberi behatásokat tükröző építési törmelék- és kohászati salaklerakók. A holocén finom homok és durva kőzetliszt anyagú felszíni képződmények miatt a terület közepesen erózióveszélyes minősítésű.

10. ábra Feltöltött területek a szennyvíztisztító területétől nyugatra

A Csepel-sziget talajviszonya, fizikai talajfélesége nagyon heterogén képet mutat. Sokszor egy ha-on belül is több talajtípus nagyon sok változata fordul elő. Ez elsősorban a szigetet alkotó hordalék heterogenitásából következik. A vizsgált területen genetikai talajtípusok bolygatatlan formában már nem lelhetők fel, a magas- és mélyépítési tevékenységek folytán a terület jelentős része beépített, burkolt. A szigetnek több mint a felén, 66 %-án homok, 22 %-án vályog fizikai féleség fordul elő, illetve humuszos homok és humuszos öntés talajok találhatók. Ezen kívül réti jellegű öntés, öntés réti és terasz csernozjom (humuszban felhalmozott morzsalékos szerkezet) talajok fordulnak elő közel egyenlő arányban.

11. ábra Feltöltött területek (lila)

Vízrajz

A terület a Csepel-sziget északi részén fekszik. Nyugatról a Duna folyam, 2,5 km partszakasszal – melynek szabályozott 450–500 méter széles medrén évi átlagban 2600 köbmétervíz ömlik át másodpercenként, mely áradások idején három és félszeresére is növekedhet – keletről a Ráckevei- (Soroksári-) Duna 2x5,4 km partszakasszal – amely a Duna az 1642-es folyamkilométernél kis szigettel kettéosztott üzemvíz és hajózácsatornával ágazik ki a Kvassay-zsilippel – a természetes határ. A Duna és az RSD határolása ellenére a területet az erős vízhiány jellemzi. A vízháztartási viszonyokból a Duna vízhozama tekinthető állandó jellegűnek, mivel a Ráckevei-(Soroksári-) Duna vízhozama mesterségesen befolyásolt. A vízminőség mindkét mederben II. osztályú, a Főváros és az agglomeráció szennyvizei a Budapesti Központi Szennyvíztisztító Telepre (BKSZTT) átadásáig gyakorlatilag tisztítatlanul folytak a Dunába és az RSD-be. A Duna vízminősége néhány paramétertől eltekintve jelenleg megfelel a jogszabályban előírt határértékeknek. Az elmúlt években valamelyest javult az állapota, és csak az oxigénháztartás mutatkozott kedvezőtlennek. Összességében elmondható, hogy a Duna hazai szakaszára, a különböző minőségi elemek (biológiai, fizikai-kémiai, hidromorfológiai jellemzők) tekintetében a jó vagy a mérsékelt állapot/potenciál jellemző.

Az RSD-t a Duna vize táplálja, vízszintje állandósított, a vízfolyás kis sebessége (0,05 – 0,1 km/h) miatt gyakorlatilag állóvíznek tekinthető.

A Kvassay tápszilipen és erőművön keresztül évente 550-750 millió m³ víz kerül betáplálásra. Míg a Nagy Duna vízszintesése a Kvassay s Makádi/Tassi zsilipek között átlagosan 4-5 méter, a szabályozott vízszintű Duna-ágé 10-30 cm között van. A víztömeg üzemszerű vízpótlás esetén nyári időszakban 1,5-2,5 hét alatt, télen 3-5 hét alatt cserélődik ki. A Ráckevei (Soroksári) Duna partvonalának hossza – a mellékágakat is figyelembe véve – 180 km. (Ez az érték a Velencei-tó partvonalhosszáinak hatszorosa).

A Kormányhivatal rendszeres mérései alapján vízminősége messze nem éri el kívánatos szintet (fürdésre alkalmatlan). A mért biokémiai oxigénigény kis mértékben, a nitrát-nitrogén és az összes nitrogén koncentrációk pedig jelentősen túllépik a rendeletben előírt határértékeket. Rontja a vízminőséget a Dél-pesti Szennyvíztisztítóból és az RSD budapesti szakaszán települt ipari üzemekből bevezetett tisztított szennyvíz, valamint egyéb illegális szennyvízbekötések.

Felszín alatti vizek, talajvíz

A vízbázisok, a távlati vízbázisok valamint az ivóvízellátást szolgáló vízellátási létesítmények védelméről szóló 123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelet szerint érvényes és jogerős határozattal kijelölt vízbázist a tervezési terület nem érint.

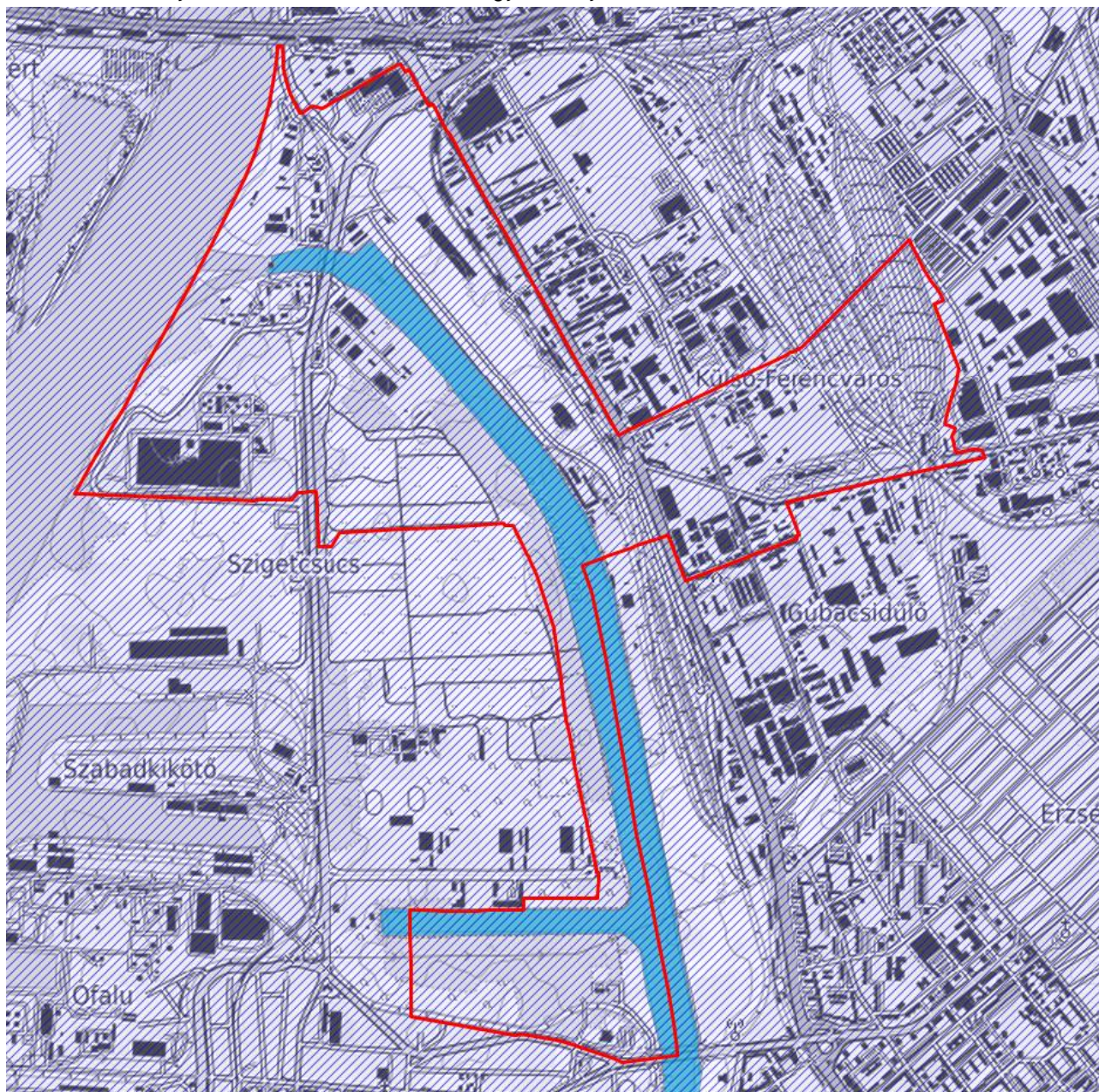
A területen a talajvíz átlagos mélysége 2-4m, de a terület É-i felén mélyebben helyezkedik el, mennyisége átlagosan 5-7 l/km², főleg Ca-, Mg- hidrogén karbonátos jellegű. A tervezési terület csatornázott, így kommunális és technológiai eredetű szennyvíz engedélyezett módon közvetlenül a Dunába nem kerülhet. A felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken lévő települések besorolásáról szóló 27/2004. (XII.25.) KvVM rendelet alapján a IX. kerület érzékeny, míg az V. és XXI. kerületek fokozottan érzékeny és kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőségvédelmi besorolásúak. A vizsgált területen É-i részén a talajvíz mélysége <95mBf.

A tervezési területet érinti a Pesterzsébet termálkút hidrogeológiai „B” védőterülete a Francia-öböltől délre. A védőövezetekre a 123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelet a vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízellátási létesítmények védelméről 5. számú

mellékletében meghatározott korlátozások vonatkoznak, amelyeket figyelembe kell venni a tervezés során.

Vízellátás, csatornázás

A Duna menti terület természeti kincse a Csepel – Halászteleki vízbázis, mely jelentős szerepet tölt be a főváros és a Dél Pesti térség ivóvíz-ellátásában. A vizsgált területen az ivóvízellátás teljesskörűen kiépült. A TSZT/FRSZ módosítással érintett területen és közelében található olyan területek, amelyek csatornabekötéssel, és így szennyvízelvezetéssel nem rendelkeznek.

12. ábra Országos vízminőség-védelmi övezet - Szennyvizek szempontjából érzékeny vízgyűjtőterület (sraff) és a Természetes fürdővizek védőterülete (kék)

Ezen helyeken a szenny- és csapadékvíz csatorna (lehetőség szerint elválasztott rendszerben történő) kiépítése sürgető feladat, ugyanis, amennyiben nem ellenőrzött módon (hivatalosan

elszállított szippantott szennyvíz) történik meg a szennyvíz elszállítása és kezelése, úgy a talajba kerülve talaj, illetve talajvízszennyezést okozhat, hasonlóan a műszakilag nem megfelelően kiépített derítőkhoz.

A TSZT/FRSZ módosítással érintett területen az összegyűjtött szennyvizek a területen található Budapesti Központi Szennyvíztisztító Telepre (BKSZTT) kerülnek megtisztításra.

Árvízvédelem

A tervezési terület (budapesti Atlétikai Stadion és szabadtéri edzőpályák) területe a nagyvízi meder, a parti sáv, a vízjárta és a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról, hasznosításáról, valamint a folyók esetében a nagyvízi mederkezelési terv készítésének rendjére vonatkozó szabályokról szóló 83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet alapján részben nagyvízi medernek minősülő terület (210020/1 és a 210005/1 hrsz. számú ingatlanok). A tervezési terület a Duna parti sávját is érinti.

Árvízvédelem szempontjából a térség a Pest-Dél árvízvédelmi szakasz része. A TSZT/FRSZ módosítással érintett területre és térségére eső védvonalszakaszok következők: Déli összekötő vasúti töltés, hajóállomás utcai védvonalak, Kvassay-zsilip és töltései, Központi Szennyvíztisztító Telep magaspart, Csepeli HÉV töltés. Az árvízvédelmi mű a Duna melletti tervezési terület teljes hosszában kiépült.

A védvonal a MÁSZ szintjének megfelel, azonban vannak olyan szakaszok, amelyek a MÁSZ 1,3 m-rel növelt szintjét nem érik el. A MÁSZ + 1,3 m-hez képest a magassághiány 0-93 cm, jellemzően 50 cm.

A magassághiányos töltésszakaszokat a 74/2014 (XII.23) BM rendelet alapján mértékadónak tekintett árvízszint (MÁSZ) 1,3 m-rel növelt szintjéhez képest értelmezzük. A városi védművek kiépítettsége a magassági biztonság tekintetében jelenleg korántsem teljes körű. A MÁSZ szintjétől való elmaradás azt jelenti, hogy a 891 cm-es Vigadó téri vízállás esetén a folyó vízállása a védmű koronaszintjével azonos magasságban lenne, nagyobb vízállás, hullámváz hatására helyi védekezés nélkül pedig elöntést eredményezne. A nagyvízi meder területének a beépíthetőségére, illetve használatára vonatkozó előírásokat „a parti sáv, a vízjárta és a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról, hasznosításáról, valamint a folyók esetében a nagyvízi mederkezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó szabályokról” szóló, 83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet tartalmazza.

A Ráckevei (Soroksári)-Duna budapesti szakaszán árvízvédelmi vonal nincs, mivel szabályozott vízszintje ezt nem teszi szükségessé.

Éghajlati viszonyok, városklíma

Mérsékelt meleg, száraz éghajlat jellemzi a tájat. A Duna kiegyenlítő hatásának köszönhetően a nyár mérsékeltebben meleg, mint az Alföld középső részén, és a hőmérséklet napi és évi ingása is kisebb. Az évi középhőmérséklet ~ 10. A fagymentes időszak hossza 186 és 196 nap között van (ápr. 10-15. és okt. 20-25.). A vízgyűjtő É-i, ÉK-i részén hulló évi csapadék (550-600 mm). Százévente 1-2 alkalommal rövid idő alatt több mint 100 mm-nyi csapadékot hozó, súlyos felhőszakadások is előfordulhatnak. Évente 30 hótakarós nap valószínű, az átlagos maximális vastagsága 15 cm körül van. A napfénytartam évi összege 2062 óra. A nyári hónapokban 250-299 órán át süt nap, télen 60-at. Az ariditási index 1,25-1,35. A tájra jellemző hőmérsékleti viszonyokat

erősen módosítja a Duna vízfelülete és a valamikori ipartelepek burkolt felülete, beépítettsége, a város klímamódosító hatása.

A hőszigetek kialakulását jól jellemzi, hogy meleg nyári napokon a Landsat műhold által mért felszín hőmérsékletekben 25-27 C-fokos különbségek is detektálhatók területen belül. A 2015 július 14-ei adatokból készült felszínhőmérséklet ábrán jól látható, hogy a Duna-parti, RSD-menti vízfelülethez közel eső nyitott, átszellőződő területeken olykor 10-15 C-al alacsonyabb a felszínhőmérséklet.

A Csepel-szigeten a valamikori Csepel Művek területe az alacsonyabb épületmagasságok és a burkolt felületek nagysága miatt szinte magasabb hőmérséklettel jelennek meg mint a belvárosi területek.

Levegőminőség, légszennyezettség

A levegőszennyezettség a kerületben a fő közúti közlekedési útvonalak sávjában jelent problémát. A főváros levegőjének jellemző szennyezőanyagai a nitrogén-oxidok (NO₂, NO_x) és a por (10 µm-nél kisebb PM₁₀). Ezek esetében fordulnak elő a megengedett koncentrációt meghaladó értékek. Más szennyezőanyagok koncentrációja általában határérték alatti. A porkoncentráció alakulása kedvezőbb az általában tapasztalható nagyvárosi értékekhez képest. A BFVT alátámasztó dokumentációja kiemeli, hogy a levegőminőség tekintetében a forgalmi becslések alapján a tervezett út (Galvani-híd) várható légszennyezése határérték alatt marad. A csepeli szakaszon levegőtisztaság-védelmi szempontból érzékeny objektum nem található, illetve nem tervezett az út mentén.

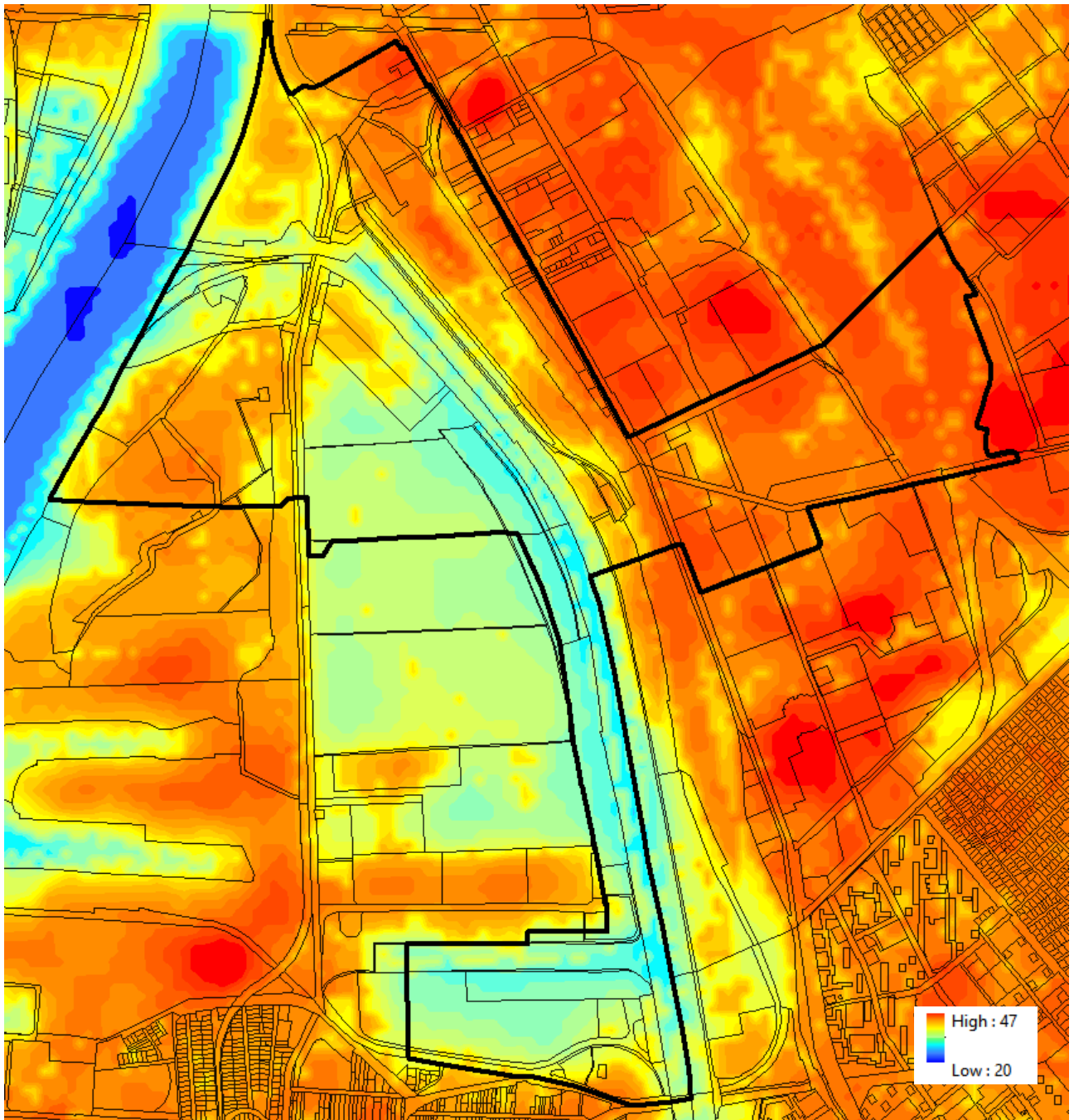
Városlíma szempontjából az átszellőzés és a nagykiterjedésű burkolatlan, növényzettel borított felületek miatt a felszínhőmérsékletben 20 C fokot elérő/meghaladó értékek is jelentkezhetnek.

A területhez legközelebb lévő csepeli automata mérőállomás 2017-es éves adatsora jól mutatja, hogy a terület Budapest kedvezőbb levegőminőségű területei közé tartozik.

Mérőállomás neve	Légszennyezettségi index								Légszennyezettségi index a legmagasabb indexű komponens
	SO ₂	NO ₂	NO _x	PM ₁₀	PM _{2.5}	BENZOL	CO	O ₃	
Bp. Csepel	kiváló (1)	jó (2)	jó (2)	-	-	-	kiváló (1)	jó (2)	jó (2)

7. táblázat Légszennyezettségi indexek Csepel OMSZ automata mérőállomáson 2017-ben

A Duna-völgy jobb átszellőzési viszonyai kedvezően befolyásolja a levegőminőséget, így a part menti sávot általában kedvezőbb állapot jellemzi. Problémás a belvárosi terület szegényes zöldfelületi ellátottsága és nagyarányú beépítettsége – köztudomású, hogy a növényállomány szerepet játszik a kedvezőbb mikroklíma és levegőminőség kialakulásában. Légszennyezettség szempontjából meghatározó ipari-gazdasági létesítmények elsősorban Csepel területén található: Alpiq Csepel II. Erőmű, Budapesti Központi Szennyvíztisztító Telep, Fémalk Fémöntészeti és Alkatrészgyártó Zrt, Csepeli Erőmű, Dunapack Papír és Csomagolóanyag Kft., Zrínyi Nyomda Zrt.

13. ábra Felszínhőmérséklet (Landsat8 2015.07.14. felvétel alapján)

Hulladékkezelés

A területen keletkezett hulladékok gyűjtése és kezelése megoldott.

A legjelentősebb hulladékkezelési/köztisztasági probléma a környezeti kultúra hiányosságaiból fakad: a vizsgált területen mindenhol felbukkanó probléma az illegális hulladékelhagyás. Az elhagyott hulladékok különösen a használaton kívüli területeken, illetve zöldfelületeken jelennek meg. Mivel a terület minden oldalról lakóterületekkel övezett és utakkal gazdagon behálózott, a hulladékelhelyezés mindenhol általános probléma. A partszakaszokon az illegális stégek, horgászhelyek kialakítása és a hulladékelhelyezés jelent hasonló méretű problémát.

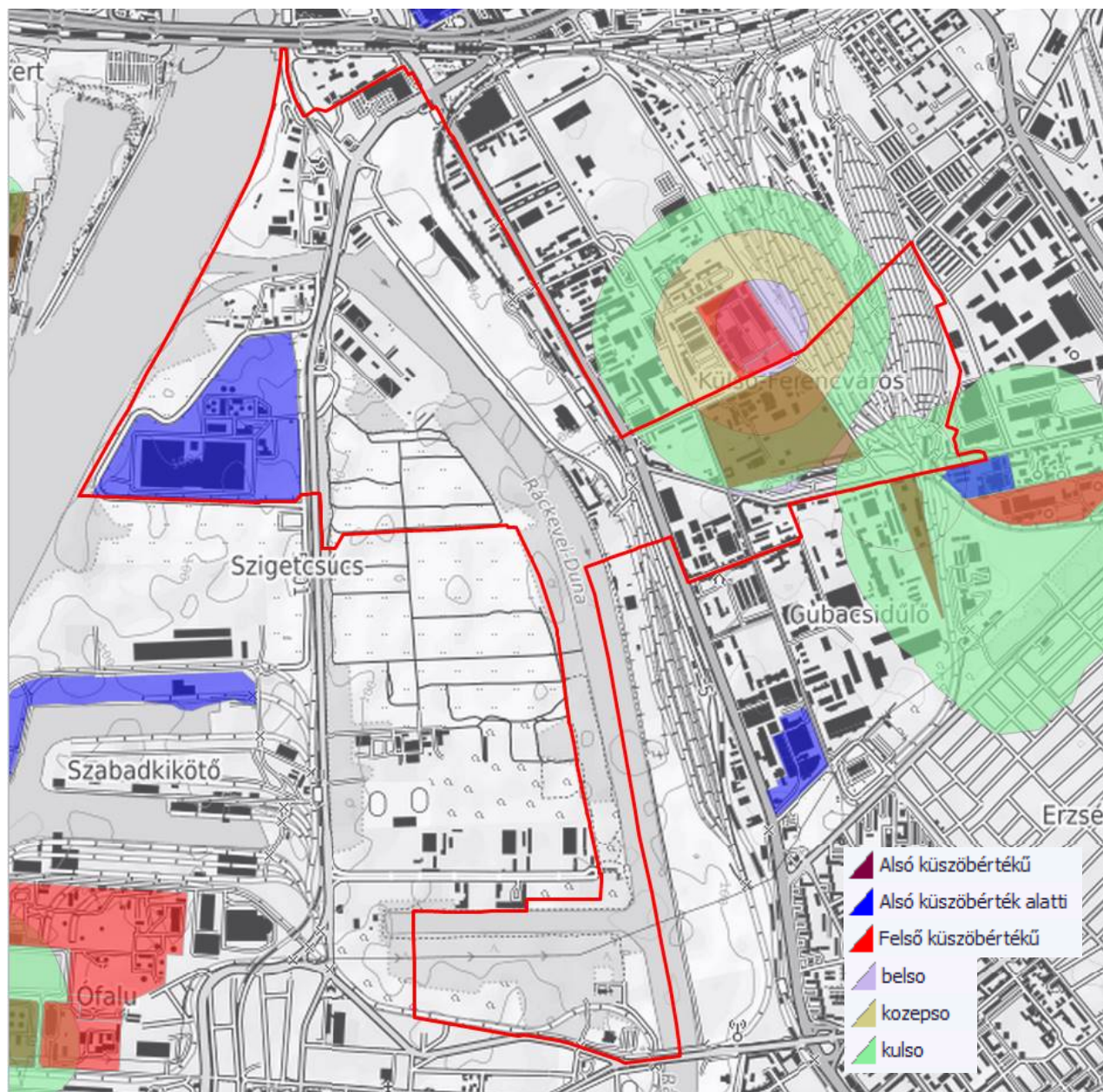

14. ábra. Illegális kommunális hulladékelhelyezés

Veszélyes üzemek a térségben

A kibocsájtások alapján kategorizált veszélyesség szerint Külső-Ferencvárosban az Országos Katasztrófa-védelmi Főigazgatóság adatai alapján terület egy része a 219/2011. Korm. rendelet szerinti veszélyes üzemekkel, illetve azok veszélyességi övezeteivel érintett.

Alsó küszöbértékű veszélyes üzem a Kén utcai CF Pharma Gyógyszergyártó Kft., küszöbérték alatti veszélyes üzem a Fővárosi Vízművek Zrt Központi Szennyvíztisztító. A területen kívül található veszélyes üzemek közül a Kén utcai VARIACHEM Vegyipari Kereskedelmi és Szolgáltató Kft., az Illatos úti LINDE GÁZ Magyarország Zrt., ALTOX-CHEM Kft. és Vinyl Kft. veszélyességi zónái érintik a területet.

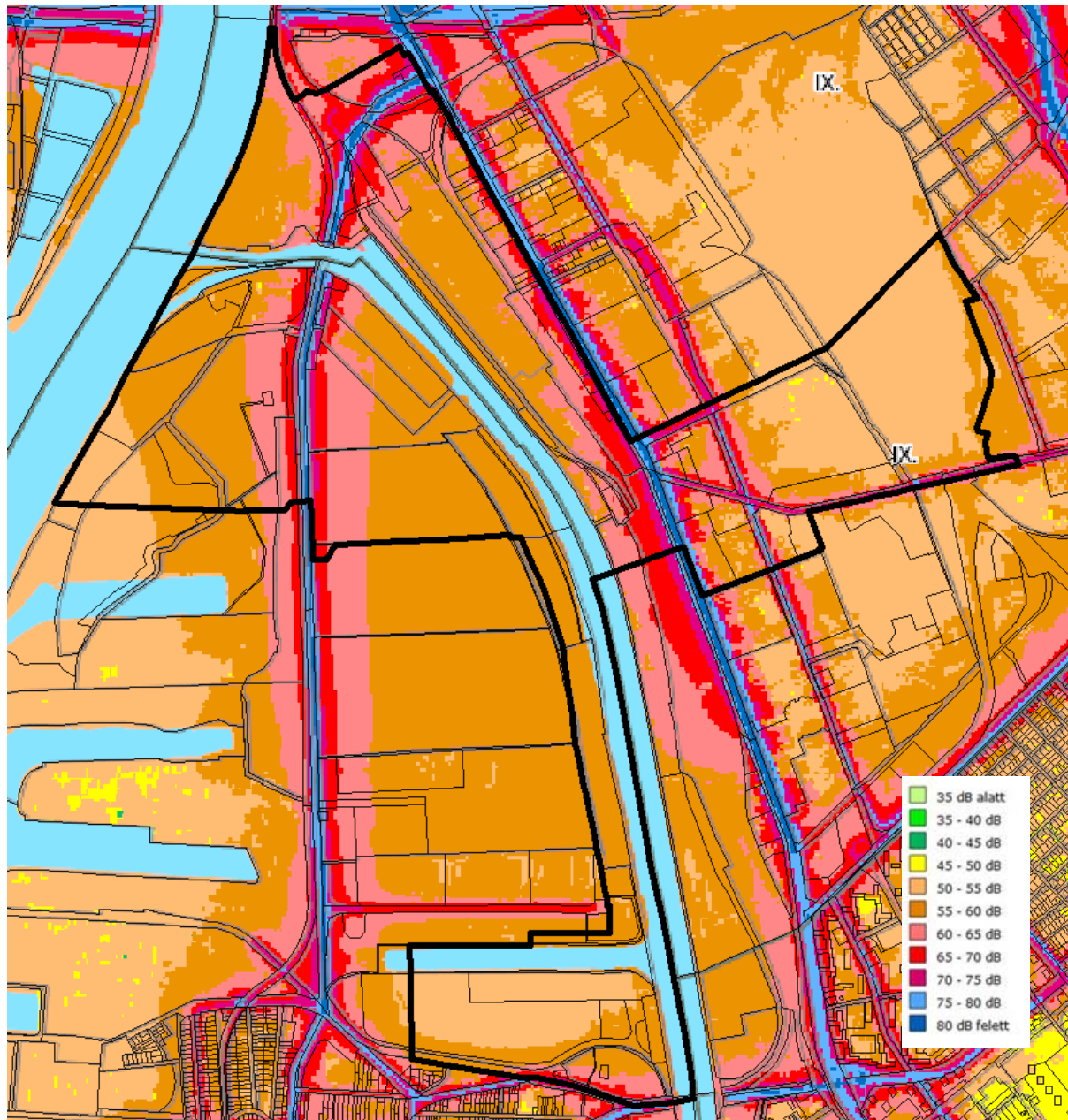
15. ábra Veszélyes üzemek és védőzónájuk

Zaj és rezgésterhelés

A térség zajterhelése a 2007-es Budapest és vonzaskörzete stratégiai zajtérkép közúti és vasúti zajszinteket mutató elemzés alapján lehetséges. A vonatkozó határértéket a 27/2008. (XII.3.) KvVM-EüM együttes rendelet tartalmazza. A 27/2008. (XII.3.) KvVM-EüM együttes rendelet meghatározza az épületekben tartózkodó emberekre vonatkozó rezgésterhelés határértékeit.

A XXI. kerületben a fő közlekedési útvonalak határértéket meghaladó zajszinttel a Weiss Manfréd út. Az útvonalak melletti sávok zajterheléssel érintettek, az egész napi terhelés (Lden) 65-80 dBA közötti. A Weiss Manfréd út mentén közlekedik a H7 / Csepeli HÉV (Lden) 60 dBA körüli zajszintet eredményezve. A IX. kerületben a Soroksári út szintén magas zajszintje említendő.

A közutak és közúti vasút (villamos) forgalmából származó zajterhelés fokozatosan emelkedő tendenciát mutat. Közúton a motortechnika fejlődésének pozitív hatását (motorzaj-csökkenés) a gördülési zaj jelentős növekedése elérte, sőt meghaladta.

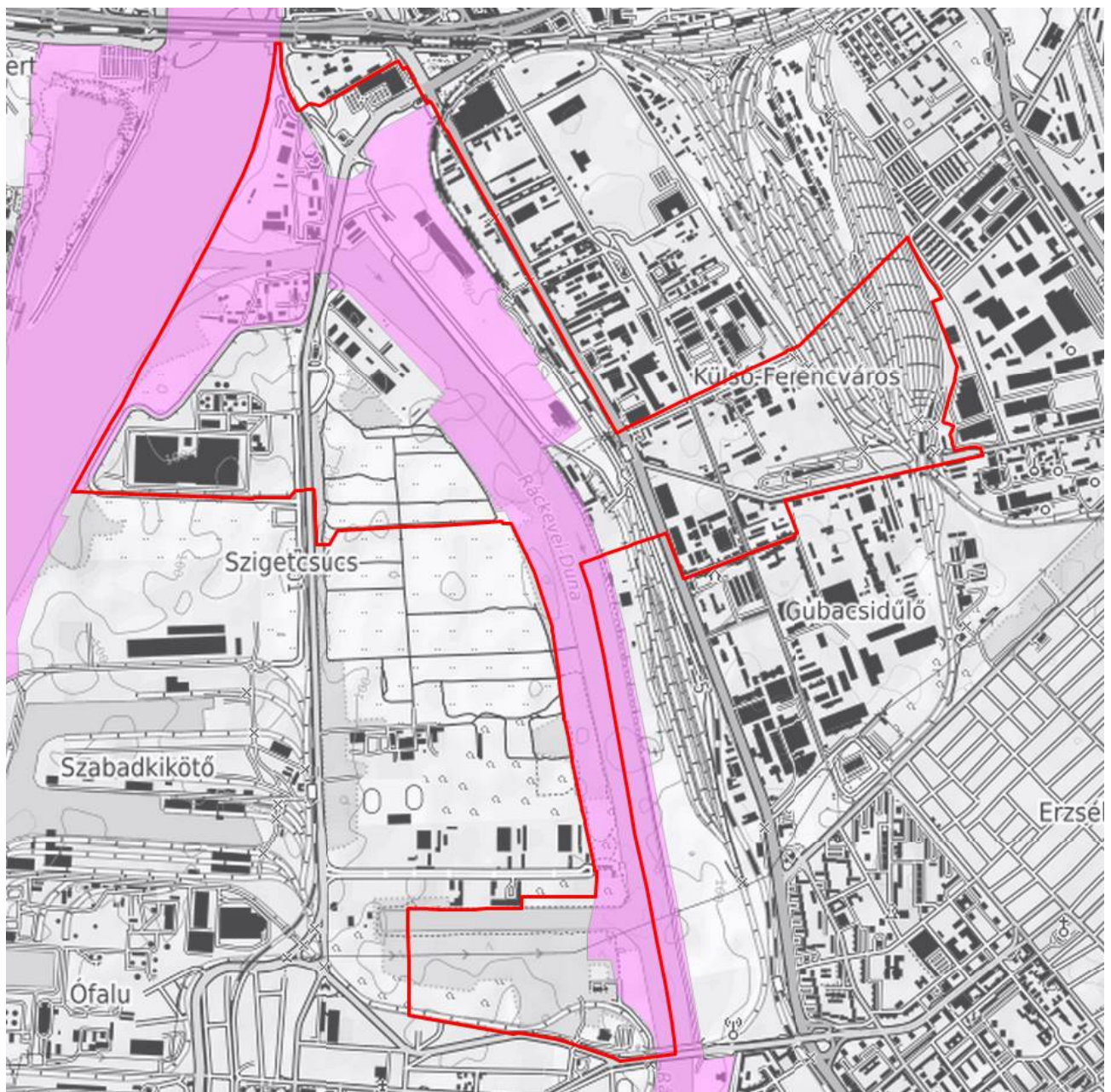

16. ábra. Közúti zajterhelés (nappal) Budapest és vonzáskörzete stratégiai zajtérkép 2007)

Környezeti zajprobléma a légi közlekedésből eredő zajterhelés felerősödése. A zajterhelés növekedésének oka, hogy a csepeli városrész fölött évek óta kijelölt légi közlekedés folyosót a korábbi igénybevételéhez képest, a ferihegyi fel- és leszállás átszervezése miatt, jelenleg intenzívebben hasznosítanak. Csepel a leszálló gépek 70%-ban érintett. Az érzékelhető zajsint növekedés ellenére, a zajterhelés mértéke nem haladja meg a határértékeket. Jelenleg is folyamatban van a 2007-ben a GKM és LI felé benyújtott zajvédelmi program végrehajtása, – amely 17 zajvédelmi javaslatot tartalmaz 3 fázisban történő megvalósítással. A program végrehajtásával a légizaj tovább csökkent. Vasúti eredetű, határértéket meghaladó zajterhelés a IX. kerületet érinti, a Déli-összekötő vasúti híd, a Soroksári úti rendező pályaudvar térségében, ugyanakkor itt jelenleg nem található védendő funkció, objektum. A tervezett Galvani-út csepeli részen nincs és nem található tervezett zajérzékeny objektum.

Tájképvédelmi terület

A tervezési térség Budapest egyik legérdekesebb, táji szempontból legkülönlegesebb területe. A Duna és az RSD vízfelületei, a galériaerdők és a terület viszonylagos beépítetlensége, nyitottsága, a környező területektől eltérő alacsony intenzitású tájhasználat sajátos varázst kölcsönöz a térségnek. Az RSD területén a vízfelületek, galériaerdők, a horgászok, a kajakozók, a kocogók és kutyasétáltatók, vagy éppen az Eurovelo5 úton kerékpározók egyfajta nyugodt, rekreációs jellegű képet sugároznak a területről. Budapest belvárosától ilyen közelségben szinte nem is maradt már hasonló adottságú fejlesztési terület. Tájképvédelem szempontjából a terület jelentős része az FRSZ szerint a „Tájképi szempontból kiemelten kezelendő terület” kategóriába sorolt.

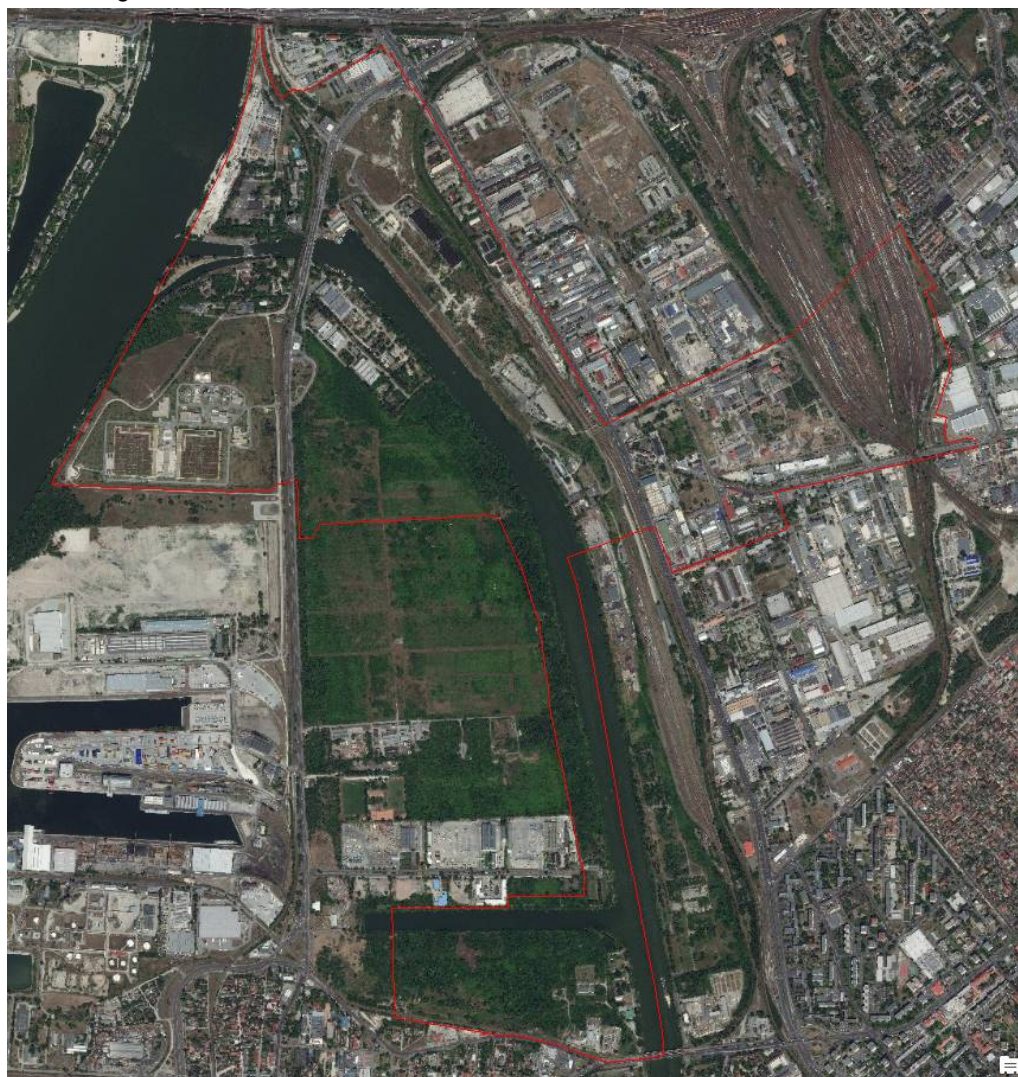
17. ábra. Tájképi szempontból kiemelten kezelendő terület

18. ábra. Látvány, tájképi értékeség szempontjából az egész térség kiemelt jelentőségű

Zöldfelületi rendszer

Növényföldrajzilag a terület az alföldi flóraidék Duna-vidéki tájához tartozik. Az egykori gazdag őshonos vegetáció a beépítések, a mezőgazdálkodás és folyószabályozások következtében majdnem maradéktalanul elpusztult. A Rákóczi-hídig bezárólag, intenzívebb beépítésű, zöldfelületekkel tagolt városszövetet találunk.

19. ábra. Felszínborítottság (Forrás: DigitalGlobe, 2017.07.06.)

Természeti értéket képviselnek a Duna-parti ligeterdő-foltok, amelyek általában puhafás – fűzes – nyáras – összetételűek. E vízparti vegetáció kiváló élőhelyet biztosít állatvilág számára is. Csepel területén még foltokban megtalálható a gyepképző homokpusztai flóramaradvány, melyben ötvenet meghaladó erdei és pusztai maradványfaj, köztük a homoki árvalányhaj (*Stipa borysthenica* Klokov), a báránypirosító (*Alkanna tinctoria* (L.) Tausch.), a sárga nyúlárnyék (*Asparagus altilis* L.), a pusztai kutyatej (*Euphorbia seguierana* Neck) díszlik. Ezeken kívül megtalálhatók a szomszédos pannóniai növénytakasulást képviselő fajok közül egyebek mellett a homoki imola (*Centaurea arenaria*), és csenkeszek több faja is.

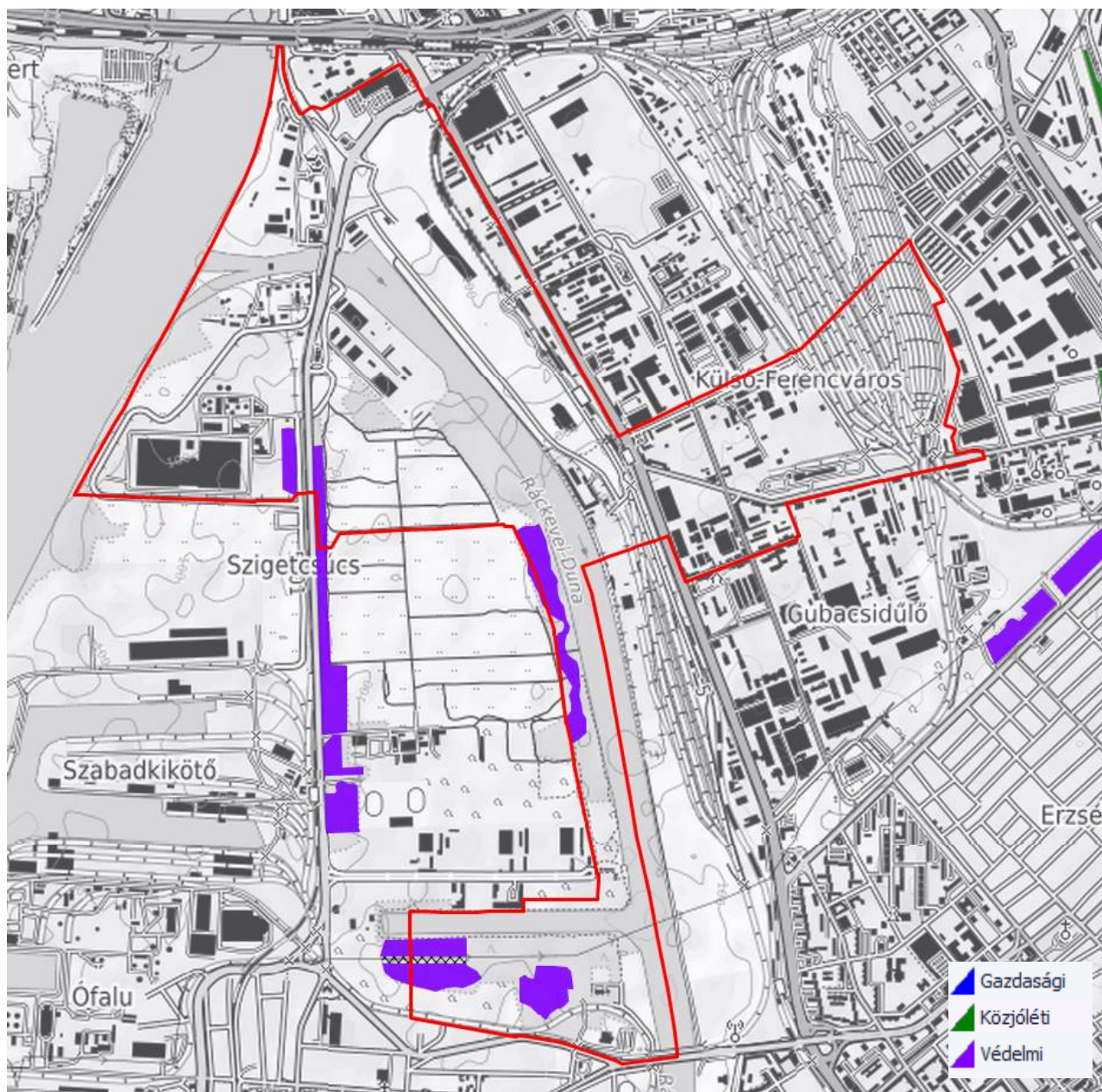
A XXI. kerületben zöldfelületfejlesztés terén érdemi területi bővítés nem történt, a vizsgált területen csak a szennyvíz-tisztító telkén alakítottak ki jelentős méretű, bár nem túl intenzív zöldfelületet.

A területen található jelentősebb zöldfelületi elemek típusonként a következők:

Erdő- és erdőszült területek:

A Duna-parti szakaszon többnyire spontán fejlődött puhafás ligeterdő-sávok találhatók. Jelentősebb erdőszült terület a Duna főága mentén; az egykori hulladéklerakótól nyugatra, a Ráckevei (Soroksári) Duna-ág mentén, a Csepel-sziget keleti oldalán; valamint a Francia-öböltől délre találhatók. Fő állományalkotó fajok a kőrisek és nyárfák, fűzek, illetve az ezüstfa.

Az Országos Erdőállomány Adattár adattárban szereplő, erdőtervezett erdő a Központi Szennyvíztisztítómű telkén (210007/2 hrsz.) az 53C erdőrészlet, a Weiss Manfréd úttól keletre (209988 hrsz.), az 53A erdőrészlet, a Ráckevei (Soroksári) Duna-ág mellett (209966 és 209981 hrsz.) az 56A erdőrészlet, illetve Francia-öböltől délre (209951/6 hrsz.) az 55A, 55B, 55NY erdőrészlet található. A tervezett Galvani-híd és környéke érinti az erdőtervezett területet. A terület egy része (273 m²) erdő területfelhasználási egységbe (Ev) sorolt. Az erdőterületi mérleg biztosítása céljából az erdőterület pótlására a Francia-öböltől délre van lehetőség.

20. ábra Üzemtervezett erdőterületek az elsődleges rendeltetés szerint

Egyéb, kondicionáló zöldfelületek:

Csepel-szigetcsúcs keleti oldala, az egykori eperföldek területe jelenleg fás, cserjés, ligetes vegetációval borított beépítetlen terület, amely nagysága miatt jelentős ökológiai potenciállal rendelkezik. A Központi Szennyvíz-tisztító északi része szintén jelentős kondicionáló zöldfelületnek tekinthető, a ligetes facsoportokon kívül a tisztítómű épületfödémén található tetőkert is részt vesz a biológiai aktivitás növelésében. A Ráckevei (Soroksári) Duna-ág Ferencvárosi oldalán részben roncsolt, használaton kívüli területet fokozatosan visszahódítja a természet, kevésbé értékes, de gyepszinten jórészt záródó vegetáció formájában.

A Francia-öböltől délre található területen nagyobb facsoportok közötti részen gyes-cserjés felületek váltják egymást. A Weiss Manfréd úttól keletre lévő beépítetlen terület alkalmas lehet a Budapest 2030 Városfejlesztési koncepciójában, valamint Budapest Zöldinfrastruktúra

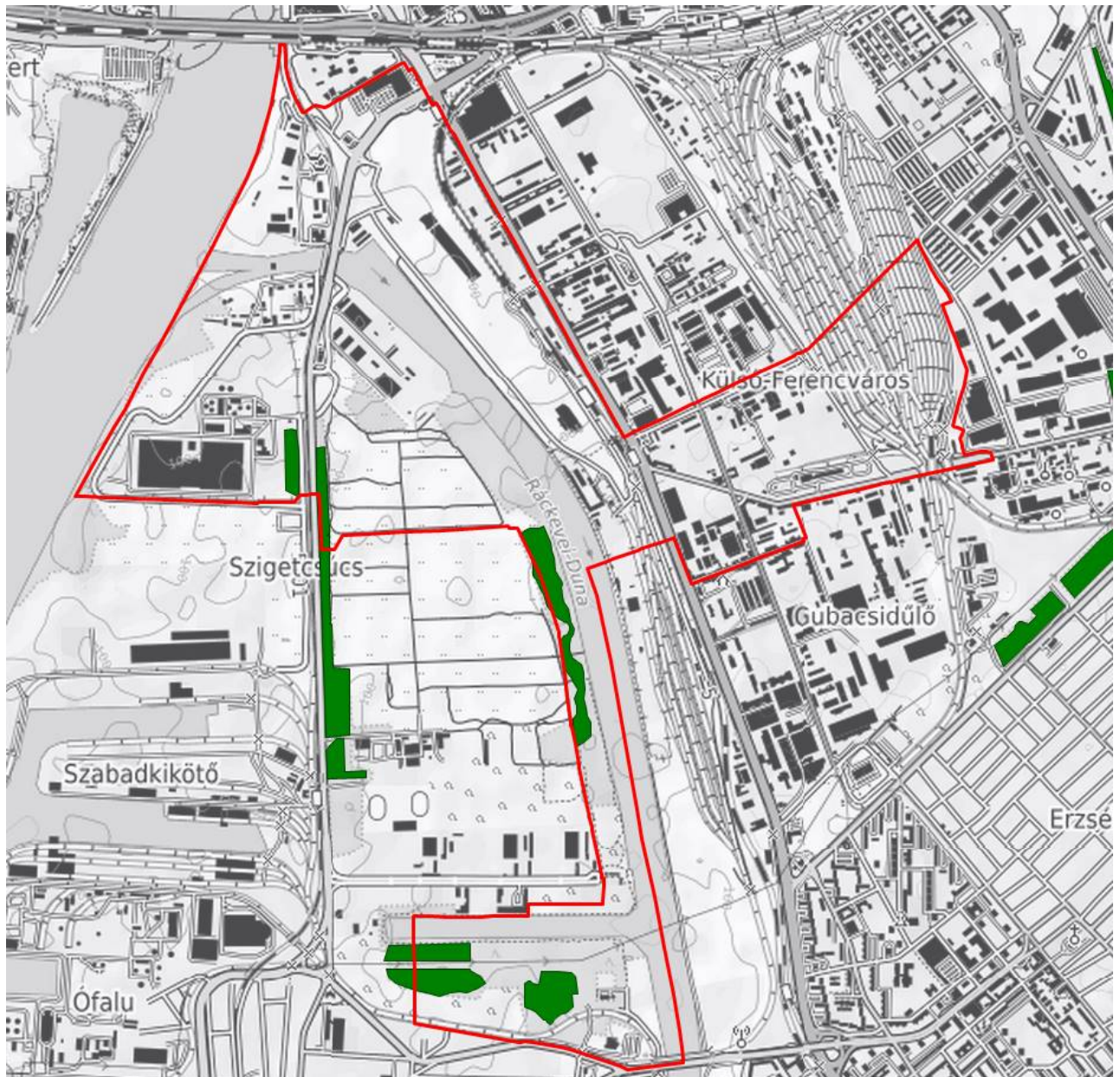
Koncepciójában zöldfelület-fejlesztés kapcsán megfogalmazott célok megvalósításához. A területen jelenleg a spontán erdősülés nyomai figyelhetők meg. Távolban a téréségre gazdag funkciójú szabadidőpark funkció lett meghatározva, de fokozott figyelmet kell fordítani, hogy a terület ne essen áldozatul a fokozott igényű lakóterület fejlesztéseknek.

21. ábra Puhafás galériaerdők az RSD mentén

22. ábra Puhafás galériaerdők az RSD mentén

23. ábra Kiváló termőhelyi adottságú erdőterületek

Közterületi fasorok:

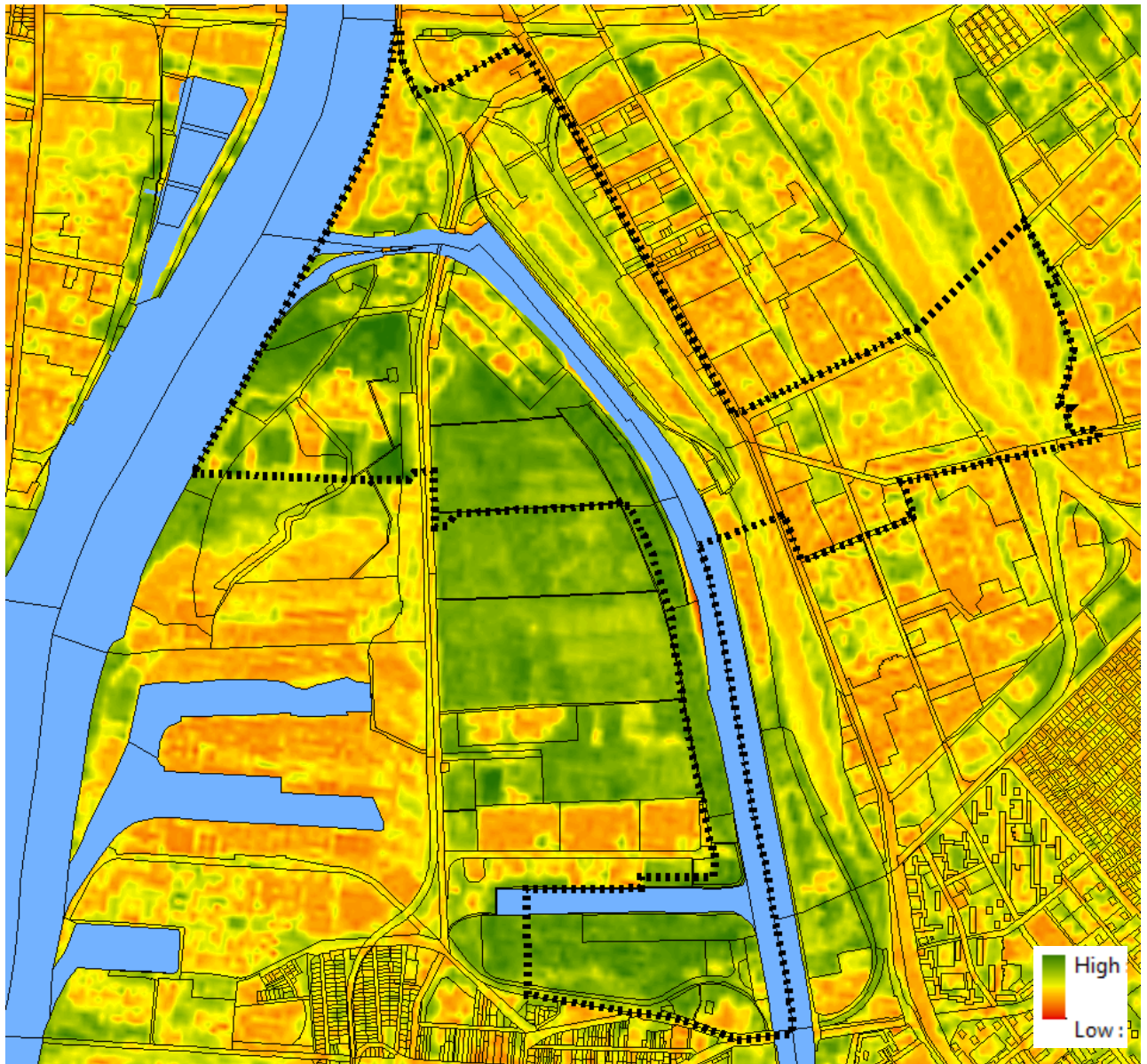
A területet tagoló közterületek csak kisebb részben fásítottak. Ilyenek a Weiss Manfréd út menti fasor, a Kén utca és az Illatos út egyes szakaszain húzódó fasor és a Külső Mester utcai fasor. A szerkezeti jelentőségű útvonalként funkcionáló Soroksári út fásítatlan.

további természeti értéket képviselnek a Duna-parti ligeterdő-foltok, amelyek általában puhafás – fűzes - nyáras – összetételűek. E vízparti vegetáció kiváló élőhelyet biztosít állatvilág számára is.

Zöldfelület intenzitás

A zöld levében található klorofill mennyisége alapján készül az NDVI vagy zöldfelület intenzitás térkép. A zöldfelületek oxigéntermelő, CO₂, pormegkötő, és helyi klímajavítás szempontjából minden fotoszintetizáló növényzet értékes. Az NDVI értéke jól mutatja a jelenlegi többszintű

növényállomány elhelyezkedését. A zöldfelület intenzitás térképek a Sentien műhold 10-m-es felbontású műholdfelvételéből készült.

24. ábra NDVI zöldfelület intenzitás index (2017 vegetációs időszak átlag)

Mivel egy-egy adott időpontban készülő felvételen egy terület lehet éppen kiszáradt, elültött, felhős, letermelt, lekaszált vagy felszántott, ezért a teljes vegetációs időszakot lefedő négy felvétel átlagából készített képet használtuk. A tervezési terület zöldfelület-intenzitása magas a környező területekéhez képest. Jól látható, hogy a galériaerdők és a valamikori mezőgazdasági területek jelentős zöldfelületi intenzitással rendelkeznek.

Az alacsony zöldfelületi intenzitással rendelkező területeken jelentős burkolt, beépített felületek. A biológiailag inaktív területek elsősorban a soroksári oldalon a Nagyvásártelep, a rendezőpályaudvar környékén találhatók.

Állatvilág

A terület állatvilágára jellemző fő élőhely és táplálkozó terület a Duna és a Duna-part. A Duna folyosója különösen fontos szerepet játszik a vízi és a vonuló madarak számára, egyben az ökológiai hálózat része is. Bolygatott, zavart állapotú természetközeli vegetáció a vizsgált terület déli részén található partmenti keskeny sávokban fordul elő a vizsgált területen. A legértékesebb partmenti galériaerdők sávok rehabilitációra érdemesek. A Duna mentén vonuló madárfajok számára szigetszerű menedéket jelentenek. A vizsgált terület állatvilága szempontjából meghatározó a Duna közelsége, valamint az idős elegyes fás, illetve cserjés növényzete. A korhadó öreg fák gazdag ízeltlábú állományt kínálnak életfeltételeket. A hullók és kételtűek közül a kecskebéka, erdei béka és a leveli béka is előfordul a szigeten. A kisebb ártéri vízállásokban vöröshasú unkákkal, vízisiklóval találkozhatunk. Madárfajokban is gazdag a terület. Nagy kárókatona, kontyos és kerceréce is megfigyelhető a területen a dankasirályok mellett. A zöldküllő és a nagy fakopáncs mellett fészkel a területen szén- és kékcinege, őszapó, ökörszem, vörösbegy, énekes rigó, poszáták, füzikék. Látogatja a területet héja és egerészölyv is.

A Ráckevei (Soroksári) Dunára jellemző, hogy a budapesti, illetve a fővároshoz közeli szakaszon az áramló víz nagy mennyiségű iszapot rak le, amelynek révén kialakuló anaerob folyamatok kedvezőtlen hatással vannak vízi gerinces és gerinctelen élővilágra. Dunaharaszttól délre a part növényzettel való borítottsága nagyobb, ennek a víz tisztulásában nagy szerepe van. E szakasztól déli irányba ugrásszerűen megnő a vízi élőlények (csigák, kagylók, rákok, halak) száma. A középső és a déli területeken a víz természetes mederben folyik, a folyó mélysége és szélessége jelentős mértékben növekszik.

Természetvédelem

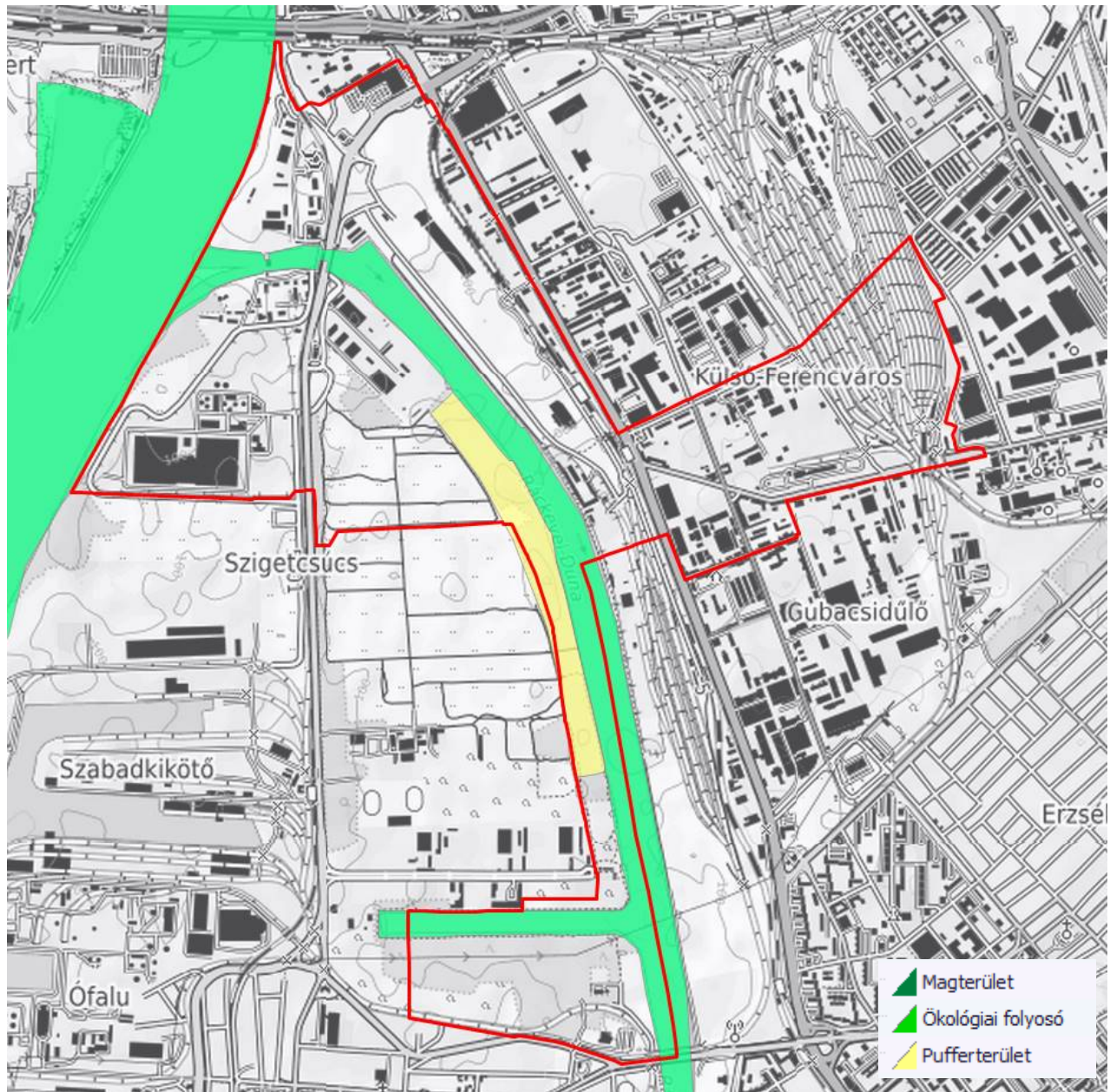
A Duna-part vizsgált szakasza mára már elvesztette eredeti természetes növényzetét. **Természetvédelmi terület a tervezési területen nincs.** Az 1910-1926 között elvégzett szabályozás gyökeresen változást hozott a Duna-ág életében. A folyami jelleghez kötődő állat-és növényfajok helyét lassan egy, a Ráckevei (Soroksári) Duna jelenlegi állapotához jobban idomuló flóra és fauna vette át. A Duna-ág állóvízi jellege, az elmúlt évtizedek alatt kialakuló nádasok, úszólápok szempontjából teremtett kedvező feltételeket.

Nemzeti Ökológiai Hálózat

A Kemény Ferenc Sportlétesítmény-fejlesztési Program területén, a Duna és az RSD teljes vízfelülete az OTTrT **Nemzeti Ökológiai Hálózat** részét képezi. A Nemzeti Ökológiai Hálózat három fő eleme a magterület, ökológiai folyosó és puffterület. Az ökológiai hálózat funkcionális elemei:

- **Magterületek** a hálózat foltszerű, tetszőleges kiterjedésű területei, melyek ideális nagyság esetén a lehető legtöbb populációnak, illetve az ezekből felépülő életközösségeknek az élőhelyei és genetikai rezervátumai. A legértékesebb magterülettel a térség nem érintett.
- Az **ökológiai folyosók**, a magterületek közötti kapcsolatot biztosító sávok, folytonos élőhelyek, vagy kisebb-nagyobb megszakításokkal jellemezhető élőhely-mozaikok, láncolatok, amelyek, az élőhelyeket, kötik össze, egyben biztosítják a génáramlást az egymástól elszigetelt populációk között. Az ökológiai folyosók általában lineáris természetszerű élőhelyeket képeznek, amelyek kiemelt szerepét a magterületek összekapcsolása jelenti.
- **Pufferterületeket**, a magterületek és a folyosók körül védőzónát kell kijelölni, ahol még a természetközeli élőhelyek aránya viszonylag magas. A puffterületek feladata a

magterületek és folyosók védelme az esetleges külső káros hatásoktól. Az RSD mentén található puhafás galéria erdők a pufferterület térségébe tartoznak, szerepelnek az erdőnyilvántartásban, mint elsődlegesen tájképvédelmi funkciójú erdők.. Természetesnek ezek a területek sem tekinthetők, az egész terület bolygatott, feltöltött, invazív fajokkal terhelt.

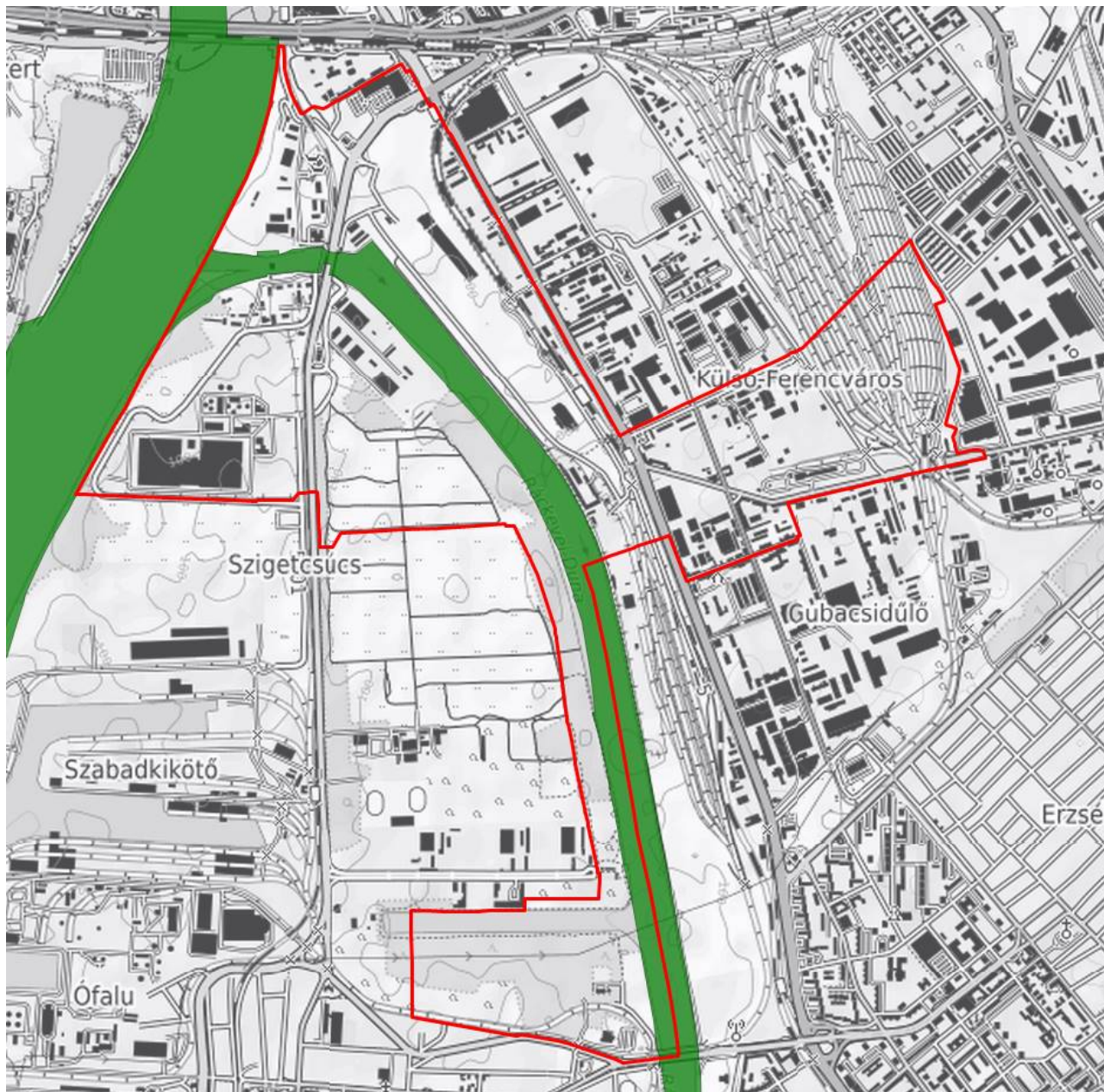
25. ábra Az ökológiai hálózat ökofolyosó területe (zöld)

Natura 2000 területek

Az élővilág szempontjából kiemelt figyelmet kell fordítani arra, hogy az RSD medre a Ráckevei Duna-ág (HUDI20042) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési Natura 2000 terület része.

A tervezési területet két Natura2000 terület fedi le vagy érinti: a Duna és ártere (HUDI20034) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület és a Ráckevei Duna-ág (HUDI20042) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület.

A TSZT módosítás Natura2000 területekre gyakorolt hatásait a mellékelt Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció tartalmazza.

26. ábra Natura2000 területek (zöld)

Duna és ártere (HUDI20034)

A Duna és ártere Natura 2000 terület rendkívül változatos, nemcsak természetvédelmi, de tájképi értéket is képvisel. A tervezési területen belüli fővárosi 2 km-es szakasz inkább csak tájképi értéket képvisel. A parti vegetáció a puhafás nyár és fűz galériaerdő képviseli.

Ráckevei Duna-ág (HUDI20042)

A teljes Ráckevei-Duna-ág mintegy 50 km hosszú folyószakasz, amelyet mindkét végén gát zár le. Legfontosabb természeti értékét a lebegő Sphagnum-mohaszőnyegek adják, amelyek az 1920-as évek óta fejlődtek ki. A Kemény Ferenc Program által érintett felső szakasz (Gubacsi-híd felett)

erősen degradált állapotban van, jelentős iszaplerakódás jellemzi. A középső folyásnál jellemzőek a szép úszó mohaszőnyegek, az alsó szakaszon pedig nagyobb mértékben találunk nyílt vízfelületeket. A régió népszerű nyaralóhely, ez igen nagy terhelést jelent a terület számára. A Rhone-delta után a második legjobb tőzegmohás úszóláp. Az itt élő különleges élővilág szempontjából is kiemelt jelentőségű ennek a különleges élőhelytípusnak a megőrzése.

Tájvédelmi, élőhelyvédelmi szempontból értéket képviselnek a kisebb-nagyobb erdőfoltok, facsoportok, erdősávok. Tájképi szempontból üde színfoltot jelentenek a ligetes-gyepes erdőfoltokkal tarkított területek az intenzíven hasznosított lakó vagy ipari területek szomszédságában.

Az RSD Natura 2000 területen a kajak-kenu pályához jelenleg készülő hatásbecsléshez (készítő: Öko Rt.) által az alábbi szempontokat kell figyelembe venni.

- Annak ellenére, hogy a terület élővilága alapvetően alacsonyabb természetességű, azon Natura jelölő élőhelyek és jelölőfajok, valamint más védett fajok megjelenésére is kell számítani a mederben, a partmentén, valamint a csepeli oldalon a Natura területen kívül is.
- A csepeli oldalon található erdők egyes mozaikjai a 91EO kódú- Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus exelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*) Natura 2000 jelölő élőhelyként minősülnek.
- A csepeli oldalon található erdőkben, illetve más területen (pl. evezős központ) elszórtan odvas, idős puhafában előfordulhatnak a vizsgált Natura 2000 terület jelölő fajai – skarlátbogár (*Cucujus cinnaberinus*) és közönséges denevér (*Myotis myotis*) –, illetve más védett denevérfajok is.
- A védett és Natura 2000 jelölő faj mocsári teknős (*Emys orbicularis*), valamint a védett kockás sikló (*Natrix tessellata*) is előfordulhat a vizsgált területen, de a tervezett beavatkozások szempontjából várhatóan nem okoz gondot.
- A parti területeken a védett orvosi kálmos (*Acorus calamus*) előfordulását regisztrálták a felmérések (kevesebb helyen és töszámában, mint azt a korábbi biotikai adatok mutatták). A parti vegetációban más, a nyár végi – ősz eleji időszakban nem felismerhető védett növény előfordulása sem kizárt.
- Madártani szempontból a terület gazdag, de nem kiemelkedő értékű.
- A két jelölő halfaj, a balin (*Aspius aspius*) és a szivárványos ökle (*Rhodeus sericeus amarus*) előfordulása az országos állományra nézve nem tekinthető jelentősnek.

Építészeti értékek, régészeti lelőhelyek

A tervezési terület egésze nyilvántartott régészeti lelőhely. A Miniszterelökségen vezetett közhiteles nyilvántartás szerint az 15261, a 66290, a 47204, és a 70009-es azonosítón nyilvántartott régészeti lelőhelyek, valamint a 15917-es azonosítójú nyilvántartott műemléki érték található a területen.

A védelemmel érintett elemek Ferencváros területén találhatóak. A tervezett Budapest Diákváros fejlesztési területén a volt Nagyvásártelep műemléki környezete és műemléki épületei, építményei találhatóak. A műemléki védelem alatt álló épületegyüttes része a csarnok és a hozzá tartozó rámpa, egy irodaépület, a kapuépítmény és két zászlótartó építményből. Az épületegyüttes

Budapest Diákváros fejlesztésébe történő integrálása és hasznosítása fontos szempont a terület tervezése során.

Műemlékek:

Dunai kábelalagút

- azonosító: 1075
- törzsszám: 15917
- védettség: Műemléki védelem
- jelleg: Építmény
- kategória: Ipari műemlék
- típus: közmű alagút
- cím: IX. kerület Laczkovich utca vége
- helyrajzi szám: 38086/4, 4073/3

A Déli-összekötő vasúti híddal párhuzamosan, attól mintegy 120 m-re délre, a Duna medre alatt 8 méterre húzódó, 400 m hosszú közműalagút. Lejáratai a IX. ker. Laczkovich utcai 38086/4 hrsz-ú (Csepeli HÉV-Dunapart a Csatornázási Művek telepe között elterülő), illetve a XI. ker. Kopaszi gáti 4074/7 hrsz-ú ingatlanról nyílnak.

Nagyvásártelep

- védett értékek (kikötő bejárat pillér, irodaépület, zászlótartó építmény, csarnoképület és hozzátartozó rámpa)
- azonosító: 11207
- törzsszám: 16089
- védettség: Műemléki védelem
- jelleg: Építmény
- eredeti típus: vásárcsarnok
- jelenlegi kategória: Középület
- jelenlegi típus: vásárcsarnok
- cím: Hídepítő u. - Helyi kikötő út
- helyrajzi szám: 38086/50, 38086/49

Fővárosi Önkormányzat helyi védettségű épület:

Soroksári úti MÁV vasútállomás

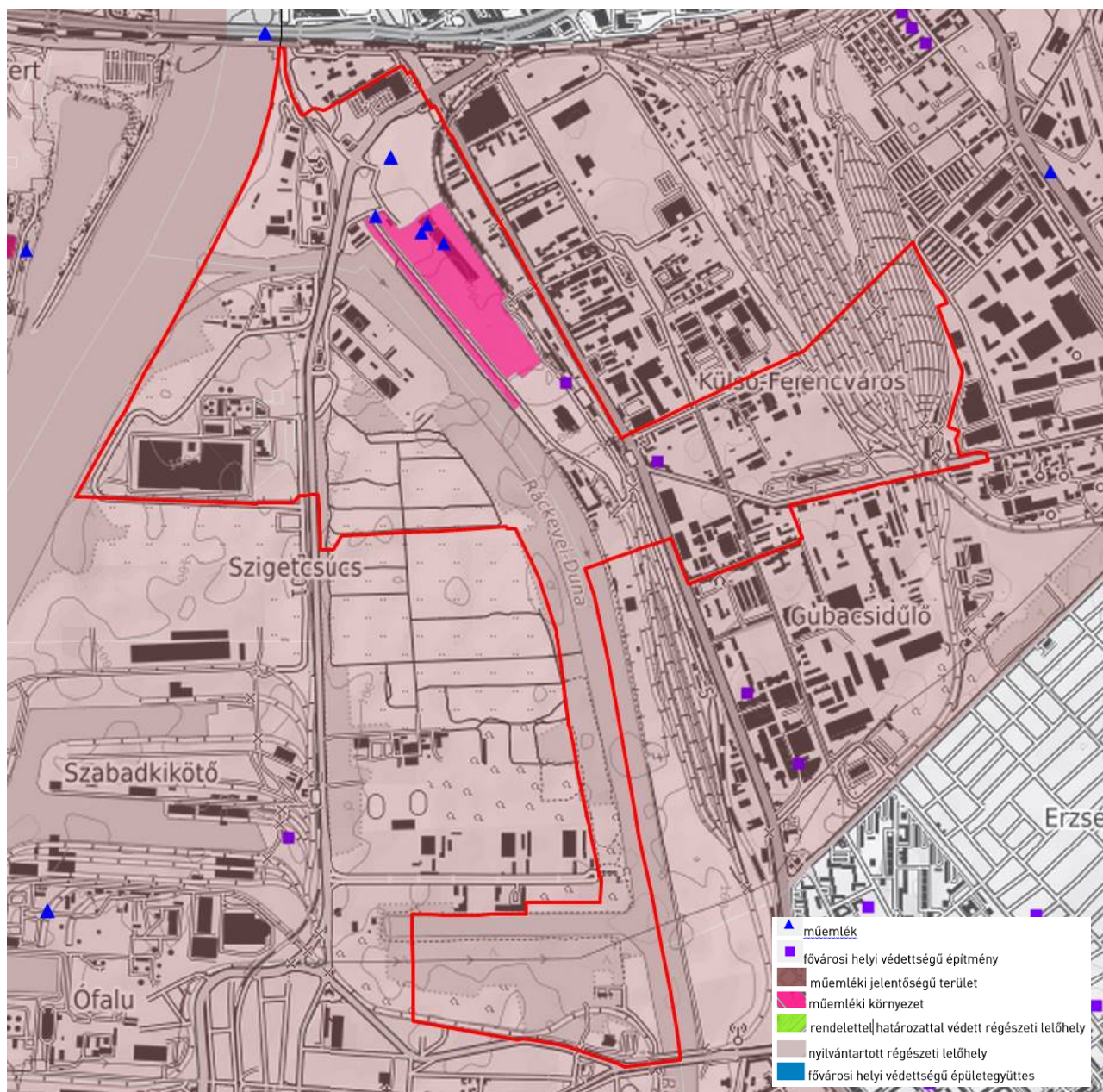
- cím: Soroksári út
- helyrajzi szám: 38086/3
- rendelet: 54/1993

Csepeli Önkormányzat helyi védettségre javasolt épületei:

Üzemi- és lakóépületek a Kvassay-zsilip környezetében

- helyrajzi szám: 210001 hrsz.-ú ingatlan
- rendelet: 35/2017. (XII. 20.)

Az épületcsoport jelenleg műemlék védelmi eljárás alatt áll.

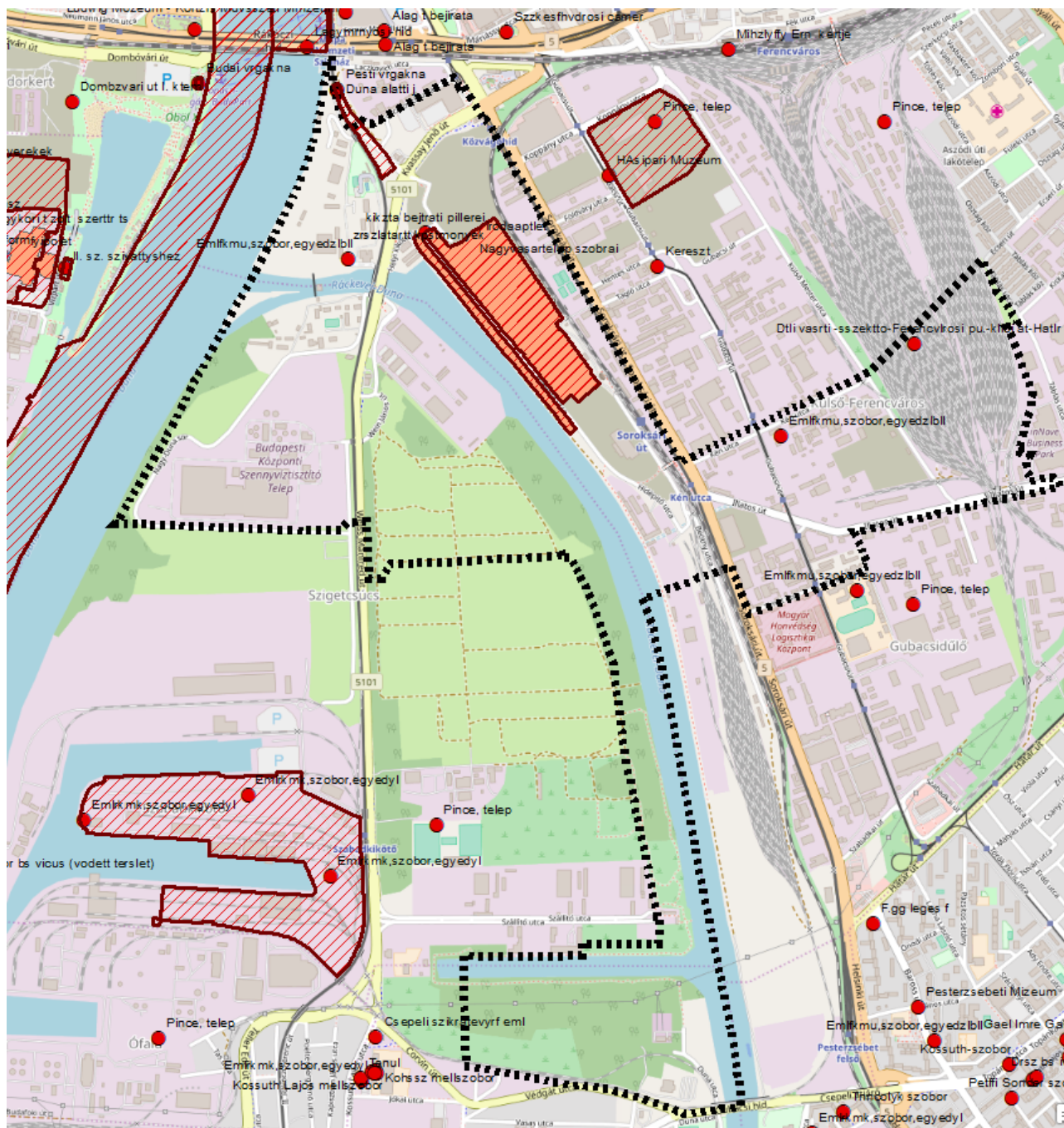

28. ábra. Műemlék, műemléki környezet, fővárosi helyi védettségű építmény és nyilvántartott régészeti lelőhely

A tájak karakterének fontos összetevői az **egyedi tájértékek**. A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (Tvt.) 6. § (3) (4) és (5) bekezdése értelmében egyedi tájértéknek minősül az adott tájra jellemző olyan természeti érték, képződmény és az emberi tevékenységgel létrehozott tájalkotó elem, amelynek természeti, történelmi, kultúrtörténeti, tudományos vagy esztétikai szempontból a társadalom számára jelentősége van. Az egyedi tájértékek típusait és fajtáit az MSZ 20381:2009 sz. Természetvédelem. Egyedi tájértékek kataszterezése c. szabvány határozza meg.

A tervezési területen az Agrárminisztérium TIR és a TÉKA adatbázis szerint csak néhány tájérték található, amely magába foglal műemlékeket, helyi védettségű épített elemeket illetve régészeti lelőhelyeket is. Jól látható, hogy a terület déli része, a Csepel-sziget északi része egyedi tájértékekben, műemlékekben rendkívül szegényes.

Környezeti értékelés a Kemény Ferenc Sportlétesítmény-fejlesztési Program által határolt területre vonatkozóan a Budapest főváros településszerkezeti tervének (TSZT 2017) és Fővárosi rendezési szabályzatának (FRSZ) módosítására

29. ábra. Egyedi tájértékek (Forrás: tajertektar.hu)

27. ábra Műemlék és helyi védettségre javasolt épület a tervezési területen

Tájhasználat, tájszerkezet

A vizsgálati terület déli része még a 90-es évek elején jelentős iparral rendelkező terület volt, de ennek egy része ma már nem működik, viszont a régi struktúra átalakulóban van új termelő és szolgáltatótevékenységek megjelenésével. A terület általában sűrűn beépített, de a város egyetlen térsége sem rendelkezik ekkora összefüggő zöldterülettel, a Szigetcsúcson mintegy 200 ha fejlesztési terület található. A térség a vállalkozói érdeklődés keresztútjában van, de jó lenne a Csepel-sziget északi részén lévő jelentősebb kiterjedésű zöldfelületeket megőrizni, nem csupán a régió, de a főváros szempontjából is.

Csepel tekintetében meg kell még említeni a Szigetcsúcs területét is, mely szorosan kapcsolódik a főváros és a Nemzeti Színházzal összefüggő fejlődésnek indult területekhez. A 2011-ben készült tervek szerint itt a Duna Passage városközpont épülne meg 2021-ig, ami a Millenniumi városközpont folytatásaként jelenne meg ferencvárosi Duna-parton. Az Olimpiai tervpályázat a főstadion helyszínéül jelölte ki, a pályázattól való visszalépést követően a Kemény Ferenc program is sport és rekreációs területfelhasználást javasolt itt.

Tájhasználat története

A terület tájhasználati történetét kronológikus sorrendben próbáljuk meg bemutatni a rendelkezésre álló adatok alapján XIX sz. végi állapottól napjainkig.

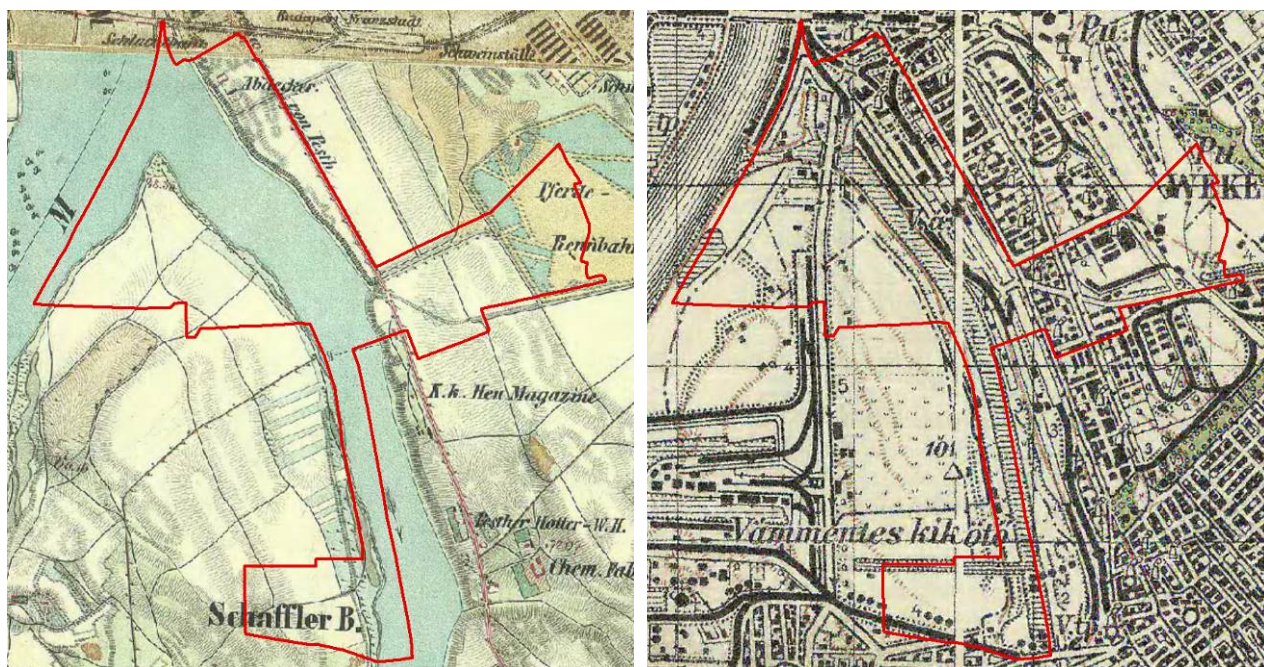
A Pest városától délre eső terület fő szervező tengelye a városkaputól Soroksár irányába induló országút volt. A Duna közelségében futó út kedvező lehetőséget adott az ipari üzemek megtelepedésére. Az **összekötő vasút (1877)** és a **Ferencvárosi pályaudvar** megjelenésével megindult az iparterületek sűrű vasúthálózatának kiépítése, ami a város egyik legfontosabb logisztikai területévé tette a Soroksári út menti sávot. Ezt tovább erősítette a városkörnyéki forgalmat ellátó HÉV vonal kiépítése. A vasúthálózat iparvágányai északon a Belvárosig terjedtek, sűrű hálózatuk szolgálta ki az ipari üzemek területét.

A területhasználatot elősegítette a Duna partvonalainak rendezése, a **Kvassay-zsilip** kiépítése (1914), amely lehetővé tette a **Soroksári Duna-ág vízszintjének állandó szinten tartását**, a ferencvárosi kikötő kiépítését.

A Csepel-sziget területének beépítése a török hódoltság idejét követően **Csepel község betelepítésével** (1717) kezdődött meg, ezt a települést azonban az 1838-as árvíz elpusztította. Ezt követően a sziget belsejében, magasabb fekvésű területen épült ki az új falu. A település mellett már a XIX.sz. végétől kezdődően fokozatosan kiépült a **Weiss Manfréd művek**, melyből idővel az ország egyik legfontosabb nehézipari üzeme alakult ki.

A **Soroksári-ág elzárására** 1873-ban a mai Gubacsi híd környékén került sor. A kedvezőtlen állapotok javítására az Országgyűlés 1904-ben elrendelte a Soroksári-ág teljes rendezését. Az 1910-ben megkezdett munkálatok keretében az ág felső torkolatánál hajó (1910-1914)-és vízbeeresztő zsilip épült (1924-1926).

A terület fejlesztése a főváros vérkeringésébe történő bekapcsolása az a 1920-as évekre tehető. 1924-ben átadásra kerül a terület keleti részén a **Gubacsi híd**, ami Csepel és Soroksár között teremtett közvetlen kapcsolatot. A Gubacsi híddal szinte egyidőben épül meg a 2x1 sávós rácsos **Kvassay közúti híd**, amelyet a Kikötőügyek Kormánybiztossága építtetett. (A későbbiekben emellé híd mellé épül meg 1951-ben a gyorsvasúti híd, amit ma a Csepeli HÉV használ.

30. ábra A terület a II. és IV. katonai felmérés idején

Magyarországot Trianon megfosztotta tengeri kapujától, Fiumétól ezért az első világháború után nagyobb lendületet vettek a kikötőépítések is. 1904-1926 között a soroksári Duna szabályozásakor készült el a 836 m hosszú függőleges partfalú **Ferencvárosi kikötő**. Létrejött szempontjából fontos még, hogy bár kezdetben nem volt alkalmas mélyebb merülésű gőzhajók fogadására, 1929-ben ezt megoldották.

A pesti oldalon mindenekelőtt a Budapest rohamosan növekvő népességét ellátó **élelmiszeripar** települt meg, megjelent a világviszonylatban is jelentős **malomipar**, ide kerültek a **vágóhidak**, az állatkereskedelem létesítményei. Az 1930-as évek elején telepítették ide az élelmiszerkereskedelem központját, a Nagyvásártelepet is, melynek modern épülete ma műemlék.

A dunai oldalon a munkák 1920-1925-ben elkészült a három öbölből álló **Szabadkikötő** (petróleumkikötő, szabadkikötő, kereskedelmi kikötő) 1928. október 20.- Magyar Királyi Budapesti Vámmentes Kikötő néven működését kormányrendeletekkel szabályozták.

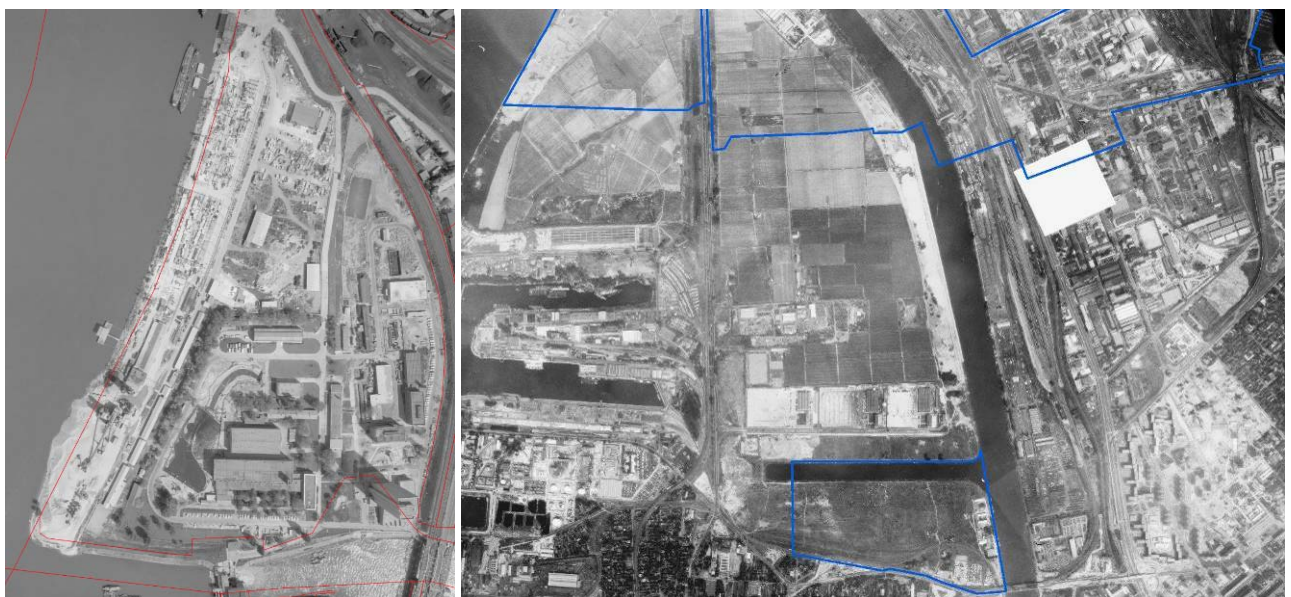
A Csepel sziget északi részén is 1930-as években is szinte még kizárólag ipari üzemeket terveztek, hatalmas **ipari-logisztikai térségként** képzeltek el a térséget, azonban végül az iparosítás elkerülte ezt a területet. A Csepel-sziget északi csúcsa így ma is a főváros legnagyobb, kb. 200 ha egybefüggő beépítetlen területe.

A szocializmus időszakában Csepel fejlődése a nehézipari munkásság jelenléte miatt erőteljes volt, a település magja körül nagyméretű lakónegyedek épültek ki. A XX. sz. végén a nehézipar és az élelmiszeripar szerepe jelentősen csökkent Budapesten, így a Dunapartokon nagy kiterjedésű barnamezős területek maradtak hátra -ami azonban a város jövőbeli fejlesztésének tartalékát adhatja.

Az 1960-as évektől kezdődően, a fővárosi lakosság igényelte a **vízparti, vízközei üdülőtelleket**. Ekkor kezdődött meg a Ráckevei (Soroksári) Duna mai arculatát is meghatározó üdülőtérlet kialakulása, a vízparti területek, szigetek felparcellázása. Ennek következtében, noha a Duna-ág egyre inkább az üdülést szolgálta folyamatosan és erősen szennyezték.

1973-ban határozatot hoztak a **Ráckevei (Soroksári) Duna és üdülőkörzete** regionális vízgazdálkodási és fejlesztési tervének jóváhagyásáról. 1979-1985 között a Duna-ág legfelső, 10 km hosszúságú szakaszán szabályozást hajtottak végre, melynek eredményeképpen a meder vízszállító képessége megnőtt.

A Kvassay-zsilip északi részén található terület egyik legnagyobb használója az 1952-ben alapított Vízügyi Tudományos Kutató Intézet, **VITUKI**-t volt. 1976-ban adták át az 57 méteres magas irodaépületét, toronyházát ami ma is a terület ikonikus épülete. A rendszerváltás után is még sokáig prosperáló kutatóintézet sorsát a 2000-es évtizedben az ingatlanok felértékelődése pecsételte meg. A Wallis Ingatlan fejlesztéseiből ugyanis nem maradhatott ki ez a terület sem és jogi trükkök során 2006-ban megszerezte a telek nagy részét. A kutatóintézet végül 2012-ben szűnt meg.

31. ábra A VITUKI területe (bal) 1977, és a sziget északi csúcsa (jobb) 1979 ortofotón (FÖMI)

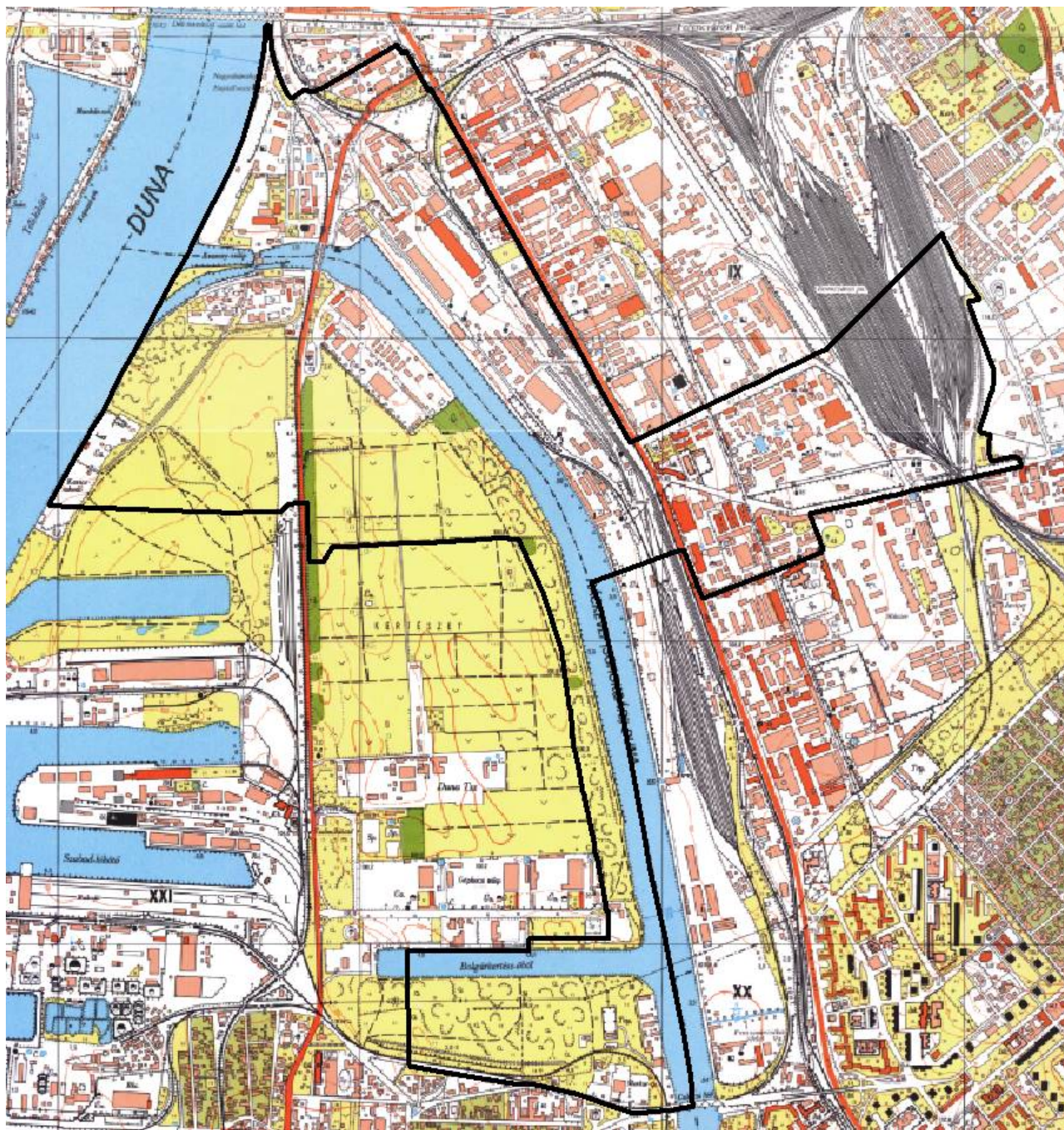
A Csepel-sziget északi csúcsa a hetvenes évektől kezdődően egy **központi budapesti szennyvíztisztító** potenciális telephelyeként is szolgált. Nagy előnye a területnek, hogy igen közel fekszik mind a Ferencvárosban kialakuló Millenniumi városközpont, mind a budai oldalon felépült új „egyetemvároshoz”. Hátrányos viszont az, hogy a kevés híd miatt egyelőre a szigetet nehéz megközelíteni.

32. ábra A VITUKI területe és a Ferencvárosi kikötő, 1990

1991-ben Budapest Főváros Önkormányzata szorgalmazta a „Ráckevei (Soroksári) Duna ökorégió” létrehozását. A kezdeményezés azonban nem járt sikerrel.

Az 1997-ben készült topográfiai térképen jól látható, hogy a terület még „kertészeti” művelés alatt állt. A mai galéria erdőállománynak is csak nyomai figyelhetők meg. A Duna és az RSD Csepel szigeti partmenti területein mindenhol a feltöltés jelei láthatók.

33. ábra A terület 1997-ben a topográfiai térképen

A Kvassay-zsilip alatti szakaszon, 1979-1985 között, beruházás keretében 110 méter víztükör szélességű, 50 m³/s elméleti vízszállító-képességű **meder került kialakításra**, a hajóútszélesség 40 méter, az így létrehozott vízmélység 2,7 méter. A dunai frissítővízzel bejutó hordalék zömében e szakaszon rakódik le, ezért az éves fenntartási kotrások is főként erre a vízterületre koncentráálódtak.

34. ábra Infrafoto a vegetáció intenzitással (piros) (2010)

2002-2004. között mintegy 40 ezer m³ **hordalék eltávolítása** történt meg. A víz minősége azonban továbbra is e szakaszon a legrosszabb, fürdésre végig alkalmatlan és a horgászat számára sem kedvező. Az üdülési funkciók közül – a főváros szomszédsága miatt – döntő jelentősége az evezős sportoknak van.

A 2010-es infrafelvételen már jól megfigyelhetők a felhagyott mezőgazdasági területeken spontán meginduló beerdősülés nyomai. A Ferencvárosi kikötő és a Nagyvásártelep épületei már elbontásra kerültek. A központi szennyvíztisztító melletti területe még feltöltés alatt van.

Az egykori **világkiállítási** tervekhez kapcsolódóan is voltak elképzelések a szigetcsúcs beépítéséről, de a világkiállítás elmaradása ezeket is meghiúsította. Bizonyos mértékig ezeknek a

továbbfejlesztéséből született az a „**Csepel-Manhattan¹**”-nek is nevezett koncepció, amely magas toronyházakkal is számolt, és főleg intézményeket telepített volna ide. A fővárosi közgyűlés 1998-ban, ebben a szellemben fogadta el Budapest Településszerkezeti Tervét (továbbiakban TSZT) és Fővárosi Szabályozási Kerettervét (továbbiakban FSZKT) is. Ezenkívül a fővárosi közgyűlés határozata – a városkép védelmére hivatkozva – 55 méterben maximálta a fővárosban épülő új épületek magasságát, így a magasabb toronyházakat a szigetcsúcs beépítési tervekből is ki kellett hagyni. A kerület és a főváros egyeztetései oda vezettek, hogy a területre vonatkozóan 2001-ben országos, nyilvános, titkos **városrendezési-városépítészeti tervezési** ötletpályázatot, építészeti tervpályázatot írtak ki. Részből a tervpályázat eredményeit beépítve a BFVT Kft. 2002. júliusában elkészítette a területre a szabályozási tanulmánytervet.

35. ábra. Budapest, Csepel-Észak szigetcsúcs beépítése tervpályázat (Sári I., Viszlai J., Kutya T., 2001)

Az ingatlan „biznisz” újabb szereplője a spanyol Martinsa-Fadesa cég volt, amely 2005-ben 11 milliárd forintot megvásárolta Budapest utolsó nagyméretű, egybefüggő, beépíthető, szűz területét. A vásárlásnak természetesen voltak ellenzői – elsősorban a szóban forgó földdarabnak közösségi, netán olimpiai funkciókat szánó főváros részéről –, de Budapest az adásvételt nem tudta megakadályozni.

A szigetcsúcsra elkészült **Budapest21 fejlesztési terv** részben annak a 2005-ben a csepeli önkormányzat által eladott területnek a jövőjét kívánja rendezni, amelyet a spanyol vásárolt meg fejlesztési céllal, de a tulajdonosok közt szerepelt a XXI. kerület és a Fővárosi Önkormányzat is. Az érintett 175 hektáron kialakítandó projekt figyelembe vette volna a főváros 2024-es olimpiai fejlesztési szándékait, 40 hektár területet tartva fenn **Budapest új szabadidő- és sportparkjának**. A madridi székhelyű fejlesztő ezen túlmenően a világ **első városi kajak-kenu versenyközpontjának** és az olimpiikonok elszállásolását szolgáló **olimpiai falunak** is helyet

¹ http://geogr.elte.hu/PHD_konferencia_ELTE_2002/doktori_konferencia_anyagai_2002/siposzsolt.pdf

biztosított volna. Az elképzelések szerint itt létesülhetett volna Budapest következő **nagyvárosi parkja**, közvetlenül kapcsolódva a meglévő vízparti erdőhöz. Az elképzelések szerint azonban a vízrendszer is szerves része lett volna az új városrésznek. Így ötvözve a parkváros, magas sűrűségű város és a vízváros gondolatát. A terület belsejébe különleges hangulatú olimpiai sugárút, egyfajta agóra vezetett volna.

36. ábra. A tervezett 2024-es Budapest Olimpia helyszínének látványterve

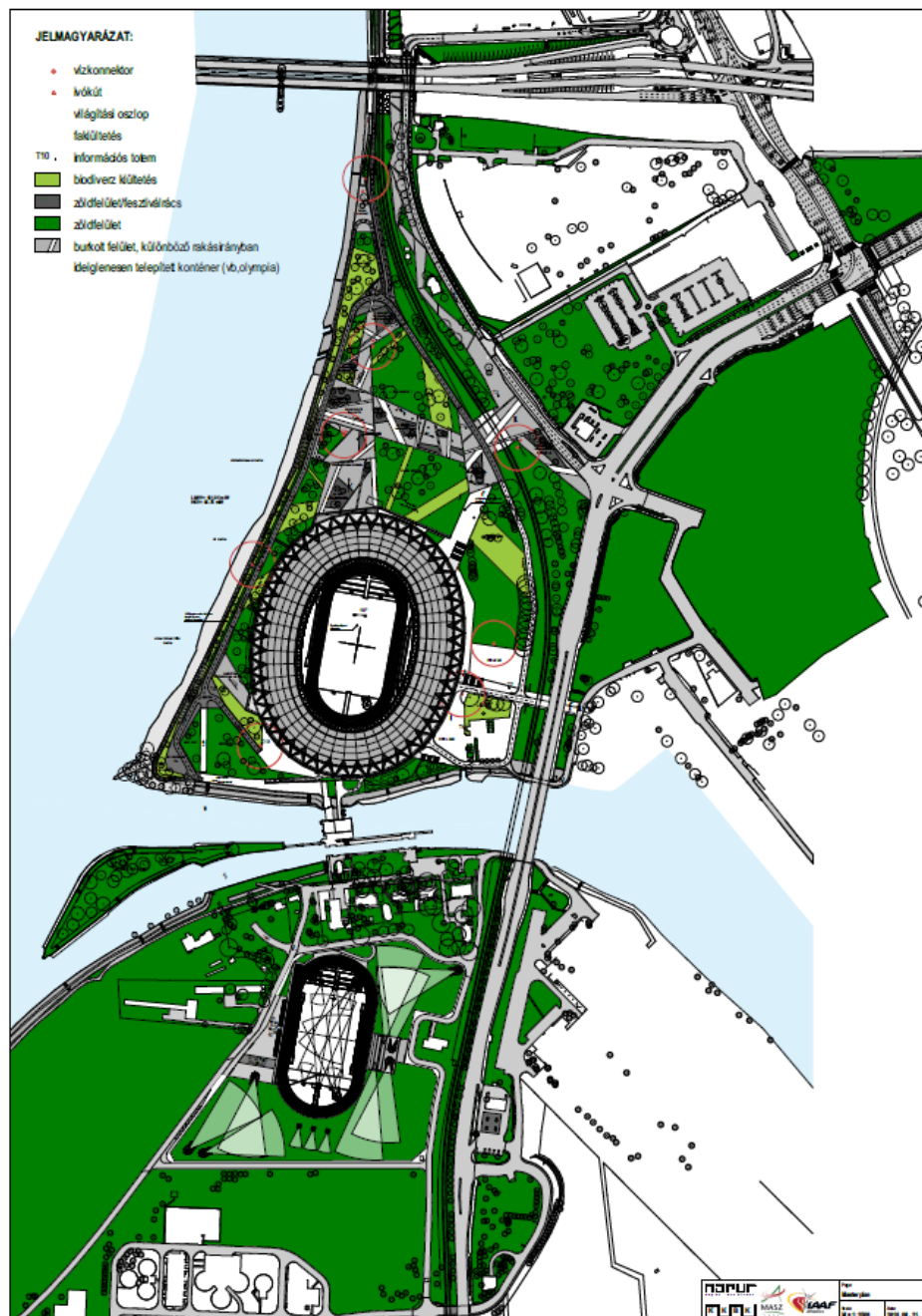
Az olimpiai pályázat meghíúsulásával a Kormány elfogadta a Kemény Ferenc Sportlétesítmény-fejlesztési Program megvalósulásával, amely segítségével a 2024-es olimpiától függetlenül is megépülnek azok a sportlétesítmények, amelyekben a nyári játékok versenyeit is tartották volna.

Csepel neve nemcsak az olimpiai pályázat illetve beruházás kapcsán merült fel a közelmúltban: a Csepel-sziget északi csúcsán a 2009-ben felépült a **Budapesti Központi Szennyvíztisztító telep** az „**ÉlőDuna projekt**” legnagyobb volumenű beruházásaként. A „Budapesti Központi Szennyvíztisztító Telep és kapcsolódó létesítményei” projekt előkészítése már a 90-es években megkezdődött. A főpolgármesteri hivatal 2004-ben nyújtotta be támogatási kérelmét az Európai Unióhoz, ennek köszönhetően a beruházás költségeinek 65%-át a kohéziós alapból odaítélt támogatás fedezte. A szennyvíztisztítóhoz közel eső területek zöldfelületek maradnának, a sziget északi csúcsára csak olimpiai létesítmények kerülnének.

Az infrastruktúra fejlesztések újabb lépcsőjét jelenti a **jövőbeni Gubacsi és a Galvani-híd**, amellyel felszámolódhatnak a jelenlegi hatalmas infrastruktúra-hiányok. A hidak biztosítják a főváros déli területeinek összeköttetését.

A **Budapest Városkapu Program** vagy újabb nevén **Budapest Diákváros - Déli Városkapu Fejlesztési Program** célja a tervezési terület megújításán túl, olyan városnegyed kialakítása, amely ma hiányzó funkciók megvalósításával kíván új jelentőséget adni az alulhasznosított barnamezős területnek, kiszolgálva mind a helyi lakosságot, mind a tágabb városi térség lakóit. A

terület sportlétesítményei egyszerre hivatottak biztosítani a magyar élsport és a szabadidős sport támogatását, lehetőséget teremtve nagy sportesemények megrendezésére. A területen megvalósítani tervezett Diákváros a magyar felsőoktatás profilját évtizedekre fogja meghatározni, a Diákváros épületegyüttese, közösségi terei pedig az ott élő egyetemi polgárok meghatározó élettere lesz a felnőtté válás és a pályakezdés bonyolult folyamatában. Kiemelendő fontos aspektus a város és víz kapcsolatának erősítése, életteli közösségi terek létrehozása, illetve a műemléki védettségű építmények (mint a Nagyvásártelep épületet vagy a Kvassay-zsilip körüli épületegyüttes) méltó megőrzése. A tervek szerint a dél-pesti és észak-csepeli fejlesztési területen valósul meg egy atlétikai stadion a hozzá kapcsolódó létesítményekkel, Xtrém néven egy szabadidőpark és egy evezősközpont, valamint a diákváros.

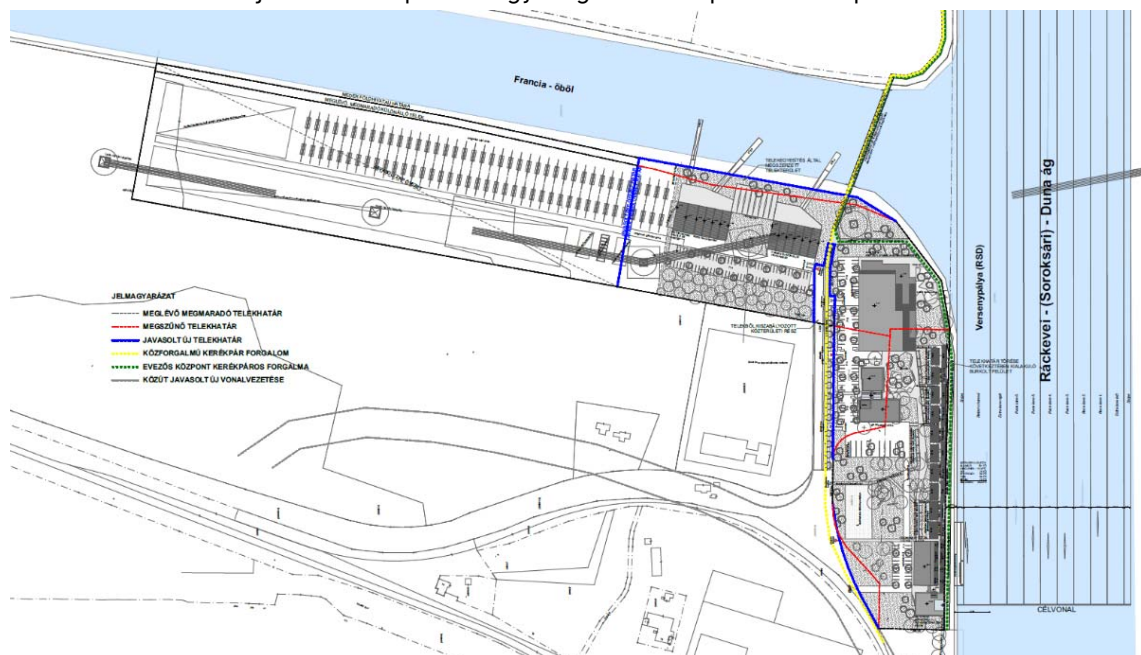
37. ábra. A NAPUR Architect koncepcióterve (2018.08)

A Ráckeve-Soroksári Dunaágban nemzetközi szintű új kajak-kenu evezőspálya épül. A 2000 méter hosszú, a nemzetközi szövetség (FISA) előírásai szerint megépítendő evezős pálya kialakítása érdekében a Diákvároshoz kapcsolódó területen a Ráckevei (Soroksári)-Duna „Vá” jelű állóvizek medre és partja területfelhasználási egység növekszik.

38. ábra. Az evezőspálya koncepcióterve (FÖMTERV, 2018)

A kajak-kenu pályához déli részéhez kapcsolódóan a Csepel Evezős Klub SE területén és a Francia-öböl mentén új evezősközpont és gyalogos-kerékpáros híd épülne.

39. ábra. Evezősközpont terve a Francia (Bolgárkertész) öbölnél (Fömterv, 2018)

3.2. Az embert, mint végső hatásviselőt érő hatások értékelése

A terület fejlesztése a környezeti állapot javításával jár, de a korábbi fejezetben tárgyalt változtatások egyike sem okoz olyan közvetlen jelentős negatív hatást, amely az emberek egészségügyi állapotát veszélyeztetné. A tervezett szabályozások által javulhat a zöldfelületek minősége, hozzáférhetősége. A BFVT által készített biológiai aktivitásérték számítás szerint a zöldfelületi aktivitás a szabályozás következtében növekedni fog.

A Kemény Ferenc Sportlétesítmény-fejlesztési Program keretében elkészülő, létesítmények (sportpályák, sportaréna, kajak-kenu pálya, Xtrém sportpálya) az egészséges életmód preferálását hirdetik. A terület nemcsak a profi sportolók, hanem az amatőr, a szabadidős sportolók és a helyi lakosok, környezetben élők számára is remélhetően elérhetővé válik. A terület fejlesztésével Budapest olyan rendezett, többhektáros közhasználatú zöldfelület jelenik meg, amelynek lakossági használata eddig jelentéktelen volt. A zöldfelületfejlesztést az utóbbi évek legnagyobb ilyen jellegű fejlesztésének is tekinthető.

A sportlétesítmények és a zöldfelületfejlesztések mellett a Diákváros fejlesztésével mintegy 12000 Budapesten tanuló diák kulturált, rendezett zöld környezetben, sportlétesítmények közelében történő elhelyezésére lesz mód, ami egyértelmű kiemelkedően pozitív hatás.

A mérleg másik oldalán lévő hatások között talán egyetlen negatív következmény a Gubacsi- és a Galvani-híd megnövekedett forgalmának zajterhelése. Az új Duna-híd megépülésével és a területen történő átvezetésével egyértelmű forgalomnövekedés zaj- és porszennyezés növekedés várható.

3.3. A fennálló környezeti konfliktusok, tájhasználati konfliktusok, problémák leírása és mindezek várható alakulása, ha a terv nem valósulna meg

Talajszennyezettség fennmaradása

A terület különösen a Nagyvácsártelep és a szennyvíztisztító környezete feltöltéssel, inert hulladék lerakással, szennyvíziszap elhelyezéssel terhelt (38. ábra).

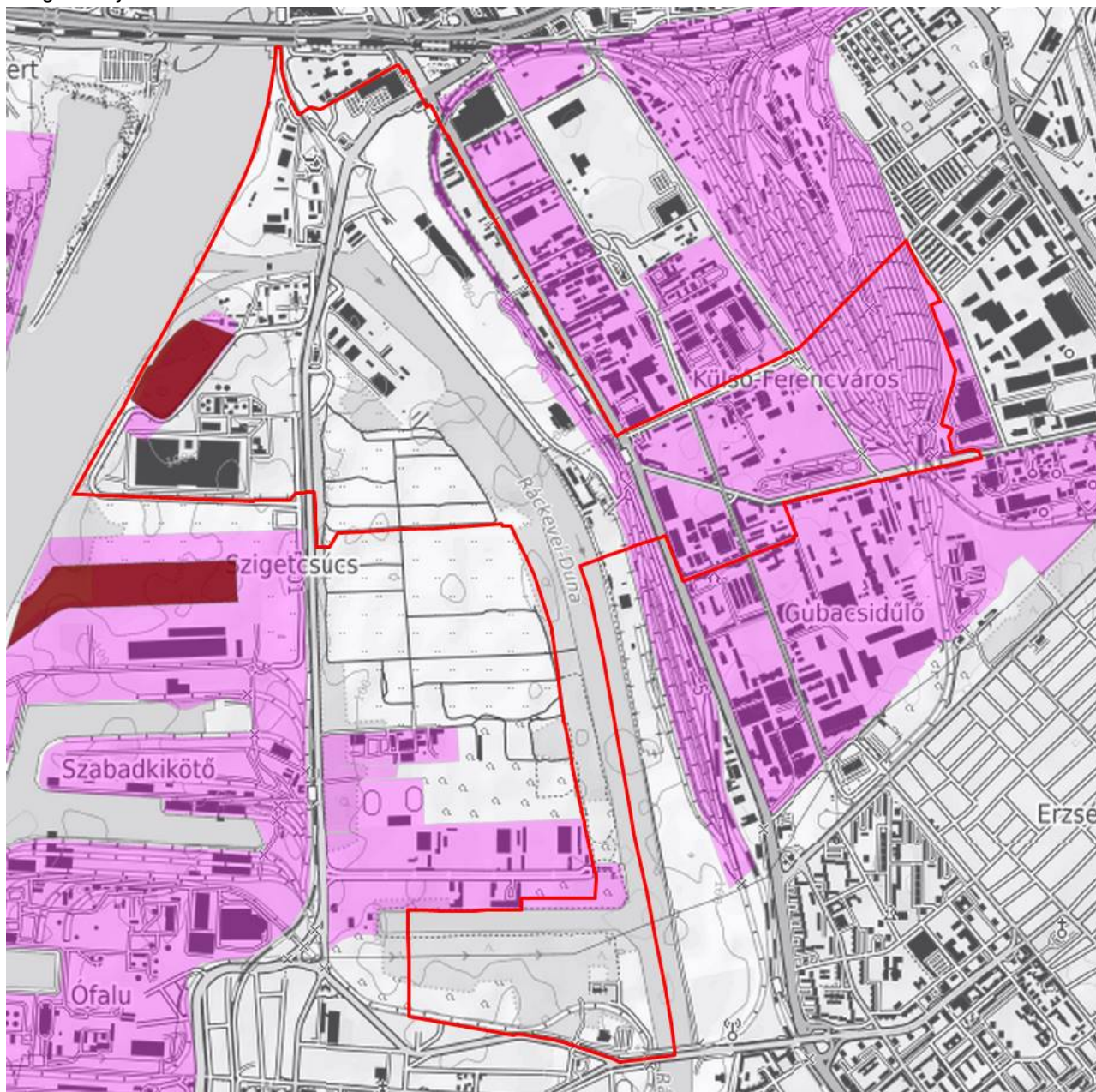
Az RSD felső szakaszán a környező üzemek és a korábban csatornázatlan területek szennyvízterhelése miatt „szürke” iszappal terhelt, amelyben számos anyag koncentráció meghaladja a határértéket. A szabályozás és a beruházás elmaradása megnöveli annak az esélyét, hogy a területek továbbra is jelenlegi állapotukban maradnak.

A Csepel talajállapotának felmérését 2007-ben a NATURAQUA Kft. hajtotta végre. Az állapotfelmérés eredménye alapján megállapítható, hogy a tervezési terület közterületein a korábbi évekhez képest a talaj állapota kedvezőbb képet mutat. A sziget Ny-i oldalán a Rózsa utcától D-re a Dunával párhuzamosan húzódó salakkal feltöltött területen a feltöltés felső (0,5 m) és az alsó (5,0m) részében szennyezettségi határérték feletti koncentrációban voltak jelen toxikus fémek. Jelentősen egy komponens, a kadmium koncentrációja haladta meg a „B” szennyezettségi határértéket. (A mért 212 mg/kg koncentráció több mint 200-szorosa volt a „B” szennyezettségi határértéknek.)

A magas kadmium (és alacsonyabb egyéb toxikus fém) koncentráció egyértelműen az ipari eredetű salakos feltöltéshez kapcsolható. A korábbi években a salakkal feltöltött területtel szomszédos

utcákban történt talajmintavétel (CS-14, CS-29, CS-40), melyek vizsgálata, egy minta kismértékű kobalt tartalmán kívül nem mutatott ki határérték feletti koncentrációban szennyező anyagot, így megállapítható, hogy a nehézfém szennyezés lokálisan a salakos feltöltéshez köthető.

A Kormányhivatal 2017. márciusi adatszolgáltatása alapján a vizsgált területen kármentesítéssel érintett terület az FCSM volt szennyvíziszap lerakója, ahol a szennyezett föld mennyisége meghaladja az 1 millió m³-t;

40. ábra Talajszennyezett és feltöltött területek

A KFSP fejlesztés keretében végzett mérések szerint a RSD pesti partján, a Soroksári oldalon végzet részleges fúrásokban a PAH, a TOC szennyező paraméterek, valamint egyes fémek (As, Se, Cd, Zn) a 6/2009 (IV.14.) együttes rendelet előírásainál nagyobb koncentrációval voltak megtalálhatók. A Gubacsi híd feletti partszakaszon meglévő fúrásokban a PAH és a szulfátszennyezés volt az előírtnál magasabb. A területen a szennyezett talaj nagyobb része

megfelel mind az inert lerakási követelményeknek, mind pedig a szennyvíziszapok mezőgazdasági elhelyezésére előírt követelményeknek.

Jelenleg a tervezett Atlétikai Stadion és szabadtéri edzőpályák területén a IX. kerület Kén utca 5 (HRSZ 38188/1) és a Fék utca 8. (HRSZ 38236/180) telkeken folyik kármentesítési eljárás. A PE-06/KTF/13278-2/2017. számú határozat szerinti részletes tényfeltárás a Bp. XXI. kerület 210001, a 210005/1 és a 210007/4 hrsz. számú ingatlanokon van folyamatban.

Az RSD területén az **iszapréteg vastagsága** jelent gondot, amely 0,4-2,0 m között változik. Az iszap nagy része geotechnikailag szürke iszapnak nevesíthető. Az iszapban lévő szennyezőanyagok egy része (TPH, PAH, As, Cd, Ba, Cr, Hg) meghaladja a 6/2009 (IV. 14.) KvVM-EÜM-FVM együttes rendeletben előírt, a földtani közeg és a felszín alatti szennyezettségi határértékeire előírt paramétereket.

Felszínmozgás-veszély (süllyedés, rogyás) szempontjából megemlítendő az egykori Csepeli Szabadkikötő III. számú öböl területe, amelynek feltöltéséhez inert építési hulladékból származó másodnyersanyagot használtak. Feltöltött terület még az Észak-csepeli szennyvíziszap lerakó, amelynek talajmechanikai adottsága szintén kedvezőtlen lehet a beépíthetőség szempontjából.

A terület rendezetlensége, kihasználatlansága fennmarad

A beruházások elmaradása révén a térség tovább éli Csipkerózsika álmát, várva a beruházókra és a megfelelő fejlesztési tervekre. A jelenlegi fejlesztési elképzelések a sportlétesítmények, diákváros, és zöldfelületi fejlesztések biztosítékot nyújthatnak arra, hogy a korábbi ingatlan és telekspekulációs befektetési elképzelések helyett egy a térség természeti, táji adottságait figyelembe vevő fejlesztés valósulhat meg. Ennek elmaradása esetében továbbra is fennáll a veszély egy ezzel ellentétes irányú fejlesztésre, intenzív beépítés megvalósulására.

Kommunális hulladéklerakás

A terület Budapest egyik legértékesebb, legnagyobb fejlesztési potenciállal rendelkező területe, amely zöldfelületi értékekben gazdag. A partmenti területeken illegális stégek, horgászhelyek kerültek kialakításra. Jelentős mennyiségű építési és kommunális hulladék halmozódott fel a területen. A fejlesztési program megvalósulása nélkül a terület továbbra rendezetlen, „senkiföldje” marad.

Invazív növények terjedése, spontán beerdősülés

A felhagyott mezőgazdasági, korábban kertészeti hasznosítású területeken megindult a spontán beerdősülés. A műholdfelvétélből készült NDVI zöldintenzitás térképen (22- ábra) jól látható, hogy a vegetációs időszakra számolva a gyepterje vegetáció zöldfelület intenzitása, levélfelület indexe eléri a partmenti galéria intenzitását. A területen a *Solidago canadensis*, *Acer negundo*, *Fraxinus excelsior*, *Elaeagnus angustifolia*, *Rubus sp.*, *Celtis occidentalis*, *Ailanthus altissima*, *Clematis vitalba*, *Humulus lupulus*, állományainak spontán terjedése figyelhető meg szinte mindenhol.

41. ábra Invazív fajok, leromlott ökoszisztémák, spontán cserjésedő, beerdősülő területek a parton

4. A várható környezeti hatások előrejelzése

4.1. A környezeti elemekre és rendszereikre gyakorolt hatások (földre, levegőre, vízre, élővilágra, épített környezetre, ez utóbbi részeként az építészeti és régészeti örökségre)

A TSZT és FRSZ változtatása két módon is kihathat a környezeti változásokra. Egyrészt a tervlapokon történő átsorolások közvetlen változásokat fejlesztési, beépítési potenciál változtatásokat jelentenek, másrészt a szabályozásban történő változtatások az övezetek átsorolása nélkül is környezeti változásokhoz vezethetnek. A tervezett TSZT környezeti hatásait ezért a hatályban lévő TSZT változtatásaiból becsültük, így csak a tervben előírányzott módosítások várható hatásait tekintettük át. Az érvényben lévő TSZT-hez képest a javasolt szerkezeti tervben az alábbi 13 módosítás történt, amelyet külön vizsgáltunk:

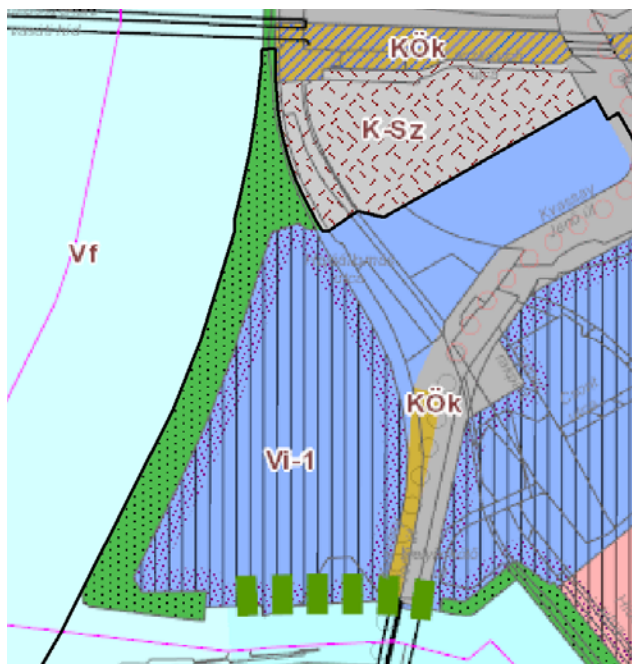
Kód	Hatályos TSZT	Tervezett TSZT
1.	Vi-1 Intézményi, jellemzően zárt sorú beépítésű terület	K-Sp jelű nagy kiterjedésű sportolási célú területfelhasználásba kerül átsorolásra
2.	közpark (Zkp) övezet	K-Sp jelű nagy kiterjedésű sportolási célú területfelhasználásba kerül átsorolásra
3.	Vi-1 Intézményi, jellemzően zárt sorú beépítésű terület	Zkp övezet
4.		Új gyalogoshíd a Kvassay zsilipnél
5.	Vi-1 Intézményi, jellemzően zárt sorú beépítésű terület	K-Sp övezet
6.	K-Sz övezet	Zvp övezete
7.	Zvp övezet	K-Sp övezet
8.	Zkp	Ln-3 övezet
9.	Vi-1 Intézményi, jellemzően zárt sorú beépítésű terület	Vá övezet és Vkp 20 m sávban

Környezeti értékelés a Kemény Ferenc Sportlétesítmény-fejlesztési Program által határolt területre vonatkozóan a Budapest főváros településszerkezeti tervének (TSZT 2017) és Fővárosi rendezési szabályzatának (FRSZ) módosítására

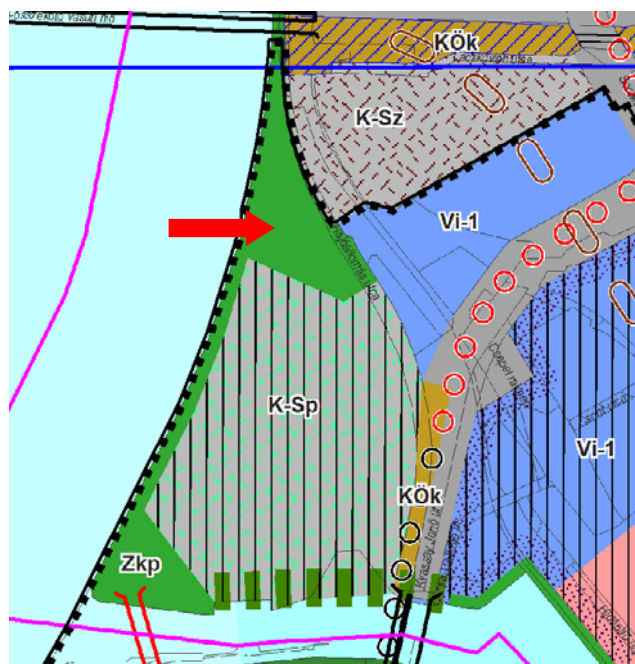
10.	Vi-1 Intézményi, jellemzően zárt sorú beépítésű terület	Galvani híd pesti hídfő új nyomvonalvezetése
11.	Gksz-2	Közlekedési terület
12.	Vi-2	K-Rek övezet
13.	Zkp közpark	Vá állóvíz

8. táblázat A TSZT javasolt változtatásai

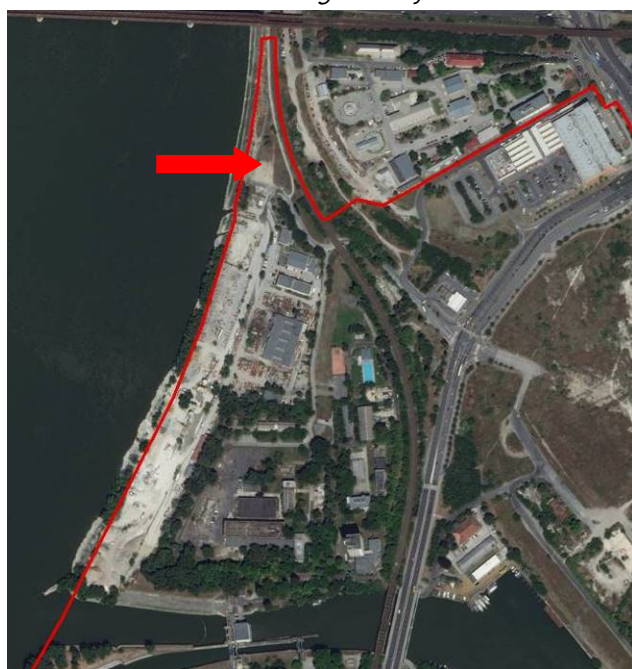
1. Vi-1 övezet átsorolása K-Sp jelű nagykiterjedésű sportolási célú területfelhasználásba

42. ábra Jelenleg érvényes TSZT

Javasolt TSZT

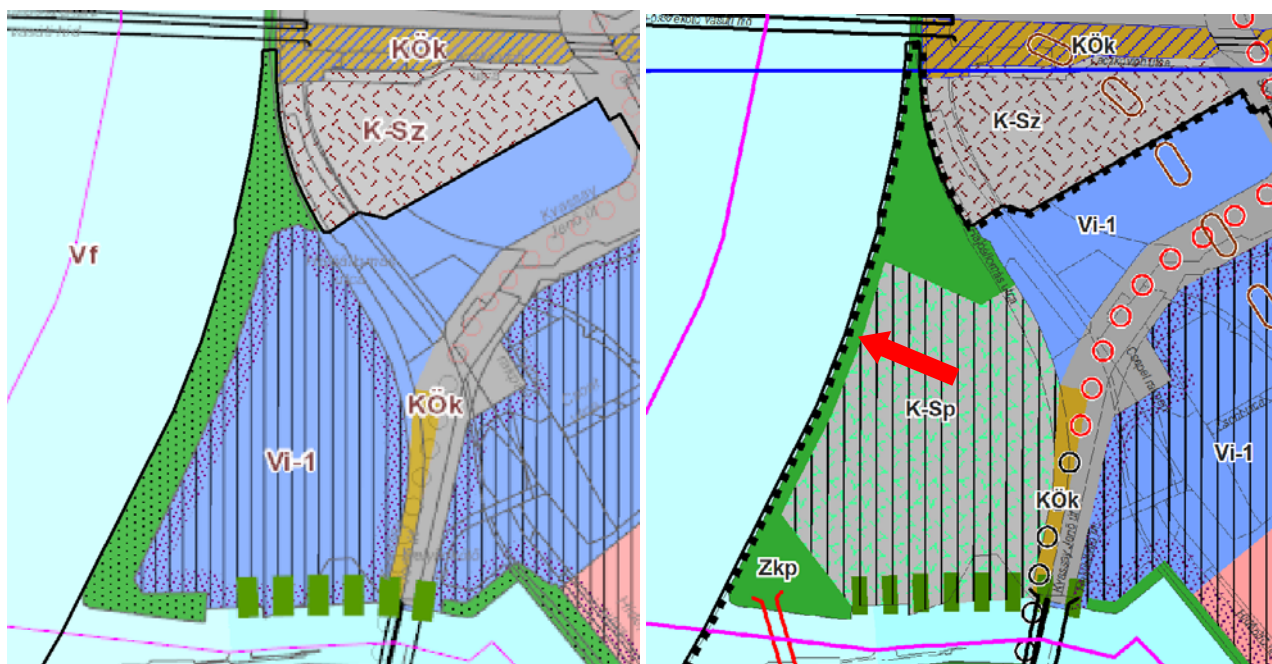

Környezeti elemek, rendszerek	Terhelések, közvetlen és közvetett hatások	Környezetállapot szempontjából bekövetkező változások
Levegő	Jelenleg a part menti területen működő építőipari telep gépei és szállító járművei okoznak terhelést. A rendezéssel megszűnik a szállító járművek okozta por és zajterhelés.	A szabályozás jelentős környezeti állapotváltozást hozhat, amennyiben megszűnik a part menti építőipari kiszolgáló és tárolói, lerakói tevékenység és sétány kialakítása megvalósul a part menti területen. A zöldfelületek aránya és minősége
Termőföld, talaj, felszíni és felszín alatti vizek	A területe jelentős részben bolygatott talajjal nem fedett, vagy tömörített felülettel rendelkezik. Közvetlenül a part meredeken lefutó burkolt	

	felszínű. A terület rekultiválása megtörténhet, új sétány kerülhet kialakításra.	a szabályozás következtében javulhat. Az átsorolással azonban megszűnik a 10%-os minimális zöldfelületi arány. A várható mérséklődik. A megjelenő sétány az emberek mozgáskultúrájában és egészségi állapotában is változást eredményezhet. A területen nem találhatók értékes növénygyegek, a zöldfelületi kapcsolatok létrehozása és kialakítása szükséges a környező potenciális, vagy még létező zöldfelületekkel, magával a Dunával.
Hulladék	Jelentős építési hulladék felhalmozása, és lerakása figyelhető meg a területen.	
Zaj- és rezgés-terhelés	Jelentős szállítási forgalom okozta terhelésben változás nem várható rövid távon, a rendezéssel a terhelés megszűnhet.	
Városkép, épített környezet, régészeti lelőhely	A vizsgált területen értékes, épületek nem találhatók, de a műemléki környezet megóvására (Duna alatti közműalagút bejárata) a környezettervezés során fokozott figyelmet kell fordítani. Táj- és városképi szempontból különösen értékes és érzékeny terület.	
Emberi egészség	A sétány megjelenésével a lakosság Duna kapcsolata fejlődhet, a mozgásszegény életmódra lehet pozitív hatással.	
Természeti környezet, élővilág, ökológiai hálózat	A parkok és a Duna élővilága várhatóan javul a jelenlegi állapothoz képest a beavatkozásnak köszönhetően.	

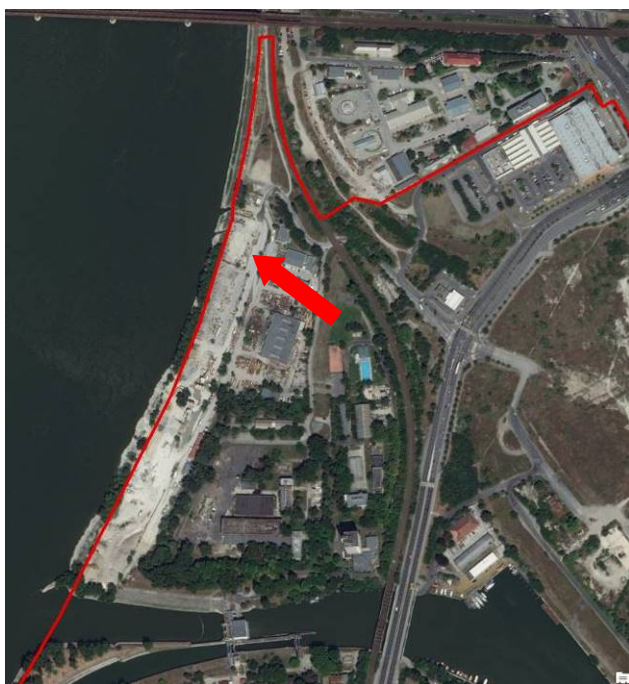
9. táblázat Környezeti elemek, hatásaik és változások

2. A Zkp övezet átsorolása K-Sp övezetbe (csökkenő partmenti Zkp övezet)

43. ábra Jelenleg érvényes TSZT

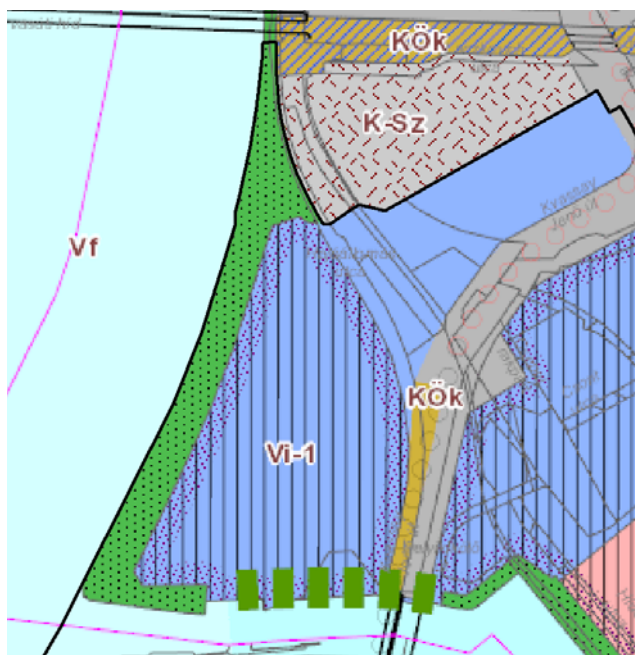
Javasolt TSZT

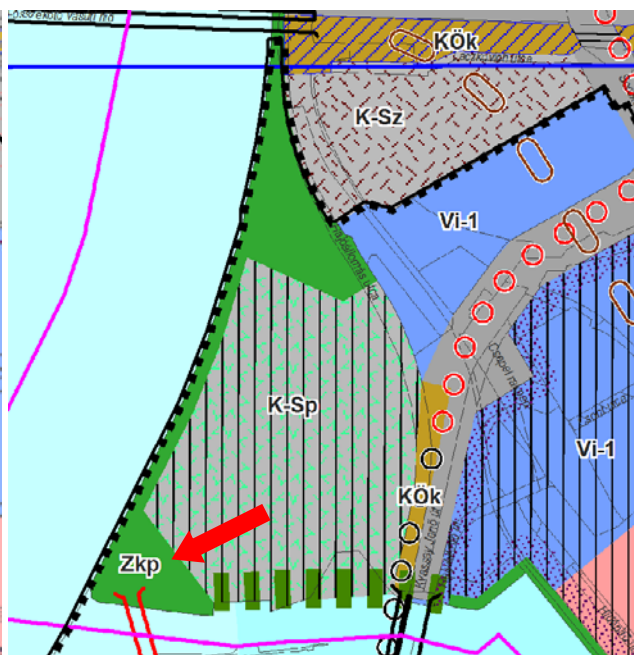
Környezeti elemek, rendszerek	Terhelések, közvetlen és közvetett hatások	Környezetállapot szempontjából bekövetkező változások
Levegő	Jelenleg a part menti területen működő építőipari telep gépei és szállító járművei okoznak terhelést.	A szabályozás jelentős környezeti állapotváltozást hozhat, amennyiben megszűnik a part menti építőipari kiszolgáló és tárolói, lerakói tevékenység és sétány kialakítása megvalósul a part menti területen. A zöldfelületek minősége a szabályozás következtében javulhat. A szabályozási szélesség a sportlétesítmény elhelyezése miatt a felére csökken. A megjelenő sétány az emberek mozgáskultúrájában és egészségi állapotában is változást eredményezhet. A területen nem található értékes növénygyedek, a zöldfelületi kapcsolatok létrehozása és kialakítása szükséges a környező potenciális, vagy még létező zöldfelületekkel, magával a Dunával.
Termőföld, talaj, felszíni és felszín alatti vizek	A területe jelentős részben bolygatott talajjal nem fedett, vagy tömörített felülettel rendelkezik. Közvetlenül a part meredeken lefutó burkolt felszínű.	
Hulladék	Jelentős építési hulladék felhalmozása, és lerakása figyelhető meg a területen. a terület rendezésével	
Zaj- és rezgés-terhelés	Jelentős szállítási forgalom okozta terhelésben változás nem várható rövid távon.	
Városképi, épített környezet, régészeti lelőhely	A vizsgált területen értékes épületek nem találhatóak, táj- és városképi szempontból értékes terület.	
Emberi egészség	A sétány megjelenésével a lakosság Duna kapcsolata fejlődhet, a mozgásszegény életmódra lehet pozitív hatással.	
Természeti környezet, élővilág, ökológiai hálózat	A parkok és a Duna élővilága várhatóan javul a jelenlegi állapothoz képest a beavatkozásnak köszönhetően.	

10. táblázat Környezeti elemek, hatásaik és változások

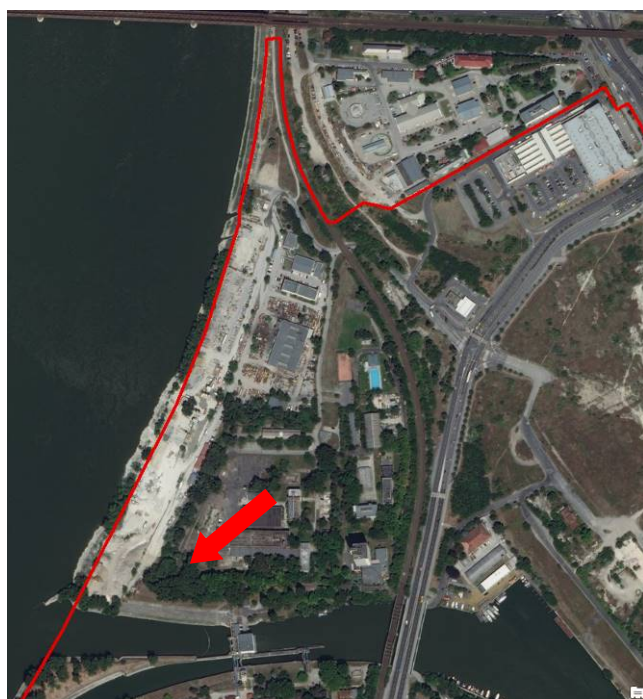
3. Vi-1 övezet átsorolása Zkp övezetbe

44. ábra Jelenleg érvényes TSZT

Javasolt TSZT

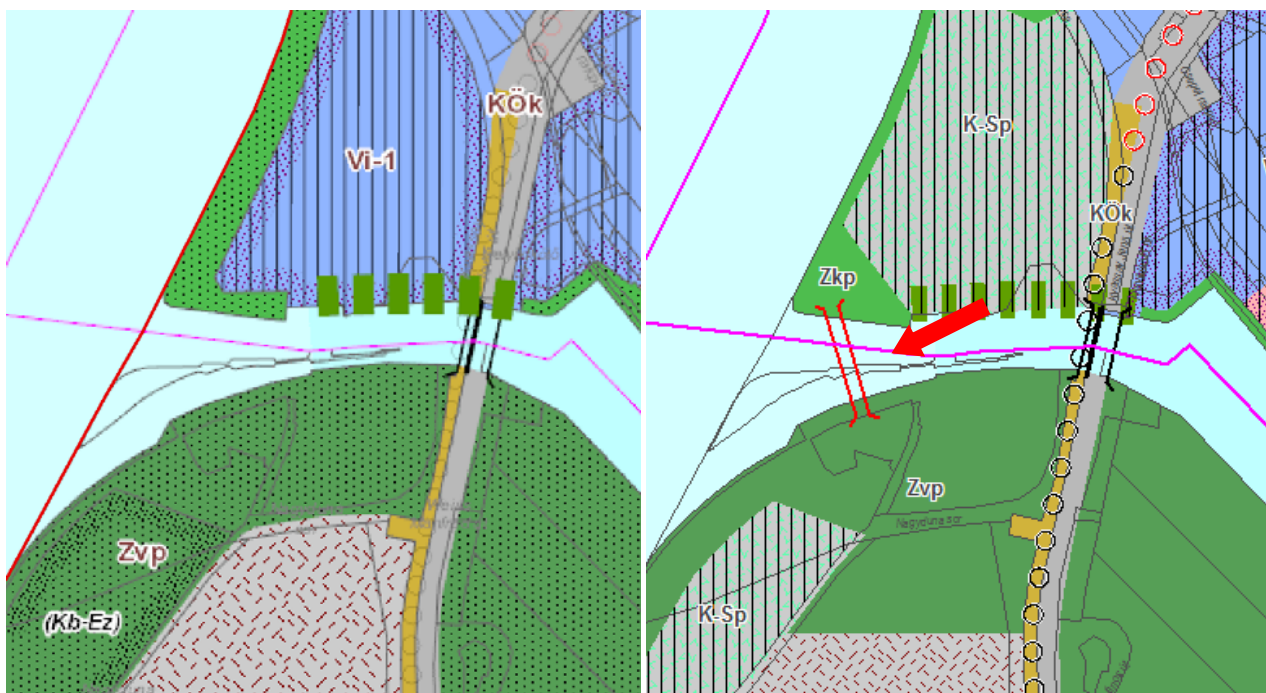

Környezeti elemek, rendszerek	Terhelések, közvetlen és közvetett hatások	Környezetállapot szempontjából bekövetkező változások
Levegő	Jelenleg a part menti területen működő építőipari telep gépei és szállító járművei okoznak terhelést.	A szabályozás jelentős környezeti állapotváltozást hozhat, amennyiben megszűnik a part menti építőipari kiszolgáló és tárolói, lerakói tevékenység és sétány kialakítása megvalósul a part menti területen.
Termőföld, talaj, felszíni és felszín alatti vizek	A területe jelentős részben bolygatott talajjal nem fedett, vagy tömörített felülettel rendelkezik. Közvetlenül a part	

	meredeken lefutó burkolt felszínű.	
Hulladék	Jelentős építési hulladék felhalmozása, és lerakása figyelhető meg a területen.	A zöldfelületek aránya és minősége a szabályozás következtében javulhat. A forgalomra várhatóan mérséklődik. A megjelenő sétány az emberek mozgáskultúrájában és egészségi állapotában is változást eredményezhet.
Zaj- és rezgés-terhelés	Jelentős szállítási forgalom okozta terhelésben változás nem várható rövid távon.	
Városképi, épített környezet, régészeti lelőhely	A vizsgált területen értékes épületek, táj- és városképi szempontból értékes területek nem találhatók.	
Emberi egészség	A sétány megjelenésével a lakosság Duna kapcsolata fejlődhet, a mozgásszegény életmódra lehet pozitív hatással.	A területen értékes növénygyedek, találhatóak (platánsor) a zöldfelületi kapcsolatok létrehozása és kialakítása szükséges a környező potenciális, vagy még létező zöldfelületekkel, magával a Dunával.
Természeti környezet, élővilág, ökológiai hálózat	A parkok és a Duna élővilága várhatóan javul a jelenlegi állapothoz képest a beavatkozásnak köszönhetően.	

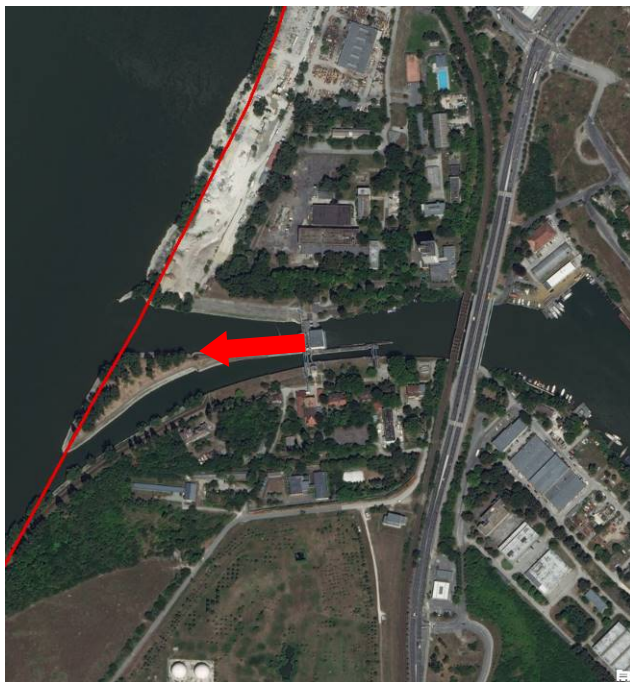
11. táblázat Környezeti elemek, hatásaik és változások

4. Új gyalogoshíd a Kvassay zsilipnél

45. ábra Jelenleg érvényes TSZT

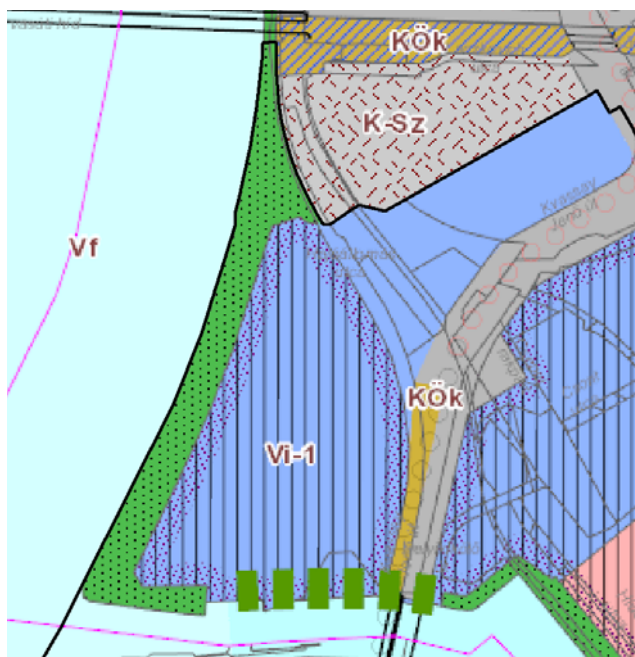
Javasolt TSZT

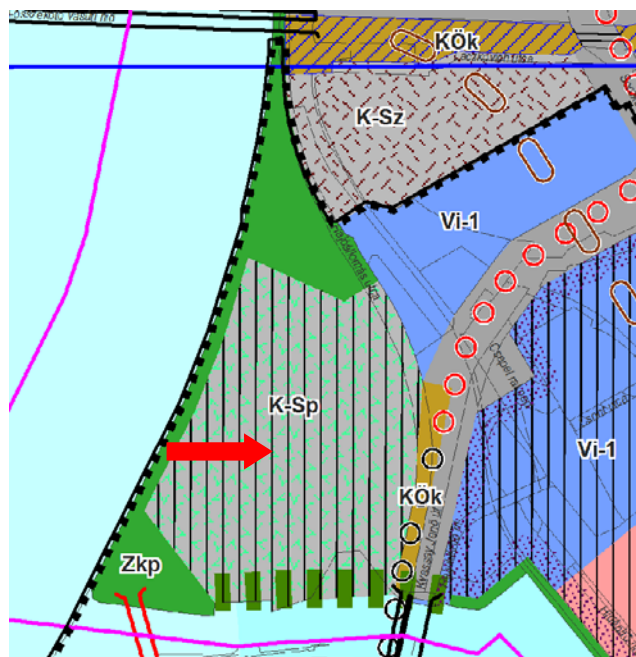
Környezeti elemek, rendszerek	Terhelések, közvetlen és közvetett hatások	Környezetállapot szempontjából bekövetkező változások
Levegő	A híd építése során időszakosan megnőhet a porterhelés. A tervezett híd kerékpáros és gyalogos forgalmú,	A zöldfelület kialakításával és az új gyalogos/kerékpáros híd építésével a terület összekapcsoltsága, megközelíthetősége, a part végigjárhatósága növekszik. Az építésszerűen igényesen kialakított híd hozzájárulhat egy magasabb szintű környezetkultúra elterjedéséhez. A szabadidős sportok (kerékpározás, kocogás stb.) népszerűségének növelését az új közlekedési infrastruktúra elősegíti. A közlekedésbiztonságot az új elválasztott rendszerű híd fokozza.
Termőföld, talaj, felszíni és felszín alatti vizek	Nincs hatással.	
Hulladék	A terület rendezésével az inert hulladékok elszállításával, közpark kialakításával a hulladéklerakás megszűnik.	
Zaj- és rezgés-terhelés	A kerékpáros/gyalogos híd zaj- és rezgésterhelést nem okoz.	
Városkép, épített környezet, régészeti lelőhely	A Kvassay-zsilip két oldalának összekötésével, az átjárhatóság biztosításával, megfelelő építészeti megoldásokkal a környező területek látványát kedvezően befolyásolja a híd.	
Emberi egészség	A sétány megjelenésével a lakosság Duna kapcsolata fejlődhet, a mozgásszegény életmódra lehet pozitív hatással.	
Természeti környezet, élővilág, ökológiai hálózat	Nincs közvetlen kapcsolata az ökológiai hálózatra.	

12. táblázat Környezeti elemek, hatásaik és változások

5. Vi-1 övezet átsorolása K-Sp övezetbe

46. ábra Jelenleg érvényes TSZT

Javasolt TSZT

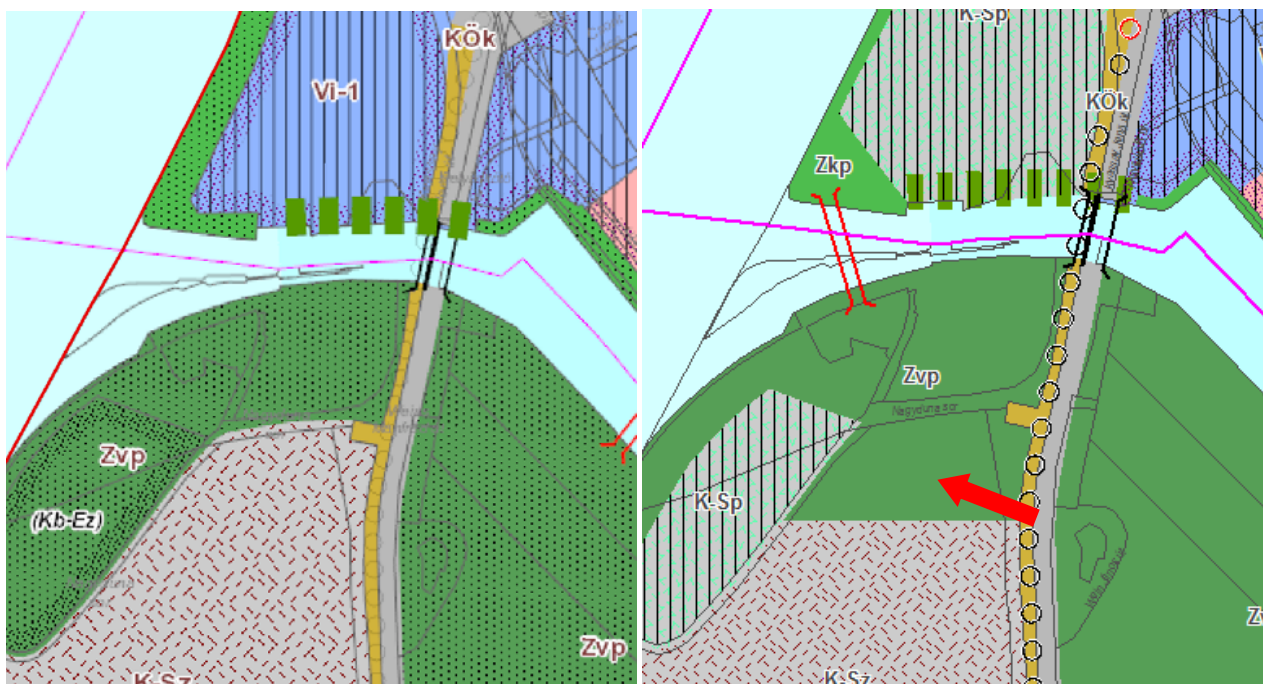

Környezeti elemek, rendszerek	Terhelések, közvetlen és közvetett hatások	Környezetállapot szempontjából bekövetkező változások
Levegő	Az építkezés során a porszenyezés megnőhet.	A szabályozás jelentős környezeti állapotváltozást hozhat, a jelenlegi néhány gazdasági épülettel és burkolt felülettel rendelkező terület helyén felépül Budapesti Atlétikai Stadion. A stadionhoz kapcsolódó
Termőföld, talaj, felszíni és felszín alatti vizek	A területe jelentős részben jelenleg is bolygatott, burkolt vagy tömörített felülettel rendelkezik. A Sportaréna fejlesztés hatására a burkoltság növekedni fog.	

Hulladék	A jelentős építési hulladék felhalmozása, és lerakása megszűnik, rendezett környezet alakul ki.	parkoló és kiszolgáló felületek tovább növelik az inaktív területek arányát. A zöldfelületek aránya csökken és minősége azonban igényes XXI. sz-i. kialakítással, megoldásokkal növekedhet. A Vi-1 övezet Zkp min. 10% jelölés törlése. A terület forgalma, környezetterhelése időszakosan megnövekszik. A megjelenő sétányok, zöldfelületek az emberek mozgáskultúrájában és egészségi állapotában is változást eredményezhet. A területen található értékes növénygyedek (pl. platánosor) védelmére, (a lehetőség szerint) fokozott figyelmet kell fordítani
Zaj- és rezgés-terhelés	A zaj-és rezgésterhelés az építés és az üzemelés során időszakosan növekedni fog.	
Városkép, épített környezet, régészeti lelőhely	Városképileg értékes új magas minőségű területtel fog gyarapodni Budapest.	
Emberi egészség	A Budapesti Atlétikai Stadion egyértelműen pozitívan járul hozzá az emberi egészség megőrzéséhez.	
Természeti környezet, élővilág, ökológiai hálózat	A beépítettség, burkoltság növekedése egyértelműen csökkenti az élőhelyek nagyságát és minőségét. A területen fokozott figyelmet kell fordítani a tervezés során a megmaradt néhány érték pl. platánosor védelmére.	

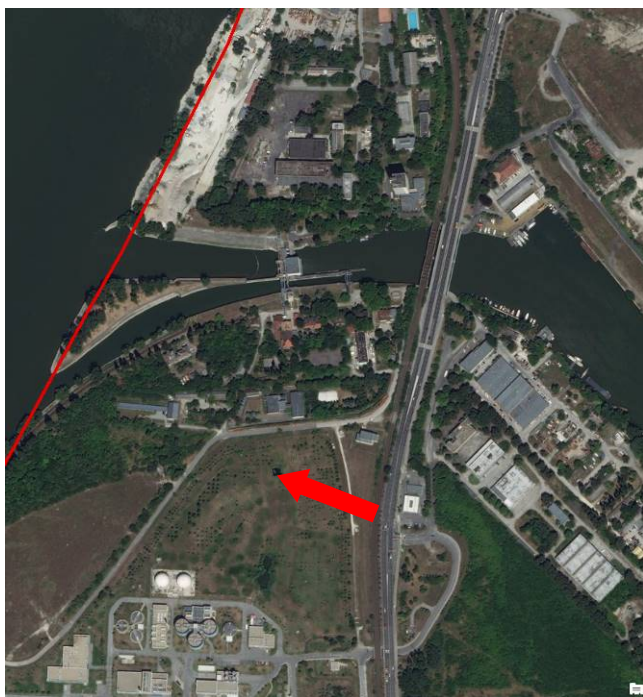
13. táblázat Környezeti elemek, hatásaik és változások

6. K-Sz terület átminősítése Zvp területfelhasználásba

47. ábra Jelenleg érvényes TSZT

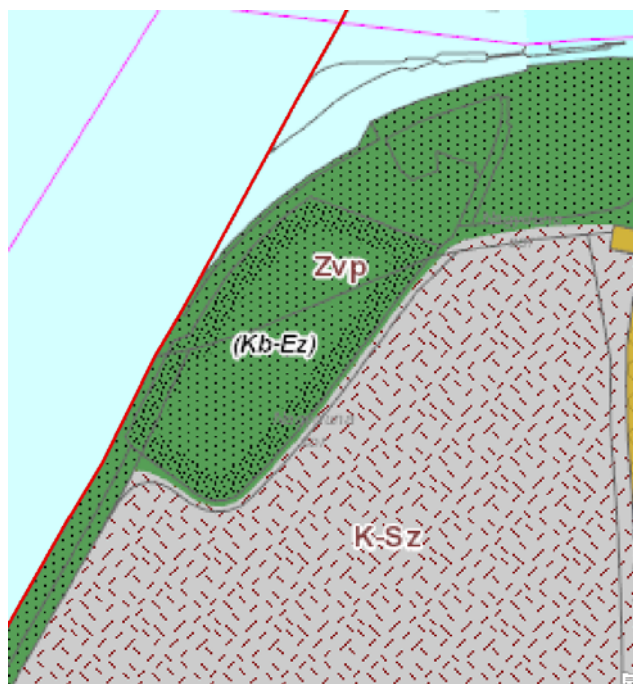
Javasolt TSZT

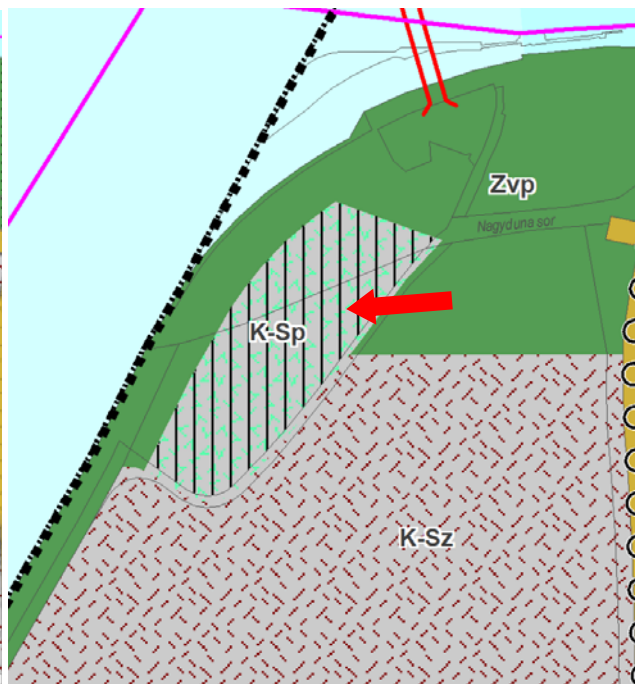
Környezeti elemek, rendszerek	Terhelések, közvetlen és közvetett hatások	Környezetállapot szempontjából bekövetkező változások
Levegő	A területen kismértékben megnő a forgalom. Az építés során ideiglenes porszennyezés növekedés várható.	A szabályozás magasabb minőségű, rendezett környezett fog eredményezni, de ezzel a terhelése a területnek is növekedni fog. A forgalom a területen növekedni fog. A terület burkoltsága, az inaktív területek aránya növekedni fog. A területen található értékes növénygyedek nincsenek. A szabadtéri edzőpályák és a hozzá kapcsolódó területek, kiszolgáló létesítmények kialakításával magasabb szintű környezetminőség alakulhat ki.
Termőföld, talaj, felszíni és felszín alatti vizek	A területen jelentős részben rendezett, kezelt zöldfelület található. A szabályozás lehetőséget teremt a szabadtéri edzőpályák létesítésére, megnövelve ezzel a burkoltságot.	
Hulladék	Hulladék felhalmozódás nincs és nem is várható a területen.	
Zaj- és rezgés-terhelés	Jelentős zaj okozta terhelés nincs és nem várható.	
Városkép, épített környezet, régészeti lelőhely	A vizsgált területen értékes épületek nem találhatóak. Tájképi szempontból a terület az egyik legfrekvenciáltabb térsége a szigetnek.	
Emberi egészség	A sportolási lehetőségek bővülése a mozgásszegény életmódra lehet pozitív hatással.	
Természeti környezet, élővilág, ökológiai hálózat	A Duna élővilága nem sérül a beavatkozással, a terület gyepesített, a szennyvíztisztító telkén belül kertépítésszerűen rendezett.	

14. táblázat Környezeti elemek, hatásaik és változások

7. Zvp övezet átsorolása K-Sp övezetbe

48. ábra Jelenleg érvényes TSZT

Javasolt TSZT

Környezeti elemek, rendszerek	Terhelések, közvetlen és közvetett hatások	Környezetállapot szempontjából bekövetkező változások
Levegő	Jelentős forgalom okozta terhelésben nincs és nem is várható.	A szabályozás jelentős környezeti állapotváltozást okoz. A jelenleg burkolatlan, növényzettel fedett (gyep és bozótos, cserjés, erdőterület) a jövőben a fedett
Termőföld, talaj, felszíni és felszín alatti vizek	A terület feltöltött és rekultivált. A	
Hulladék	A területen jelentős építési hulladék felhalmozódása figyelhető meg.	

Zaj- és rezgés-terhelés	Jelentős zaj és forgalom okozta terhelés nincs és nem várható.	pályás atlétikai edzőcsarnok színhelyül fog szolgálni.
Városképi, épített környezet, régészeti lelőhely	A területen épületek nem találhatók. Tájképi szempontból a terület az egyik legfrekvenciáltabb térsége a szigetnek.	A terület rehabilitációjával az egészséges kikapcsolódásra és a mozgásszegény életmódra lehet pozitív hatással.
Emberi egészség	A jelenlegi állapot nem kedvez a helyi lakosoknak és a környezetben élőknek sem, nehezen hozzáférhető, rendezetlen és elhanyagolt terület és partszakasz.	A területen nem található értékes növénygyegek, a terület beépítésével a biológiai aktivitásértékét pótolni szükséges.
Természeti környezet, élővilág, ökológiai hálózat	A Duna élővilága nem sérül. A galériaedőre a szabályozás már nincs hatással. A leromlott, invazív növényekkel terhelt erdőterület helyett igényes zöldfelület jelenhet meg.	

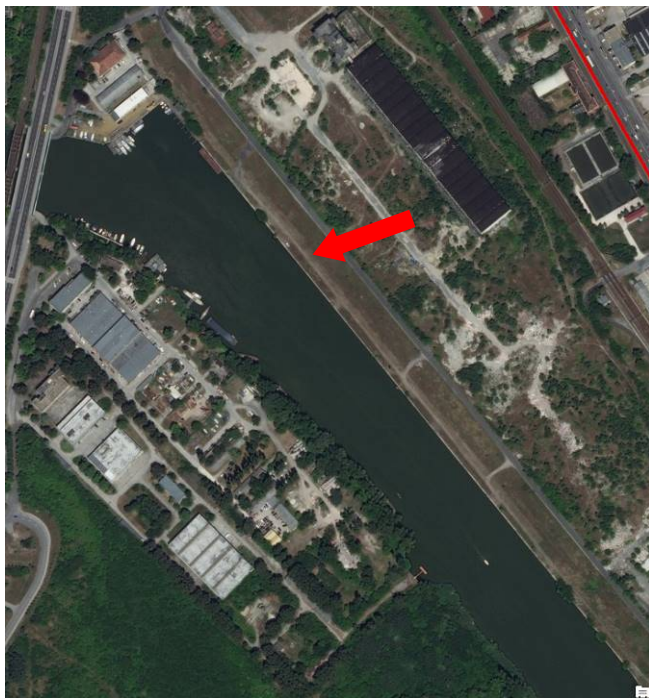
15. táblázat Környezeti elemek, hatásaik és változások

8. Ln-3 terület növekedése és Zkp területfelhasználású parti sáv szélességének csökkenése

49. ábra Jelenleg érvényes TSZT

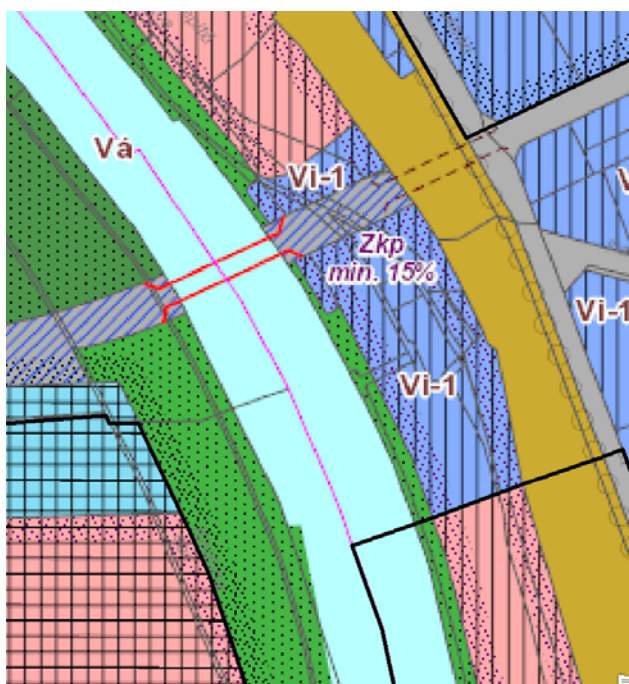
Javasolt TSZT

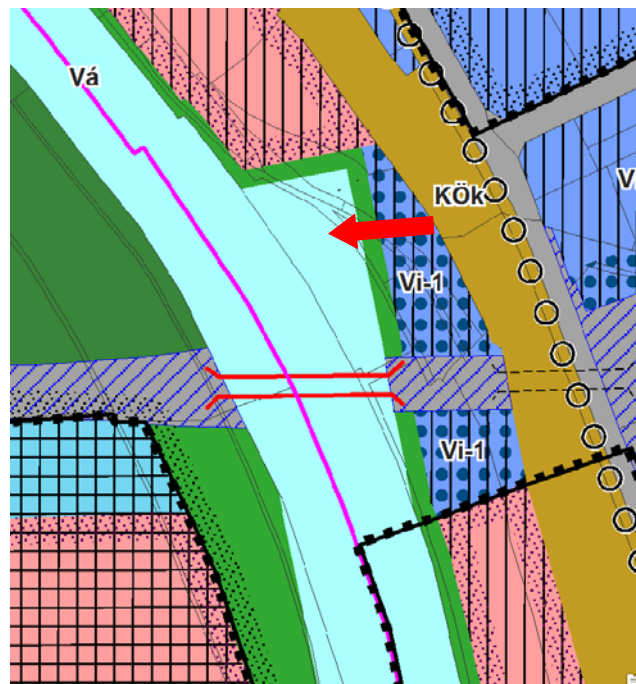
Környezeti elemek, rendszerek	Terhelések, közvetlen és közvetett hatások	Környezetállapot szempontjából bekövetkező változások
Levegő	Jelentős forgalom okozta terhelésben nincs és nem várható.	A szabályozás jelentős környezeti állapotváltozást nem okoz. A zöldfelületek aránya és minősége a szabályozás következtében a parti sávban csökken, de a szabályozás hatására a minimális zöldfelületi arány 10%-ról 15%-ra növekszik az Ln-3 nagyvárosias, jellemzően szabadonálló jellegű lakóterületen. A terület rehabilitációjával az egészséges kikapcsolódásra és a mozgásszegény életmódra lehet pozitív hatással.
Termőföld, talaj, felszíni és felszín alatti vizek	A területe jelentős részben burkolt felülettel rendelkezik.	
Hulladék	A területen jelenleg építési hulladék és illegális kommunális hulladék lerakása figyelhető meg.	
Zaj- és rezgés-terhelés	Jelentős zaj és forgalom okozta terhelés nincs és nem várható.	
Városkép, épített környezet, régészeti lelőhely	A területen található a térség egyetlen műemlék épülete. A szabályozási szélesség megváltozásának nincs hatása az épített környezetre.	
Emberi egészség	Nincs jelentős hatással az emberi egészségre	
Természeti környezet, élővilág, ökológiai hálózat	A szabályozás csökkenti a parti kiszabályozásra kerülő közpark szélességét. A	

16. táblázat Környezeti elemek, hatásaik és változások

9. Vi-1 területfelhasználás Vá (állóvizek medre) területfelhasználási egységgé alakítása (mederbővítés az RSD-ben), valamint 20 m széles Zkp kijelölése

50. ábra Jelenleg érvényes TSZT

Javasolt TSZT

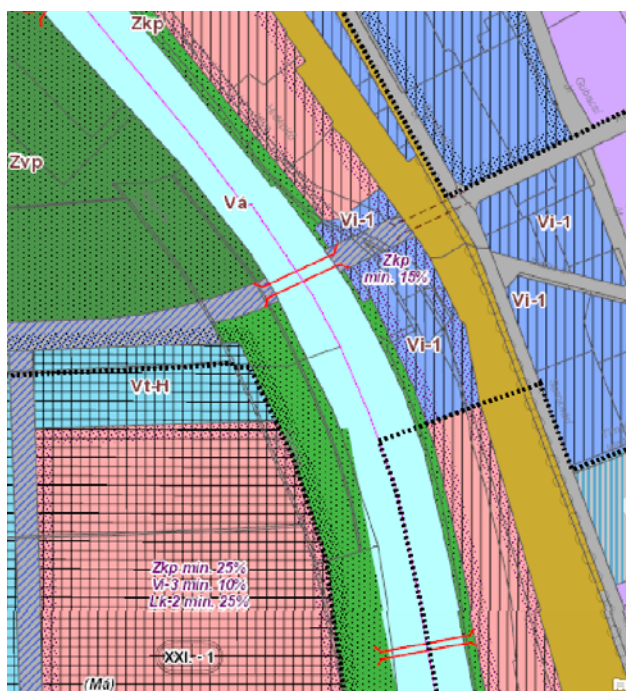

Környezeti elemek, rendszerek	Terhelések, közvetlen és közvetett hatások	Környezetállapot szempontjából bekövetkező változások
Levegő	Jelentős forgalom okozta terhelés az új híd megépülése után várható.	A szabályozás jelentős környezeti állapotváltozást okoz. A partmenti intézményterületből mintegy 3,71
Termőföld, talaj, felszíni és	A területen 3,71 ha új vízfelület kerül	

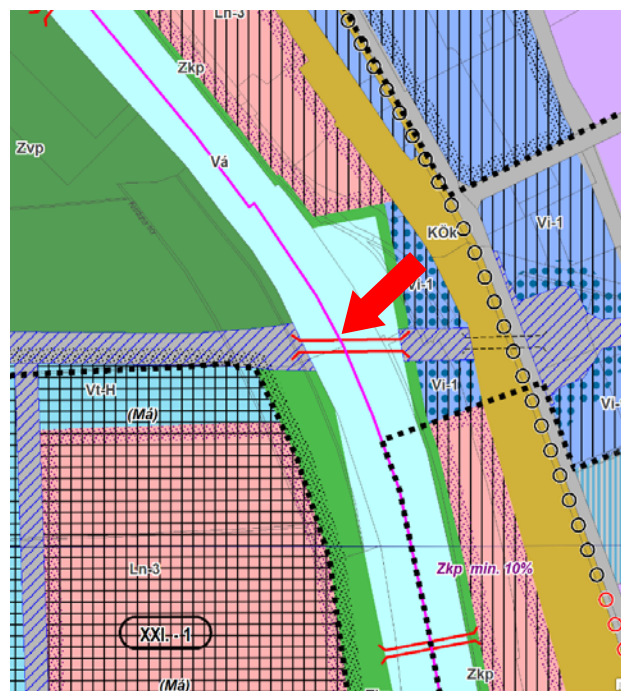
felszín alatti vizek	kotrásra a kajak-kenu pálya részeként.	ha nagyságú terület válik vízfelületté. A terület jelenleg a Laterex Építő cég telephelye, valamint kutyaiskola. A zöldfelületek aránya és minősége a szabályozás következtében javulhat. Új parti sétány, zöldsáv jöhet létre. A terület rehabilitációjával az egészséges kikapcsolódásra és a mozgásszegény életmódra lehet pozitív hatással. A területen található értékes növényegyedek nem találhatók.
Hulladék		
Zaj- és rezgés-terhelés	Jelentős forgalom okozta terhelés az új híd megépülése után várható.	
Városkép, épített környezet, régészeti lelőhely	A vizsgált területen egy értékes épület található (egykori vízi csendőrház, amely rendkívül leromlott állapotban van jelenleg), táj- és városképi szempontból értékes terület kezelése, rehabilitációja és megőrzése szükséges és várható.	
Emberi egészség	A jelenlegi állapot nem kedvez a helyi lakosoknak nehezen hozzáférhető, rendezetlen és elhanyagolt terület és partszakasz.	
Természeti környezet, élővilág, ökológiai hálózat	A földmunkákkal, mederkotrással a Dunaág élővilága az építkezés környezetében sérül, de új 3,71 ha nagyságú vízfelület keletkezik.	

17. táblázat Környezeti elemek, hatásaik és változások

10. Kis-Galvani híd Csepel-szigeti és pesti hídfő új nyomvonalvezetése (Vi-1 és Gksz-2 határ módosulása)

51. ábra Jelenleg érvényes TSZT

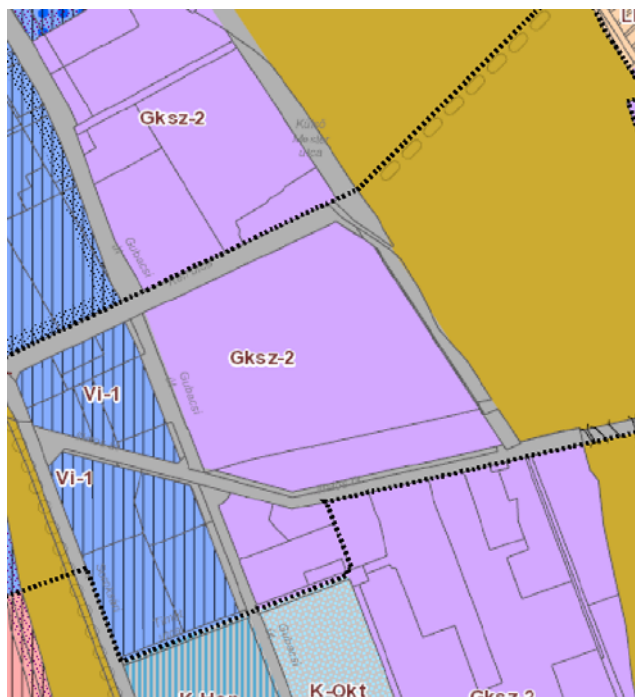
Javasolt TSZT

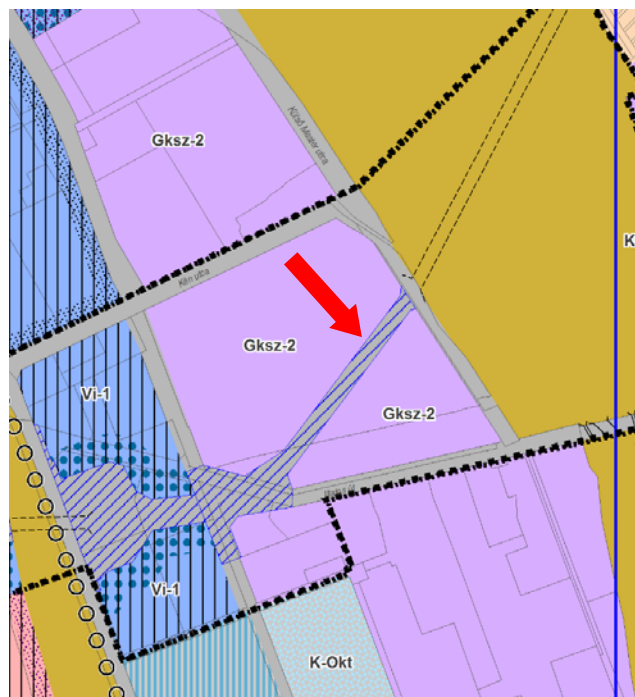
Környezeti elemek, rendszerek	Terhelések, közvetlen és közvetett hatások	Környezetállapot szempontjából bekövetkező változások
Levegő	Jelentős forgalom okozta terhelés várható.	A szabályozás jelentős környezeti állapotváltozást okoz. A zöldfelületek aránya és minősége a szabályozás következtében kismértékben csökkenhet. A Zvp jelű városi park területfelhasználás területe nő, míg a nyomvonalról délre fekvő infrastruktúra függvényében ütemezetten igénybe vehető Vt-H jelű kiemelt jelentőségű helyi központ területe és az RSD mentén futó Zkp jelű közpark terület csökken. Jelenleg leromlott ruderalis vegetáció található terület egy részén. A közlekedés terhelése, a zaj és porszennyezés egyértelműen nőni fog a területen.
Termőföld, talaj, felszíni és felszín alatti vizek	A területe jelentős részben jelenleg is burkolt felülettel rendelkezik. A hídfőépítés jelentős tereprendezési, töltésépítési munkával jár.	
Hulladék		
Zaj- és rezgés-terhelés	Zaj és forgalom okozta terhelés növekedése várható.	
Városkép, épített környezet, régészeti lelőhely	A földművek, utak, csomópont kialakítás és a híd látványa jelentősen megváltoztatja a jelenlegi látványt.	
Emberi egészség	A terület terhelése növekszik.	
Természeti környezet, élővilág, ökológiai hálózat	A földművek és a híd építésével a környezetterhelés nő.	

18. táblázat Környezeti elemek, hatásaik és változások

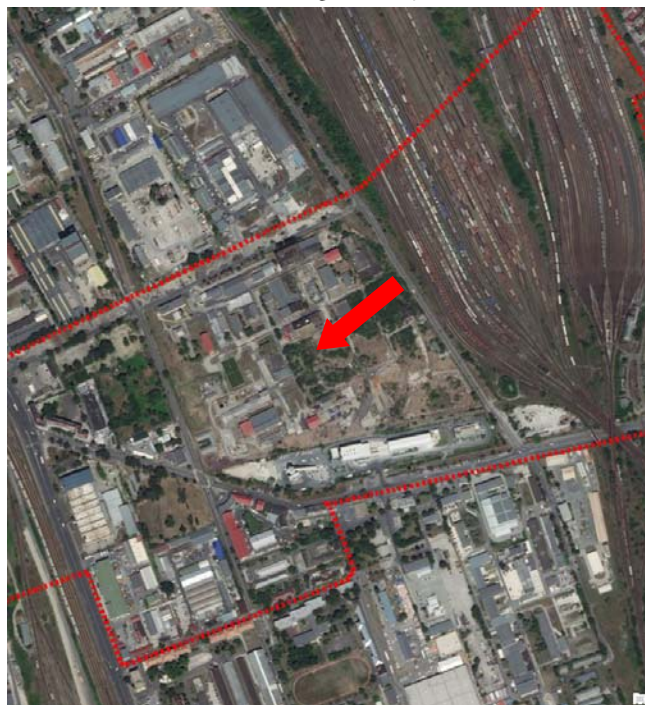
11. Ferencvárosi pályaudvar területén távlatilag jelölt új közút

52. ábra Jelenleg érvényes TSZT

Javasolt TSZT

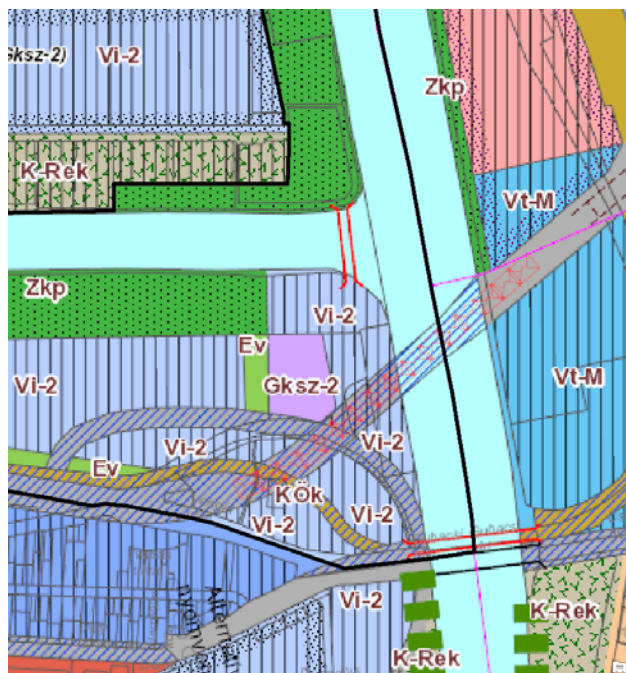

Környezeti elemek, rendszerek	Terhelések, közvetlen és közvetett hatások	Környezetállapot szempontjából bekövetkező változások
Levegő	Jelentős forgalom okozta terhelés várható.	A területen iparterület található némi gyér vegetációval. A közlekedés terhelése, a zaj és
Termőföld, talaj, felszíni és felszín alatti vizek	A területe jelentős részben jelenleg is burkolt felülettel rendelkezik.	
Hulladék		

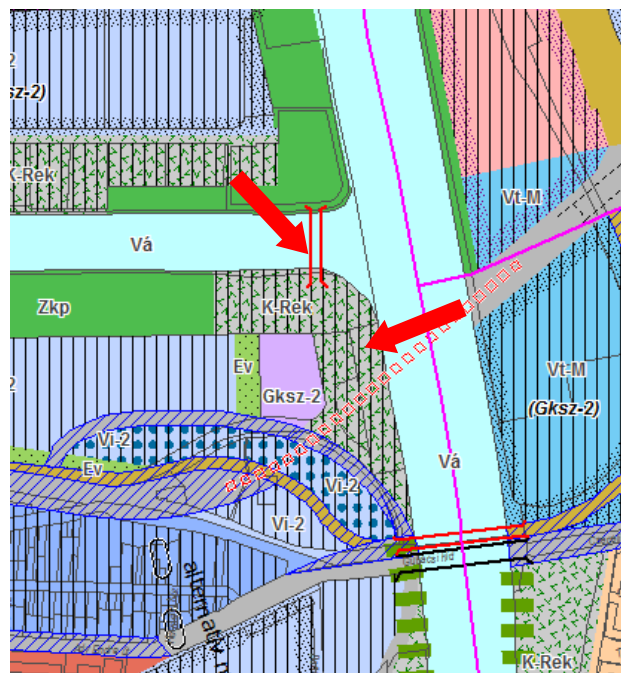
Zaj- és rezgés-terhelés	Zaj és forgalom okozta terhelés növekedése várható.	porszennyezés egyértelműen nőni fog a területen.
Városkép, épített környezet, régészeti lelőhely	A földművek, utak, csomópont kialakítás és a híd látványa jelentősen megváltoztatja a jelenlegi látványt.	
Emberi egészség	A terület terhelése növekszik.	
Természeti környezet, élővilág, ökológiai hálózat	A terület jelenleg is beépített, burkolt.	

19. táblázat Környezeti elemek, hatásaik és változások

12. Vi-2 övezet átsorolása K-Rek övezetté, gyalogos híd helyének módosulása

53. ábra Jelenleg érvényes TSZT

Javasolt TSZT

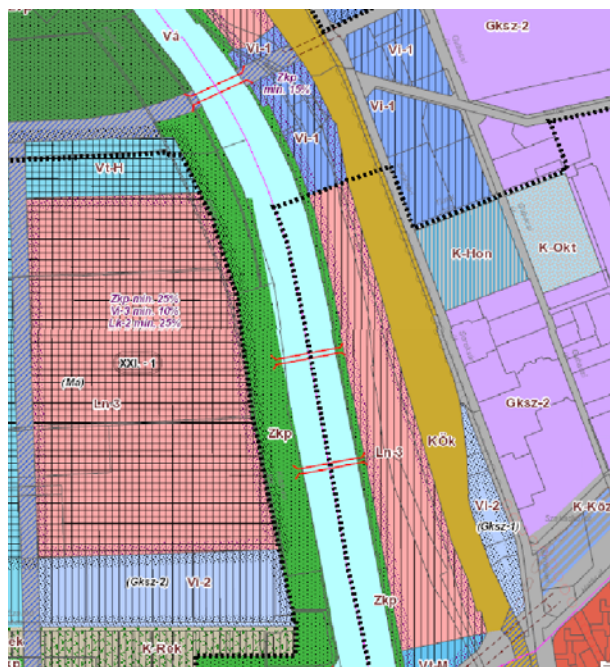
Környezeti elemek, rendszerek	Terhelések, közvetlen és közvetett hatások	Környezetállapot szempontjából bekövetkező változások
Levegő	Jelentős forgalom okozta terhelés nincs és nem várható.	A szabályozás jelentős környezeti állapotváltozást nem okoz. A zöldfelületek aránya és minősége a szabályozás következtében javulhat. A terület rehabilitációjával az egészséges kikapcsolódásra és a mozgásszegény életmódra lehet pozitív hatással. A területen található értékes növényegyedek (idős nyárok a parton) megőrzését biztosítani szükséges.
Termőföld, talaj, felszíni és felszín alatti vizek	A rekreációs területté történő átminősítés nincs hatással a talajra.	
Hulladék	A területen jelentős építési inert hulladék lerakása figyelhető meg. A környezet rendezésével esély van az öböl tágabb környezetének rendezésére is.	
Zaj- és rezgés-terhelés	Jelentős zaj és forgalom okozta terhelés nincs és nem várható.	
Városkép, épített környezet, régészeti lelőhely	A vizsgált területen egy értékes épület található (egykori vízi csendőrház, amely rendkívül leromlott állapotban van jelenleg), táj- és városképi szempontból értékes terület kezelése, rehabilitációja és megőrzése szükséges és várható.	
Emberi egészség	A jelenlegi állapot nem kedvez a helyi lakosoknak, a partszakaszok elhanyagoltak, rendezetlenek nem hozzáférhetők.	
Természeti környezet, élővilág, ökológiai hálózat	A Dunaág élővilága nem sérül, várhatóan javul az átminősítéssel.	

20. táblázat Környezeti elemek, hatásaik és változások

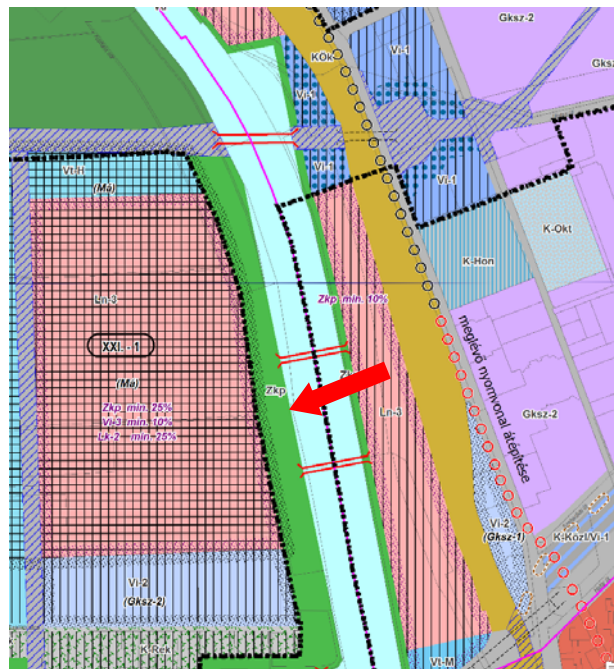
13. RSD Vá jelű állóvizek medre és partja területe és az azzal párhuzamos Zkp jelű közkert, közpark terület határának módosulása.

Környezeti elemek, rendszerek	Terhelések, közvetlen és közvetett hatások	Környezetállapot szempontjából bekövetkező változások
Levegő	Jelentős forgalom okozta terhelés nincs és nem várható.	A szabályozás környezeti állapotváltozást okoz. A zöldfelületek aránya csökken, a galériaerdő egy része a mederszélesítés miatt irtásra kerül. A partvédő mű újraépítése és a földmunkák miatt a teljes galériaerdő irtásra kerül. A terület rehabilitációjával az egészséges kikapcsolódásra alkalmas végigjárható partszakasz kerül kialakításra. A területen található értékes növénygyedek (idős nyárok a parton) megőrzését lehetőség szerint biztosítani szükséges.
Termőföld, talaj, felszíni és felszín alatti vizek	A part módosul kismértékben elbontásra szélesítésre szorul.	
Hulladék	A területen jelentős építési inert hulladék lerakása figyelhető meg. A környezet rendezésével esély van az öböl tágabb környezetének rendezésére is.	
Zaj- és rezgés-terhelés	Zaj és forgalom okozta terhelés nincs és nem várható.	
Városkép, épített környezet, régészeti lelőhely	Az RSD partját jelző galériaerdő szélessége csökken	
Emberi egészség	A jelenlegi állapot nem kedvez a helyi lakosoknak, a partszakaszok elhanyagoltak, rendezetlenek nem hozzáférhetők.	
Természeti környezet, élővilág, ökológiai hálózat	A Dunaág élővilága az építés során, a parti vegetáció irtásával, a galériaerdő szélességének csökkenésével sérül	

21. táblázat Környezeti elemek, hatásaik és változások

54. ábra Jelenleg érvényes TSZT

Javasolt TSZT

4.2. Biológiai aktivitásérték számítás eredménye

A biológiai aktivitásérték adott területen a jellemző növényzetnek a település ökológiai állapotára és az emberek egészségi állapotára kifejtett hatását mutató érték. Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. Tv. (Étv.) 7.§ (3) b) pontja szerint újonnan beépítésre szánt területek kijelölésével egyidejűleg a település közigazgatási területének biológiai aktivitás értéke (BIA) az átminősítés előtti aktivitás értékhez képest nem csökkenhet. A biológiai aktivitásérték számítását a 9/2007. (IV. 3.) ÖTM rendelet határozza meg.

A számítások eredményeként elmondható, hogy a biológiai aktivitás érték változása +40,03 tehát a módosított terv biztosítani tudja a biológiai aktivitás érték szinten tartását.

Jelenlegi területfelhasználási egység	Tervezett területfelhasználási egység	Terület (ha)	Jelenlegi értékmutató	Tervezett értékmutató	Jelenlegi BAÉ	Tervezett BAÉ	BAÉ változás
Zkp	K-Sp	1,08	8	3	8,64	3,24	-5,40
Vi-1	Zkp	1,23	0,5	8	0,57	9,13	9,22
Vi-1	K-Sp	10,52	0,5	3	5,26	31,57	26,31
Vi-1 Zkp min10%	K-Sp	1,12	6	3	6,73	3,36	-3,36
Zvp	K-Sp	5,11	8	3	40,90	15,34	-25,56
K-Sz	Zvp	4,02	0,1	8	0,40	32,17	31,77
Zkp	Köu-3	0,19	8	0,5	1,55	0,10	-1,45
Köu-3	Zvp	1,96	0,5	8	0,98	15,68	14,70
Zkp	Köu-3	1,00	8	0,5	7,97	0,50	-7,47
Ev	Köu-	0,03	9	0,5	0,25	0,01	-0,23
Zkp	Vi-1	0,11	8	0,5	0,86	0,05	-0,80

Jelenlegi területfelhasználási egység	Tervezett területfelhasználási egység	Terület (ha)	Jelenlegi értékmutató	Tervezett értékmutató	Jelenlegi BAÉ	Tervezett BAÉ	BAÉ változás
Zkp	Ln-3	1,75	8	0,6	13,96	1,05	-12,91
Ln-3	Zkp	0,06	0,6	8	0,04	0,51	0,47
Ln-3	% Zkp*	1,15**	0,6	6***	0,69	3,60	2,91
Vi-1	% Zkp*	0,54**	0,5	6	0,27	3,00	2,73
Vi-1	Zkp	0,23	0,5	8	0,11	1,80	1,69
Vi-1	Vá	0,32	0,5	6	0,16	1,95	1,78
Köu-3	Vá	0,47	0,5	6	0,24	2,86	2,61
Köu-3	Zkp	0,11	0,5	8	0,05	0,85	0,80
Köu-3	Vi-1	0,21	0,5	0,5	0,10	0,10	0,00
Zkp	Vá	0,49	8	6	3,94	2,96	-0,99
Vi-1	Vá	0,67	0,5	6	0,34	4,04	3,70
Vi-1	Zkp	0,42	0,5	8	0,21	3,33	3,12
Zkp	Vá	1,75	8	6	14,00	10,50	-3,50
Köu-3	Vi-1	0,83	0,5	0,5	0,41	0,41	0,00
Vi-1	Köu-2	2,72	0,5	0,5	1,36	1,36	0,00
Gksz-2	Köu-3	1,69	0,4	0,5	0,68	0,84	0,17
Zkp	K-Rek	0,67	8	3	5,33	2,00	-3,33
Köu-3	Ev	0,02	0,5	9	0,01	0,17	0,16
Köu-3	Vi-2	0,25	0,5	0,5	0,12	0,12	0,00
Köu-3	Ev	0,03	0,5	9	0,02	0,29	0,28
Köu-3	Gksz-2	0,08	0,5	0,4	0,04	0,03	-0,01
Köu-3	K-Rek	0,44	0,5	3	0,22	1,33	1,11
Köu-2	K-Rek	0,60	0,5	3	0,30	1,81	1,51
Köu-2	Vi-2	0,32	0,5	0,5	0,16	0,16	0,00
MEGFEELEL							+40,03
* Ln-3, illetve Vi-1 területfelhasználási egységen belül, „Kerületi terveszközökben figyelembe veendő területfelhasználási egység aránya”jelölés szerinti kötelezően kialakítandó zöldterület ** „Kerületi terveszközökben figyelembe veendő területfelhasználási egység aránya” szerint kialakítandó zöldterület nagysága: hatályos tervben szereplő Zkp min. 10% és a javaslatban szereplő Zkp min. 15% különbözetének megfelelő mértékű zöldterület *** 3 ha nagyságnál kisebb zöldterület értékmutatója, 9/2007. (IV. 3.) ÖTM rendelet melléklete szerint							

22. táblázat Biológiai aktivitásérték számítás

Összefoglalásképpen megállapítható, hogy a biológiai aktivitás érték nemcsak szinten tartását, hanem növelését biztosítani tudja a módosított terv. A biológiai aktivitásérték változása +40,03 értékű, tehát újonnan beépítésre szánt területek kijelölésével is a település közigazgatási területének biológiai aktivitás értéke az átminősítés előtti aktivitás értékhez képest növekszik.

4.3. A közvetett módon hatást kiváltó tényezők feltárása

A javasolt TSZT és FSZR hatásai nem közvetlenül jelennek meg. A településrendezési eszközök terv módosítása hosszútávon elősegítheti a Budapest 2030 program szerinti célok elérését, a terület jelenlegi állapotának rendezését.

A terület rendszerváltás óta eltelt közel 20 éves időszak alatt felhagyottá vált, szukcessziós folyamatok indultak meg a funkció nélküli területeken, A TSZT módosítása elősegíti, hogy a

Kemény Ferenc Sportlétesítmény-fejlesztési Program által a terület visszakapcsolódjon a városi szövetbe.

A szabályozással a jelenleg alulhasznosított, illegális hulladéklerakással és hajléktalan telepekkel terhelt terület helyén rendezett intézményterület és közpark jelenhet meg.

5. A terv környezeti szempontú értékelése

A Kemény Ferenc Program jelentős beavatkozásokkal, környezeti változásokkal jár együtt. A jelenleg hatályban lévő TSZT eddig is tartalmazta a legnagyobb infrastrukturális fejlesztést, a Galvani-híd építését. A környezeti értékelés tárgyát képező TSZT módosítás ezekhez a jóváhagyott fejlesztési elképzelésekhez képest kisebb környezeti beavatkozást jelent, de hatásuk akkor sem elhanyagolható. A TSZT módosítások három legjelentősebbje az RSD új mederkialakítása,, a galériaerdősávok letermelése és az új funkciókhoz, új hidakhoz kapcsolódó forgalom növekedés.

A TSZT elfogadásával ugyanakkor megnyílhat az út a rendezett fejlesztésre, a nemzetközi tervpályázat által is biztosított építészeti minőség megvalósítására. A jelenleg alulhasznosított, sok tekintetben elhanyagolt terület újra Budapest szerves részévé válhat. A rendezettség a környezetminőség növekedést is jelentheti, azonban olyan veszélyeket is hordozhat, hogy csökken a maradék természetes területek aránya, a fennmaradó területek, Natura 2000 területek fajszerkezetében, élőhelyi minőségében romlás következik be. További veszély jelenthet, hogy jelentősen megnő burkolt (beépített), víz át nem eresztő felületek nagysága, ami intenzív esők alkalmával vízelvezetési problémákat is okozhat.

Örökségvédelmi szempontból a területen nem okoz változást a TSZT megváltozó szabályozása. A meglévő építészeti örökség védelme biztosított. A fejlesztési elképzelések tartalmazzák az építészeti örökség védelmét. A régészeti lelőhelyek feltárására

A természeti környezetben a terv kisebb változásokat fog eredményezni. A spontán növekvő, beerdősülő leromlott vegetáció helyét kertépítészeti kialakított zöldfelületek, közterületek veszik át. A természetesnek tűnő parti galériaerdők helyén rendezett, tervezett sétányok, közparkok kerülnek kialakításra. Az okozott hatás kettős: egyrészt csökken az invazív fajok száma, területe, a leromlott élőhelyek megszűnnek (ugyanakkor még ezek a leromlott területek is élőhelyeket biztosíthatnak értékes fajok számára (denevér populáció idős, partmenti nyárfa üregekben).

A fejlesztésekkel kialakulhat egy olyan új nemzetközi mércével is mérhető sportkomplexum, kapcsolódó zöldfelületekkel, közparkkal, minőségi vízparti területekkel, amely a városrész teljes megújításához, rehabilitálásához és végső soron az emberi egészség megóvásához vezet.

A tervmódosítás Natura2000 területekkel határos és a Ráckeve-Soroksári Dunán megépítésre kerülő új kajak-kenu versenypálya területén a védett terület nagyságát (vízfelületet) 3,71 ha-al növeli.

Az új híd és közlekedési folyosó megépülésével a levegőminőségre és a zajszintre kismértékben negatív hatással lesz a szabályozás módosítás, de megfelelő zajvédelmi berendezésekkel, falakkal, növénytelepítéssel ez a hatás csökkenthető.

A tervezett változások a felszín alatti vizek mennyiségi és minőségi állapotában várhatóan nem jelentenek releváns változásokat. A területen nincs állandó vízfolyás. Az RSD vízfelülete a szabályozás eredményeképpen 3,71 ha-al nőhet, ami mindenképpen pozitív hatásként értékelhető. A tervmódosítás hatására bekövetkező fejlesztések eredményeképpen felszámolásra kerülhet a partmentén deponált inert hulladék, megszűnhetnek az illegális lerakások.

A tervezett TSZT szabályozás hatására

Összességében megállapítható, hogy a tervezett TSZT és FRSZ módosítások nem okoznak jelentős változásokat az ökológiai rendszerekben sem. A tervezett módosítások területén nincs olyan élővilág védelmi érték amiben a későbbi fejlesztések kárt tennének.

A biológiai aktivitásérték változása +40,03 értékű, tehát az újonnan beépítésre szánt területek kijelölésével a település közigazgatási területének biológiai aktivitás értéke az átminősítés előtti aktivitás értékhez képest nem csökken. A biológiai aktivitás érték szinten tartását a módosított terv biztosítani tudja.

6. A káros hatások elkerülésére tett javaslatok

6.1. Levegőtisztaság védelem

A levegő tisztaság védelmével kapcsolatos szabályokat több jogszabály tartalmazza: A levegő védelméről szóló 306/2010. (XII. 23.) sz. kormányrendelet és a levegőterheltségi szint határértékeiről és a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről szóló 4/2011. (I. 14.) sz. VM rendelet.

A közlekedésből származó légszennyezés káros hatásainak csökkentése érdekében az utak fásítása a porszennyezés, levegőterhelés mérséklésére fasor telepítését, illetve az út menti meglévő fás növényállomány megőrzését tartjuk fontosnak.

6.2. Talaj, felszíni- és felszín alatti vizek védelme, árvízvédelem

A felszín alatti vizek és a talaj védelme érdekében a 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet előírásait kell betartani. A magasabb rendű jogszabályokban meghatározott felszín alatti víz állapotának érzékenysége szempontjából érzékeny területi kategória biztosítja a felszín alatti vizek védelmét.

Az építkezések során a termőtalaj letermelésére, deponálására, megőrzésére kiemelt figyelmet kell fordítani.

Árvízvédelem szempontjából a tervezési terület Duna-parti részei nagyvízi medernek minősülnek ezért a nagyvízi meder, a parti sáv, a vízjárta és a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról, hasznosításáról, valamint a folyók esetében a nagyvízi mederkezelési terv készítésének rendjére vonatkozó szabályokról szóló 83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet előírásait kell betartani.

6.3. Zaj- és rezgésterhelés

A zajvédelmi jogszabályokban és előírásokban foglaltak betartásával, meghatározott védőtávolságokkal és védelmi célú növénytelepítések kialakításával, a védendő területek zajterhelése csökkenthető, környezetterhelése megelőzhető.

6.4. Közlekedési zaj

A területen a 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM – a környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló együttes rendelet 3. mellékletének határértékeinek kell teljesülniük.

A közúti közlekedés okozta zajszint mértéke, a zajterhelés csökkentése érdekében, intenzív többszintű növényzát kialakítása javasolt. Bár a fásítás okozta zajcsökkenés nem mérhető, ennek ellenére bizonyos mértékig javítja a forgalmas útszakasz menti zajhelyzetet.

Üzemi és szabadidős tevékenységből származó zaj esetében az új tevékenység, zajkibocsátás meghatározására csak a konkrét beruházás ismeretében van lehetőség, ezért a tevékenységek hatásainak vizsgálatakor a rendelet meghatározott paraméterei az irányadók.

6.5. Hulladékkezelés

Az esetleges építések során a talajjal kapcsolatos feladat a területen a termőtalaj letermelése, az építmények alapjainak kitermelése során várható. A letermelt termőtalaj helyben történő tereprendezés során használható fel. A területen jelentős mennyiségben található bontásból származó törmelék, de szinte minden hulladékfajta megtalálható a területen. A tervezett szabályozás nem növeli a hulladék mennyiségét. Az építkezéseket megelőzően meg kell oldani a terület kármentesítését és a hulladékdepóniákat fel kell számolni.

6.6. Kulturális örökség védelme

A régészeti lelőhelyek védelme érdekében a 2001. évi LXIV. kulturális örökségvédelmi törvény és a 68/2018. (IV. 9.) Korm. rendeletben foglalt szabályokat kell betartani.

A területen szabálytalan minden olyan a kulturális örökségvédelem területén végzett tevékenység, amelyet jogszabályban meghatározott követelmények és szempontok figyelmen kívül hagyásával, a tevékenységre vonatkozó szakmai szabályok, előírások vagy a kulturális örökség védelméért felelős miniszter által közzétett szakmai irányítói ajánlások és irányelvek megsértésével végeznek.

A nyilvántartott régészeti lelőhelyen állapotromlással járó tevékenység csak a rendelet alapján, meghatározott engedéllyel végezhető. A földmunkával járó beruházással el kell kerülni a védetté nyilvánított régészeti lelőhelyet.

A nyilvántartott régészeti lelőhely állapotromlásának minősül régészeti feltárás nélküli réteg vagy rétegsor átvágása, a történeti összefüggés megszüntetése, a régészeti leletek eredeti helyükről történő elmozdítása.

A régészeti feltárást megelőzően a földmunkával járó változtatással érintett munkaterületnek régészeti munkavégzésre alkalmas állapotban, állapotrogzító jegyzőkönyvvel történő átvétele szükséges a beruházótól.

A területen történő bármilyen jellegű beruházás megkezdését megelőzően további egyeztetések szükségesek az örökségvédelmi hatóságokkal.

7. Környezeti szempontú javaslatok más tervek, programok számára

A településrendezési eszközök minden esetben keretet szabnak a tervezett fejlesztések megvalósíthatóságához, ezért a jelen FRSZ és TSZT módosítások is kötelezően beépülnek más térséget érintő fejlesztési stratégiákba, koncepciókba, tervekbe. Amennyiben a TSZT 2017 módosításra kerül, az új kerületi építési szabályzatnak az **elfogadott TSZT módosításhoz kell majd igazodnia**.

A kerületi szabályozásokon kívül minden térségre készülő tervnél, stratégiánál, ágazati koncepciónál javasoljuk, hogy **zöldinfrastruktúra elemeinek védelme**, a hálózat fejlesztése, az egyes területek minőségi paramétereinek javítása mindenhol kiemelt figyelmet kapjon. A tervezés során a ZFI és biológiai aktivitás érték számítások, faérték számítások mellett az ökoszisztéma szolgáltatások komplex megközelítése is épüljön be a közgazdasági számítások költségkalkulációiba. Javasoljuk a rendezési tervbe foglalni, hogy a ZFI mutatója nem csökkenhet. A térség egyes telkein belül történő csökkenést mindenképpen a térségen belül kell pótolni.

Javasoljuk, hogy a 30/2017. (IX. 29.) Főv. Kgy. rendeletbe (rendelet a településkép védelméről), kerüljenek kiegészítésre a zöldfelületi arányra, a zöldfelületek kialakítására, nagyságára, a galériaerdők védelmére vonatkozó javaslatok.

Javasoljuk részletes fakataszter készítését, amelybe minden 10 cm törzsmérőt meghaladó fás növénynek felvételre kell kerülni. A fakataszter által felmért növényállományt Javasoljuk a jelenlegi látványkapcsoltok megőrzését.

A TSZT módosítás hatására az Országos Területrendezési Tervet és a Budapesti Agglomeráció Területrendezési tervét is módosítani szükséges.

Az ökológia hálózat, zöldinfrastruktúra hálózat megőrzésével, fejlesztésével kapcsolatos javaslatok: A meglévő erdőterületek leromlottak, invazív fajokkal (ostorménfa, akác, zöldjuhar, bálványfa) elegyesek. Törekedni kell, hogy a hazai őshonos fajok nagyobb szerepet kapjanak az erdőfelújítások során.

Javasoljuk, hogy a biológiai aktivitásértéket ne csak a beépítésre szánt területek esetében kerüljön kiszámításra, hanem minden szabályozás változtatás esetében, mert így realisabb kép kapható a területe teljes egészére a zöldfelület intenzitás változásáról.

8. Monitorozási javaslatok

A környezeti értékelés alapján a tervezett változtatások, illetve a várható környezeti hatások jellege, nagyságrendje miatt folyamatos monitorozásra vagy új monitoring rendszer kialakítására nincs szükség. A Natura 2000 területen időszakosan történnek időszakos állomány és élőhelyfelmérések (halfaunisztikai felmérések 2007, 2010, 2018), A felmérések azonban nem rendszeresek.

A szerkezeti tervvel érintett területváltozás követésére olyan indikátorrendszert érdemes kialakítani, amelynek segítségével a jelenlegi állapot rögzíthető illetve a bekövetkezett változások regisztrálhatók, és előre is jelezhetők a területi változások, trendek. A terv hatásainak monitorozása érdekében az alábbi indikátorokat javasoljuk kialakítani:

- Változások a területhasználatban. Monitorozás tárgya: területhasználatok térbeli változásának vizsgálata.
- Zajszennyezés által érintett emberek száma. Monitorozás tárgya: a zajszennyezés által érintett emberek számának megállapítása a környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet figyelembe vételével
- Biológiai aktivitás érték valós alakulása Monitorozás tárgya: rendszeres biológiai aktivitásérték számítás a teljes térségre számítva.
- Zöldfelület indikátor (ZFI) érték alakulása. A monitorozás tárgya: az űrfelvételből, vagy infrafelvételekből számolt zöldfelületi aktivitás érték (NDVI és LAE indikátorok változása)
- Natura 2000 területhez kapcsolódó monitoring vizsgálatok
- A terület természeti tőkéjének folyamatos mérése (elsősorban halközösség változásainak nyomonkövetésével).
- Vízkémiai, vízminőségi vizsgálatok

Az RSD-re készült (pl. ÖKO Rt. 2008², halfaunisztikai vizsgálatok³, botanikai) felmérések megisméltése, egységes idősoros adatbázisba, táji monitoring rendszerbe történő rendezése az összehasonlíthatóság érdekében.

---

² ÖKO Zrt. -K+K KFT.- Terraszer KFT. által alkotott konzorcium 2008a: A Ráckevei (Soroksári) – Duna-ág ökológiai állapotának felmérése és értékelése. Budapest

³ <https://www.rdhsz.hu/index.php/hirek/153-halallomany-felmeres-a-duna-agon>

9. Összefoglalás

Környezeti értékelés a Kemény Ferenc Sportlétesítmény-fejlesztési Program által határolt területre vonatkozó Budapest főváros településszerkezeti tervének (TSZT 2017) és Fővárosi rendezési szabályzatának (FRSZ) módosítására vasútvonal által határolt területre vonatkozóan Budapest főváros településszerkezeti tervének (TSZT 2017) és Fővárosi rendezési szabályzatának (FRSZ) módosításához készült.

A program javasolt elemei három területen teszik szükségessé a TSZT 2017 és az FRSZ módosítását:

- A. a **Budapesti Atlétikai Stadionhoz** kapcsolódóan a Kvassay zsilip melletti ferencvárosi és a fő Duna-ág menti észak-csepeli területeken,
- B. a **Budapest Diákvároshoz** kapcsolódóan a Ráckevei (Soroksári)–Duna mellett a Soroksári úttal szomszédos területeken és a Galvani-hídhöz kapcsolódó közútfejlesztések területein,
- C. a **Dunai Evezős Központ**hoz kapcsolódóan a Ráckevei (Soroksári)–Duna és a Francia-öböl melletti területeken.

A TSZ módosítás összhangban van a település és a térség elfogadott fejlesztési koncepcióival, (pl. Budapest 2030 Hosszú távú városfejlesztési koncepció), településfejlesztési stratégiájával.

A rendezési TSZ módosítás terv 13 területen változtatja meg a hatályos területfelhasználási egységeket. A tervezett változtatások lehetővé teszik a Kemény Ferenc Program létesítményeinek megvalósítását.

A zöldfelületi rendszer legfontosabb elemét a területen az erdősült területek jelentik. A területen túlnyomóan közjóléti erdők találhatók, de védelmi, és egyéb rendeltetés is megjelenik. Az erdőtervezett területeken kívül a növényzet állapota kedvezőtlen a fenntartás hiánya következtében. Erdőkár ezeken a területeken nem regisztrált. Az erdőfoltok között elhanyagolt parlagterület húzódik, amelyen szórványosan, ligetszerűen kezdenek kialakulni újabb erdőfoltok. A biológiai aktivitásérték számítása mellett fontos lenne vizsgálni, hogy a BAÉ mellett az erdőterületek aránya sem csökkenjenek a térségben.

A TSZT tervmódosítások, változtatások érintenek Natura 2000 területet és a Nemzeti Ökológiai Hálózat területét. Összességében megállapítható, hogy a tervezett TSZT és FRSZ módosítások nem okoznak jelentős negatív változásokat az ökológiai rendszerekben. A tervezett módosítások területén nincs tudomásunk olyan élővilág védelmi értékről, élőhelyekről amiben a későbbi fejlesztések visszafordíthatatlan kárt tennének.

Összefoglalásképpen megállapítható, hogy a biológiai aktivitás érték szinten tartását a módosított terv biztosítani tudja. A biológiai aktivitásérték változása +40,03 értékű, tehát újonnan beépítésre szánt területek kijelölésével a település közigazgatási területének biológiai aktivitás értéke az átminősítés előtti aktivitás értékhez képest nem csökken.

NATURA 2000 TERÜLET ÉLŐHELYEIRE ÉS FAJAIRA VONATKOZÓ HATÁSBECSLÉS A KEMÉNY FERENC SPORTLÉTESÍTMÉNY- FEJLESZTÉSI PROGRAM ÁLTAL HATÁROLT TERÜLETRE VONATKOZÓAN A BUDAPEST FŐVÁROS TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERVÉNEK (TSZT 2017) ÉS FŐVÁROSI RENDEZÉSI SZABÁLYZATÁNAK (FRSZ) MÓDOSÍTÁSÁRA

MEGBÍZÓ:

Budapest Főváros Városépítési Tervező Kft.

1052. Budapest, Városház u. 9-11.

MEGBÍZÓ KÉPVISELŐJE:

Albrecht Ute

vezető településtervező, ügyvezető

VÁLLALKOZÓ:

Térinfo Bt.

1185. Budapest, Munkács u. 7.

A VÁLLALKOZÓ KÉPVISELŐJE:

Dr. Kollányi László
(SzTjv Sz-003/2017)

tájépítész, ügyvezető

Budapest, 2018 november

Tartalomjegyzék

Bevezetés	92
1. Azonosító adatok	92
1.1. A terv készítőjének, illetve a beruházónak a neve, címe, elérhetősége	92
1.2. A terv neve	92
2. Az érintett Natura 2000 terület	92
2.1. A Natura 2000 terület neve és kódja, amelyre a terv várhatóan hatással van	92
2.2. Azoknak a közösségi jelentőségű fajoknak, illetve élőhelytípusoknak a felsorolása, amelyeknek valamely állományára vagy természetvédelmi helyzetére a Natura 2000 területen hatással lehet a terv vagy a beruházás	94
3. A terv bemutatása	96
3.1. A Natura 2000 területre hatással lévő terv bemutatása, céljának meghatározása	96
3.2. A terv jelentősége, tervezett időtartama	96
3.3. A terv térbeli kiterjedése, az okozott hatás nagysága, kiterjedése, térképi ábrázolása	98
3.4. A terv hatásterületén lévő természeti állapot ismertetése	104
3.5. A terv társadalmi, gazdasági következményeinek leírása	106
4. A terv kedvezőtlen hatásai	107
4.1. A várható természeti állapotváltozás leírása a terv vagy beruházás megvalósulását követően vagy annak következtében	107
4.2. A Natura 2000 területen megtalálható, a kijelölés alapjául szolgáló élőhelyekre és fajokra gyakorolt, várhatóan kedvezőtlen hatások leírása, becsült mértéke bemutató térképmellékletekkel	109
5. Alternatív (egyéb ésszerű) megoldások	111
6. A megvalósítás indokai	111
6.1. A terv és beruházás megvalósítása szükségszerűségének ismertetése	111
6.2. A terv vagy a beruházás megvalósításának szükségszerűségét a következő indokok valamelyike támasztja alá (a kívánt rész megjelölendő)	112
7. A kedvezőtlen hatások mérséklése, kezelési javaslatok	112
8. További javasolt intézkedések	114

Bevezetés

A 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről jogszabály szerint a Natura 2000 területek hatásbecslési dokumentációját a környezeti vizsgálati eljárásban kell lefolytatni, ha a terv az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló jogszabály hatálya alá tartozik.

A hivatkozott jogszabály (5) bekezdés a) és b) pontjában meghatározott esetben a hatásbecslési dokumentációt a környezeti értékelés önálló részeként kell elkészíteni.

1. Azonosító adatok

1.1. A terv készítőjének, illetve a beruházónak a neve, címe, elérhetősége

A Fővárosi Önkormányzat megbízásából a Budapest Főváros Városépítési Tervező Kft. készíti Budapest Főváros Városépítési Tervező Kft.

Székhely

1052 Budapest, Városház u. 9-11.

Telephely, iroda

1061 Budapest, Andrássy út 10.

Tel.: +36 1 317 5318 Fax.: +36 1 317 3296

Email: bfv@bfvt.hu

1.2. A terv neve

Kemény Ferenc Sportlétesítmény-fejlesztési Program által határolt területre vonatkozóan a Budapest főváros településszerkezeti tervének (TSZT 2017) és Fővárosi rendezési szabályzatának (FRSZ) módosítása

2. Az érintett Natura 2000 terület

2.1. A Natura 2000 terület neve és kódja, amelyre a terv várhatóan hatással van

Natura 2000 területek megnevezése: Duna és ártere (HUDI20034) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület és a Ráckevei Duna-ág (HUDI20042) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület.

A Natura 2000 terület természetvédelmi célkitűzése az azon található, a kijelölés alapjául szolgáló közösségi jelentőségű fajok és élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, helyreállítása, valamint a Natura 2000 területek lehatárolásának alapjául szolgáló természeti állapot, illetve a fenntartó gazdálkodás feltételeinek biztosítása.

Kiemelt fontosságú cél a jelölő fajok és élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése/helyreállítása.

Duna és ártere (HUDI20034)

A Duna és ártere Natura 2000 terület rendkívül változatos, nemcsak természetvédelmi, de tájképi értéket is képvisel. A tervezési területen belüli fővárosi 2 km-es szakasz inkább csak tájképi értéket képvisel. A parti vegetáció a puhafás nyár és fűz galériaerdő képviseli.

Ráckevei Duna-ág (HUDI20042)

A teljes Ráckevei-Duna-ág mintegy 50 km hosszú folyószakasz, amelyet mindkét végén gát zár le. Legfontosabb természeti értékét a lebegő *Sphagnum*-mohaszőnyegek adják, amelyek az 1920-as évek óta fejlődtek ki. A Kemény Ferenc Program által érintett felső szakasz (Gubacsi-híd felett) erősen degradált állapotban van, jelentős iszaplerakódás jellemzi. A középső folyásnál jellemzőek a szép úszó mohaszőnyegek, az alsó szakaszon pedig nagyobb mértékben találunk nyílt vízfelületeket. A régió népszerű nyaralóhely, ez igen nagy terhelést jelent a terület számára. A Rhone-delta után a második legjobb tőzegmohás úszóláp. Az itt élő különleges élővilág szempontjából is kiemelt jelentőségű ennek a különleges élőhelytípusnak a megőrzése.

Az RSD területén a kajak-kenu pályához készülő Natura2000 hatásbecslést az Öko Rt. készíti. Az előzetes helyszínelések alapján az alábbi szempontokat kell figyelembe venni.

- Annak ellenére, hogy a terület élővilága alapvetően alacsonyabb természetességű, azon Natura jelölő élőhelyek és jelölőfajok, valamint más védett fajok megjelenésére is kell számítani a mederben, a partmentén, valamint a csepeli oldalon a Natura területen kívül is.
- A csepeli oldalon található erdők egyes mozaikjai a 91EO kódú- Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus exelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*) Natura 2000 jelölő élőhelyként minősülnek.
- A csepeli oldalon található erdőkben, illetve más területen (pl. evezős központ) elszórtan odvas, idős puhafában előfordulhatnak a vizsgált Natura 2000 terület jelölő fajai – skarlátbogár (*Cucujus cinnaberinus*) és közönséges denevér (*Myotis myotis*) -, illetve más védett denevérfajok is.
- A védett és Natura 2000 jelölő faj mocsári teknős (*Emys orbicularis*), valamint a védett kockás sikló (*Natrix tessellata*) is előfordulhat a vizsgált területen, de a tervezett beavatkozások szempontjából várhatóan nem okoz gondot.
- A parti területeken a védett orvosi kálmos (*Acorus calamus*) előfordulását regisztrálták a felmérések (kevesebb helyen és töszámában, mint azt a korábbi biotikai adatok mutatták). A parti vegetációban más, a nyár végi – őszi eleji időszakban nem felismerhető védett növény előfordulása sem kizárt.
- Madártani szempontból a terület gazdag, de nem kiemelkedő értékű.
- A két jelölő halfaj, a balin (*Aspius aspius*) és a szivárványos ökle (*Rhodeus sericeus amarus*) előfordulása az országos állományra nézve nem tekinthető jelentősnek.

2.2. Azoknak a közösségi jelentőségű fajoknak, illetve élőhelytípusoknak a felsorolása, amelyeknek valamely állománya vagy természetvédelmi helyzetére a Natura 2000 területen hatással lehet a terv vagy a beruházás

Duna és ártere (HUDI20034)

Jelölő élőhelyek (a *-gal jelöltek kiemelt jelentőségű közösségi élőhelytípusok)

- Oligo-mezotróf állóvizek *Littorelletea uniflorae* és/vagy *Isoeto-Nanojuncetea* vegetációval [3130]
- Természetes eutróf tavak *Magnopotamion* vagy *Hydrocharition* növényzettel [3150]
- Iszapos partú folyók részben *Chenopodion rubri*, és részben *Bidention* növényzettel [3270]
- Szubpannon sztyeppék [6240] *
- Síksági pannon löszgyepek [6250] *
- Pannon homoki gyepek [6260] *
- Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (*Molinion caeruleae*) [6410]
- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai [6430]
- *Cnidion dubii* folyóvölgyeinek mocsárrétjei [6440]
- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*) [6510]
- Meszes lápok télisással (*Cladium mariscus*) és a *Caricion davallianae* fajaival [7210] *
- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek [7230]
- Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*) [91E0] *
- Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén *Quercus robur*, *Ulmus laevis* és *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior* vagy *Fraxinus angustifolia* fajokkal (*Ulmion minoris*) [91F0]

A Natura 2000 jelölő területi közül a tervezési terület mentén egyik sem található. Az érintett terület hossza 2040 m.

Natura 2000 adatlapon szereplő jelölő fajok (a *-gal jelöltek kiemelt jelentőségű közösségi fajok)

- homoki kikerics (*Colchicum arenarium*)
- homoki nőszirm (*Iris humilis ssp. arenaria*)
- ürge (*Spermophilus citellus*)
- hód (*Castor fiber*)
- vidra (*Lutra lutra*)
- skarlátbogár (*Cucujus cinnaberinus*)
- lápi szitaköt (*Leucorrhinia pectoralis*)
- szarvasbogár (*Lucanus cervus*)
- nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*)
- vérfű-hangyaboglárka (*Maculinea teleius*)
- tompa folyamkagyló (*Unio crassus*)
- német bucó (*Zingel streber*)
- vágó csík (*Cobitis taenia*)

- ingola fajok (*Eudontomyzon* spp.)
- halványfoltú küllő (*Gobio albipinnatus*)
- széles durbincs (*Gymnocephalus baloni*)
- selymes durbincs (*Gymnocephalus schraetzeri*)
- magyar bucó (*Zingel zingel*)
- garda (*Pelecus cultratus*)
- réti csík (*Misgurnus fossilis*)
- szivárványos ökle (*Rhodeus sericeus amarus*)
- leánykancér (*Rutilus pigus*)
- balin (*Aspius aspius*)
- mocsári teknős (*Emys orbicularis*)
- vöröshasú unka (*Bombina bombina*)
- dunai tarajosgöte (*Triturus dobrogicus*)

Ráckevei Duna-ág (HUDI20042)

Jelölő élőhelyek (a *-gal jelöltek kiemelt jelentőségű közösségi élőhelytípusok)

- Természetes eutróf tavak *Magnopotamion* vagy *Hydrocharition* növényzettel (3150)
- Természetes disztróf tavak és tavacskák (3160)
- *Cnidion dubii* folyóvölgyeinek mocsárrétjei (6440)
- Tőzegmohás lápok és ingólápok (7140)
- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek (7230)
- Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*) (91E0)*
- Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén *Quercus robur*, *Ulmus laevis* és *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior* vagy *Fraxinus angustifolia* fajokkal (*Ulmion minoris*) (91F0)

A Natura 2000 jelölő területei közül az RSD Kvassay-zsilip alatti felső szakaszán, a tervezési terület mentén csak a *Fraxinus excelsior* *Salix alba* elegyes galériaerdők fordulnak elő. Az érintett terület hossza 2850 m.

Natura 2000 adatlapon szereplő jelölő fajok (a *-gal jelöltek kiemelt jelentőségű közösségi fajok)

- hagymaburok (*Liparis loeselii*)
- skarlátbogár (*Cucujus cinnaberinus*)
- balin (*Aspius aspius*)
- szivárványos ökle (*Rhodeus sericeus amarus*)
- lápi póc (*Umbra krameri*)
- réti csík (*Misgurnus fossilis*)
- mocsári teknős (*Emys orbicularis*)
- vöröshasú unka (*Bombina bombina*)
- közönséges denevér (*Myotis myotis*)
- vidra (*Lutra lutra*)

A tervezéssel érintett terület a Natura 2000 terület északi részét érinti.

3. A terv bemutatása

3.1. A Natura 2000 területre hatással lévő terv bemutatása, céljának meghatározása

A tervezés célja Budapest főváros településszerkezeti tervének (TSZT 2017) és Fővárosi rendezési szabályzatának (FRSZ) módosítása a Budapest Déli Városkapu Fejlesztési program és annak részeként a Kemény Ferenc Sportlétesítmény-fejlesztési Program által érintett területekre vonatkozó településrendezési tervek módosítása érdekében.

A Kemény Ferenc Sportlétesítmény-fejlesztési Program és a Városkapu program keretében Budapest Főváros stratégiai célkitűzése a városrész teljes megújítása, egy olyan élhető városfejlesztés megvalósítása, amely a területen több sportlétesítmény (atlétikai centrum, szabadtéri sportpályák, kajak-kenu pálya, fedett edzőterem) kapnak helyet. A sportlétesítményekhez kapcsolódóan több lépcsőben megvalósul egy közel 12.000 egyetemi polgár megfelelő színvonalú lakhatását biztosító egyetemi kollégium város. A fejlesztések gazdaságélénkítő hatásának köszönhetően katalizálják a térség urbanizációs fejlődését és az új funkcióknak, sportlétesítményeknek, jelentős zöldterületeknek és magas minőségű közösségi tereknek köszönhetően, fővárosi léptékben is vonzó városnegyedet képes megteremtődni. Elérni kívánt cél a szabadidős- és versenysport számára, megfelelő környezet kialakítása, és annak egyetemi városnegyedbe történő integrálása, biztosítva továbbá jelentős nemzetköz sportesemények jövőbeni megrendezésének lehetőségét. A hosszútávú cél tehát a területben rejlő potenciál kiaknázása és egy olyan városnegyed létrehozása, amely a tervezés és megvalósítás során magas minőségű természeti és épített környezetet eredményez a fenntarthatóság jegyében.

3.2. A terv jelentősége, tervezett időtartama

Jelen környezeti értékelés (KÉ) és Natura 2000 hatásbecslés kizárólag a Kemény Ferenc Sportlétesítmény-fejlesztési Programot megalapozó Budapest főváros településszerkezeti tervének (TSZT 2017) és Fővárosi rendezési szabályzatának (FRSZ) módosításához kapcsolódik.

A Kemény Ferenc programhoz és a Városkapu programhoz kapcsolódó egyes beruházásokhoz környezeti hatásvizsgálat (KHV) és önálló Natura 2000 hatásbecslés készül.

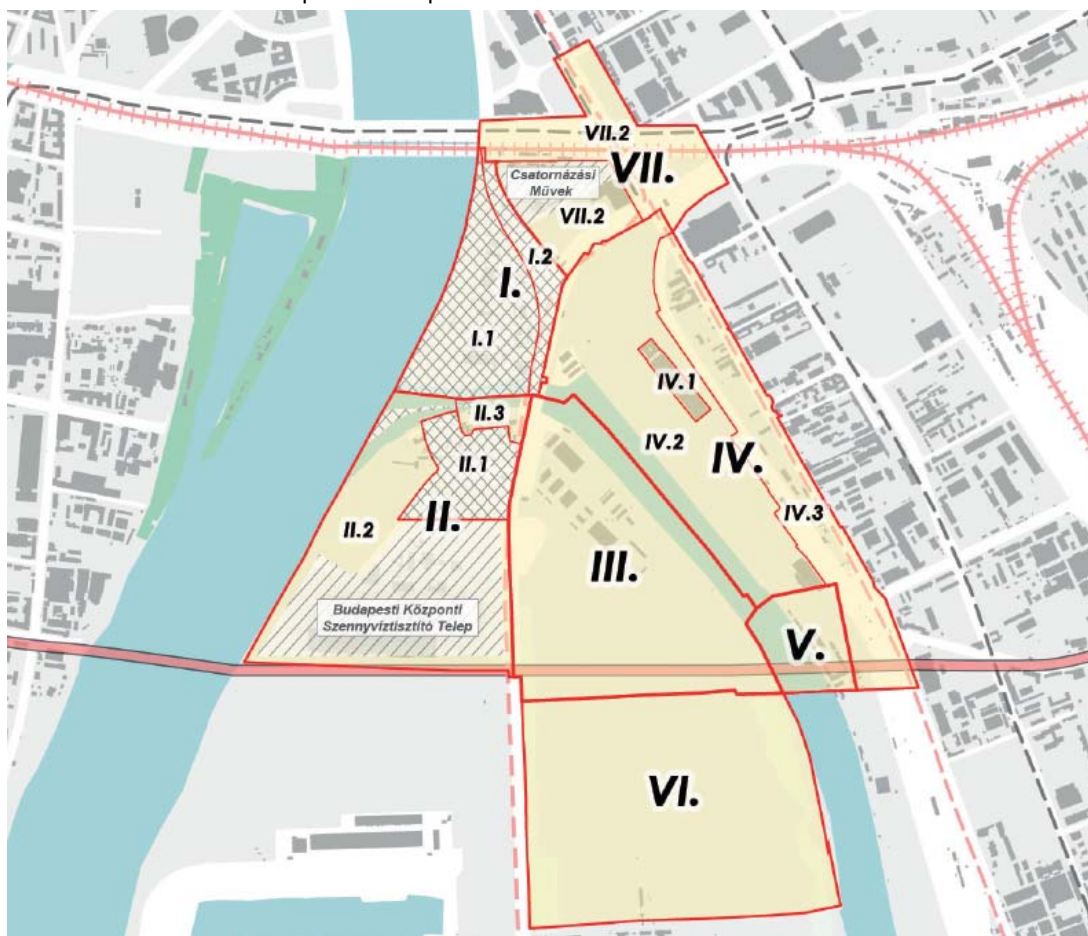
A tervezési terület a Főváros szívéből 5 kilométeren belül IX. kerület Ferencváros és XXI. kerület Csepel határán terül el. A TSZT és FRSZ módosítás hatására megnyíló városrészfejlesztési lehetőségek az utóbbi évtizedek talán legnagyobb városfejlesztési, városrészhabilitációs projektjét indíthatják el. A terület fejlesztését számos kormányhatározat, jogszabály írja elő:

- Kemény Ferenc Sportlétesítmény-fejlesztési Programról szóló **1839/2016. (XII. 23.)** Korm. határozat
- Kemény Ferenc Sportlétesítmény-fejlesztési Program, valamint egyéb dél-pesti és észak-csepeli beruházások előkészítése és megtervezése érdekében szükséges intézkedésekről szóló **2016/2017. (XII. 22.)** Korm. határozat
- **2018. évi XLIX. törvény** rögzítette a Budapest Diákváros – Déli Városkapu Fejlesztési Program
- **142/2018. (VII. 30.) Korm. rendeletével** módosította a Kemény Ferenc Sportlétesítmény-fejlesztési Program
- **42/2018. (III. 13.) Korm. rendelet** nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánította a Korm. rendelet

A tervezett fejlesztések célja olyan városnegyed kialakítása, amely megvalósulását követően a Főváros pezsgő részeként kapcsolódik be annak mindennapi életébe, katalizálja a környező területek fejlődését, rehabilitációját, a smart és innovatív megoldásoknak, a magas minőségű közösségi tereknek és zöldterületeknek, valamint az elhelyezni tervezett funkcióknak köszönhetően pedig megfelelő életteret biztosít az ott élők számára és vonzó desztinációként jelenik meg a Főváros lakossága számára.

A Kemény Ferenc programhoz kapcsolódó hosszútávú fejlesztések a területen a következők:

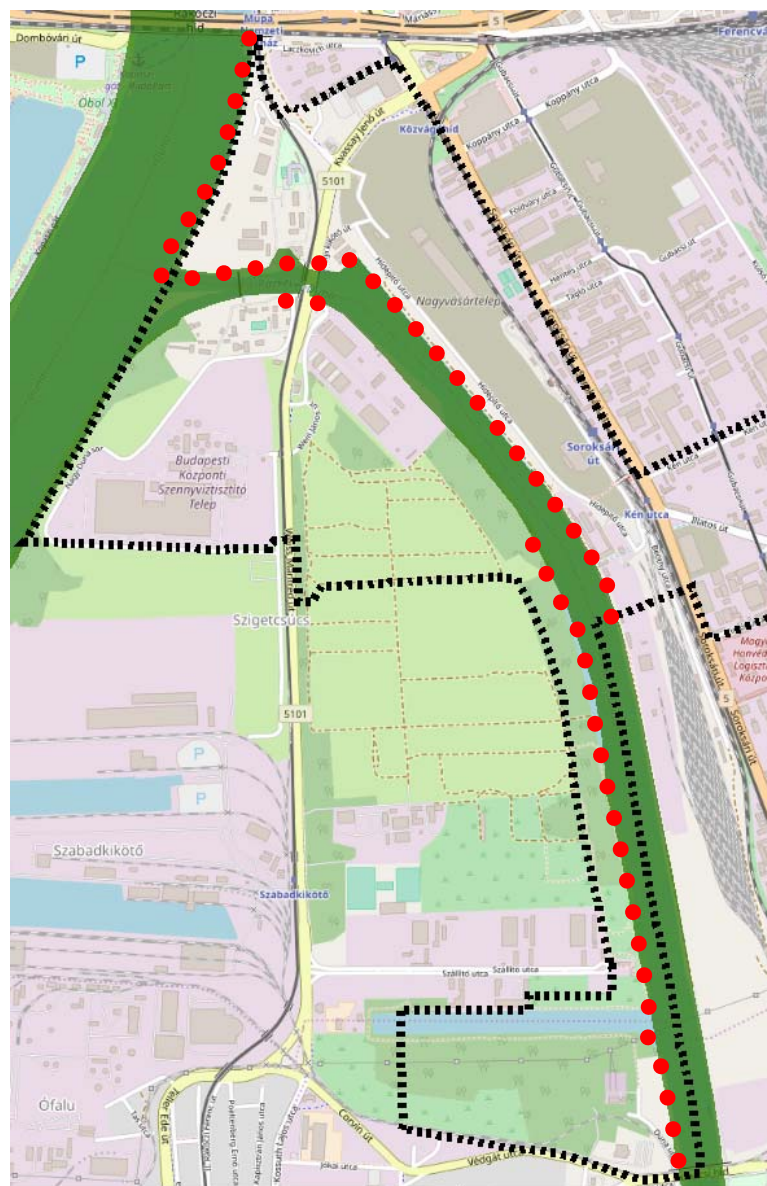
- I.1 Atlétikai Aréna
- I.2 Atlétikai Aréna közlekedési területe
- II.1 Szabadtéri Atlétikai Edzőközpont
- II.2 Duna-menti zóna
- II.3 Kvassay-zsilip üzemi terület
- III. Rekreatív szabadidőpark
- IV.1 Nagyvásártelep épületegyüttes
- IV.2 Budapest Diákváros nyugat
- V.3 Budapest Diákváros kelet
- V. Dunai Evezős Központ – rajtterület
- VI. Távlati városfejlesztési terület
- VII. 1 Városkapu korridor
- VII. 2 Városkapu csomópont

1. ábra Tervezett hosszútávú fejlesztések a térségben

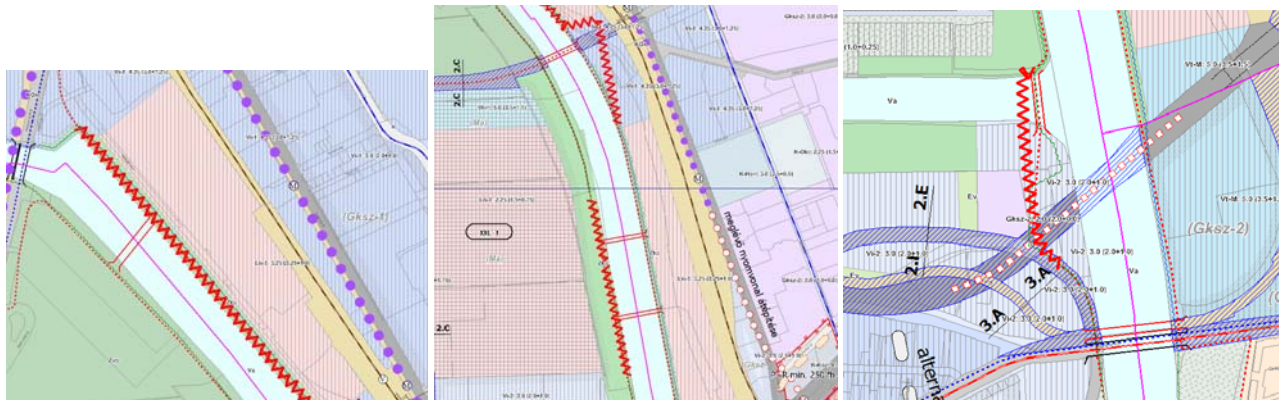
3.3. A terv térbeli kiterjedése, az okozott hatás nagysága, kiterjedése, térképi ábrázolása

A jelen TSZT és FRSZ módosítás a Natura 2000 területek eddigi használatát, településrendezési övezeti besorolását nem változtatja meg. A TSZT módosítással érintett területek azonban több helyen szomszédosak, Natura 2000 területeket érintenek. A jelenleg hatályos településszerkezeti tervhez képest a TSZT módosítás 12 kisebb-nagyon területen változtatja meg a területek övezeti besorolását (lásd részletesen a Környezeti Értékelés 4.1 fejezetében). Az övezeti átsorolások közül az alábbiak érintenek Natura 2000 területet: 4.1.1., 4.1.2., 4.1.3, 4.1.4., 4.1.8., 4.1.9., 4.1.10., 4.1.12., 4.1.13. A TSZT módosítások, területfelhasználási átsorolások a mellékelt partszakaszokat érintik.

2. ábra A TSZT módosítás hatásaival érintett Natura 2000 partszakaszok (pöttyösor)

Az érintett partszakaszokon az evezőspálya kialakítása miatt partvonalmódosításra van szükség. A partvonalon meglévő galériaerdők helyén a hatályos TSZT szerint is városias sétány kerül kialakításra. A BFVT dokumentációja szerint az alábbi területeken kerül kialakításra új parti sétány.

3. ábra Tervezett parti sétány és kerékpárút az RSD mentén

A teljes tervezési területtel érintett ingatlanok, helyrajzi számai:

Budapesti Atlétikai Stadion és kapcsolódó létesítmények

A IX. kerületi 38086/33, 38086/78, 38093 és a XXI. kerületi 210007/2, 210007/3, 210007/4, 210001, 210000, és a 210007/1 hrsz.-ú ingatlanok érintettek módosítással.

Budapest Diákváros és ezzel összefüggő módosítások területe

A IX. kerületi 38086/12, 38086/13, 38086/235, 38086/49, 38086/20, 38086/22, 38086/19, 38086/187, 38086/18, 38086/55, 38086/190, 38086/21, 38086/191, 38086/23, 38086/27, 38086/24, 38197, 38086/26, 38086/28, 38228, 38200/4, 38200/3, 38200/2, 38207/7, 38207/9, 38207/10, 38188/1, 38189/11, 38189/8, 38226/19, 38226/20 és a XXI. kerületi 209988, 209978, 209979, 209961/2, 209960/2, 209987, 209986, 209985, 209984, 209981, 209983, 209958, 209966 és 209961/8 hrsz.-ú ingatlanok érintettek területfelhasználásból származó módosítással.

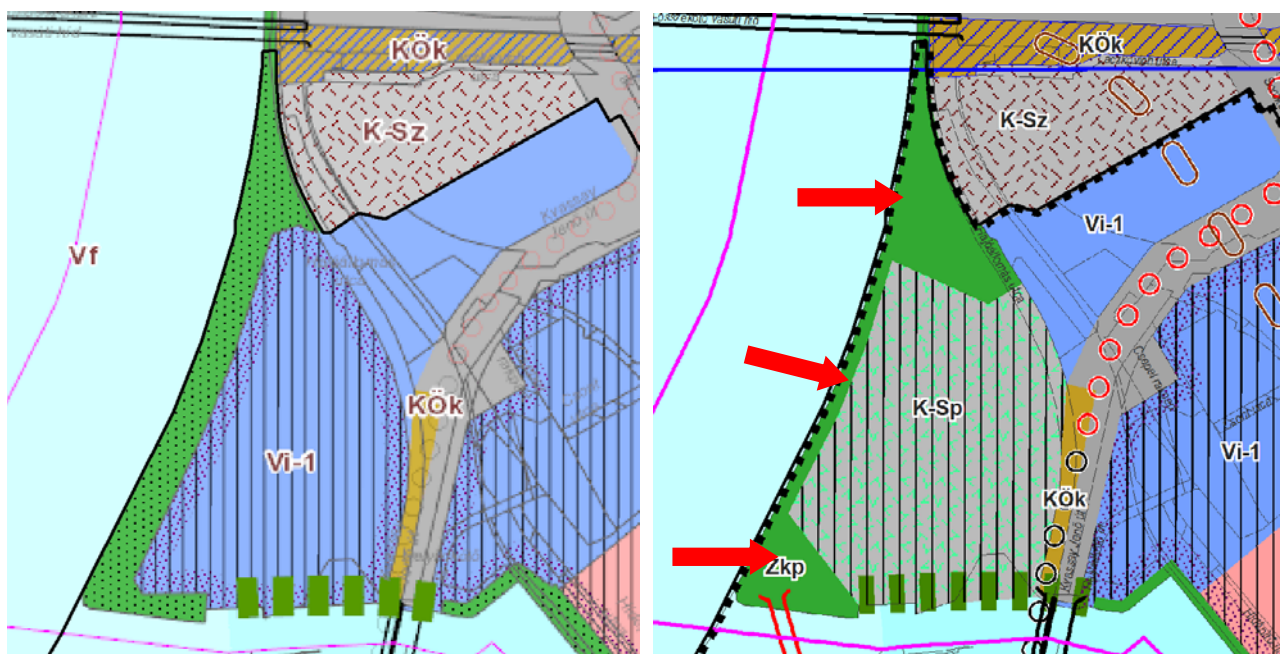
Dunai Evezős Központ:

A XXI. kerületi 209951/3, 209951/6, 209960/4, 209951/2, 209928, 209927, 209926, 209924, 209951/5, 209951/4, 209956 és 209957 hrsz.-ú ingatlan érintett módosítással.

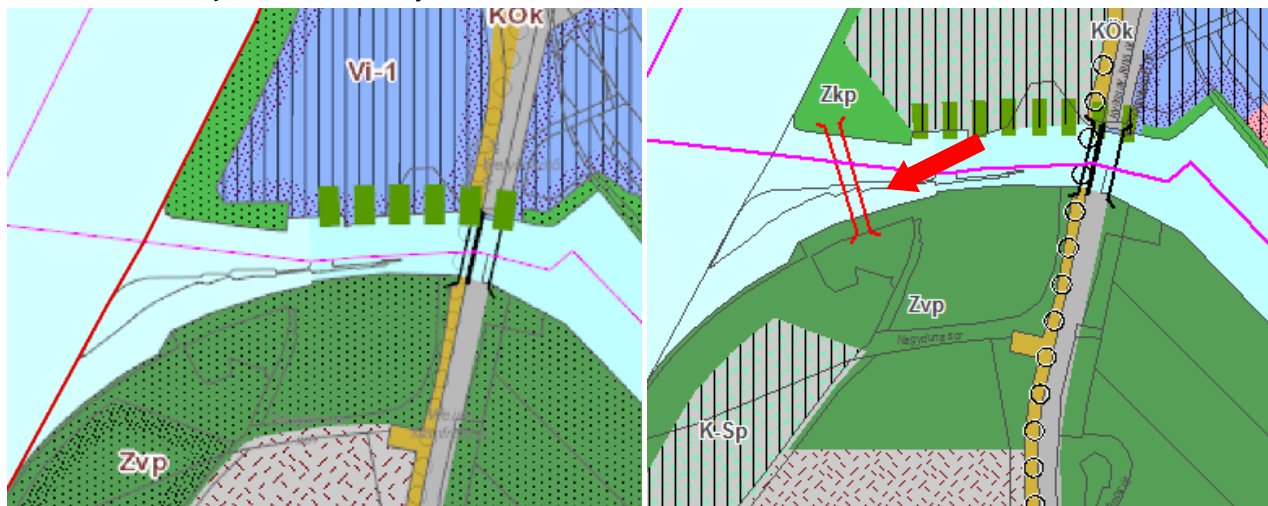
4. ábra A TSZT módosítással érintett Natura 2000 partszakaszok I.

„A szakasz” - A Natura 2000 területtel érintett partszakaszon a jelenlegi hatályos városi park (Zvp) besorolás változatlan marad, de szabályozási szélessége csökken, a kieső zöldfelületek pótlására a partszakasz elején és végén a kiszabályozott park megnagyobbításra került. A terület városi sétány jellege továbbra is változatlan marad. A területen jelenleg elszórtan kisebb csoportokban fűzes-nyáras vegetáció található. A part burkolt, kőszórással borított, a tervezett változtatással parti sétány kerül kialakításra a iparterülettel érintett partszakaszon.

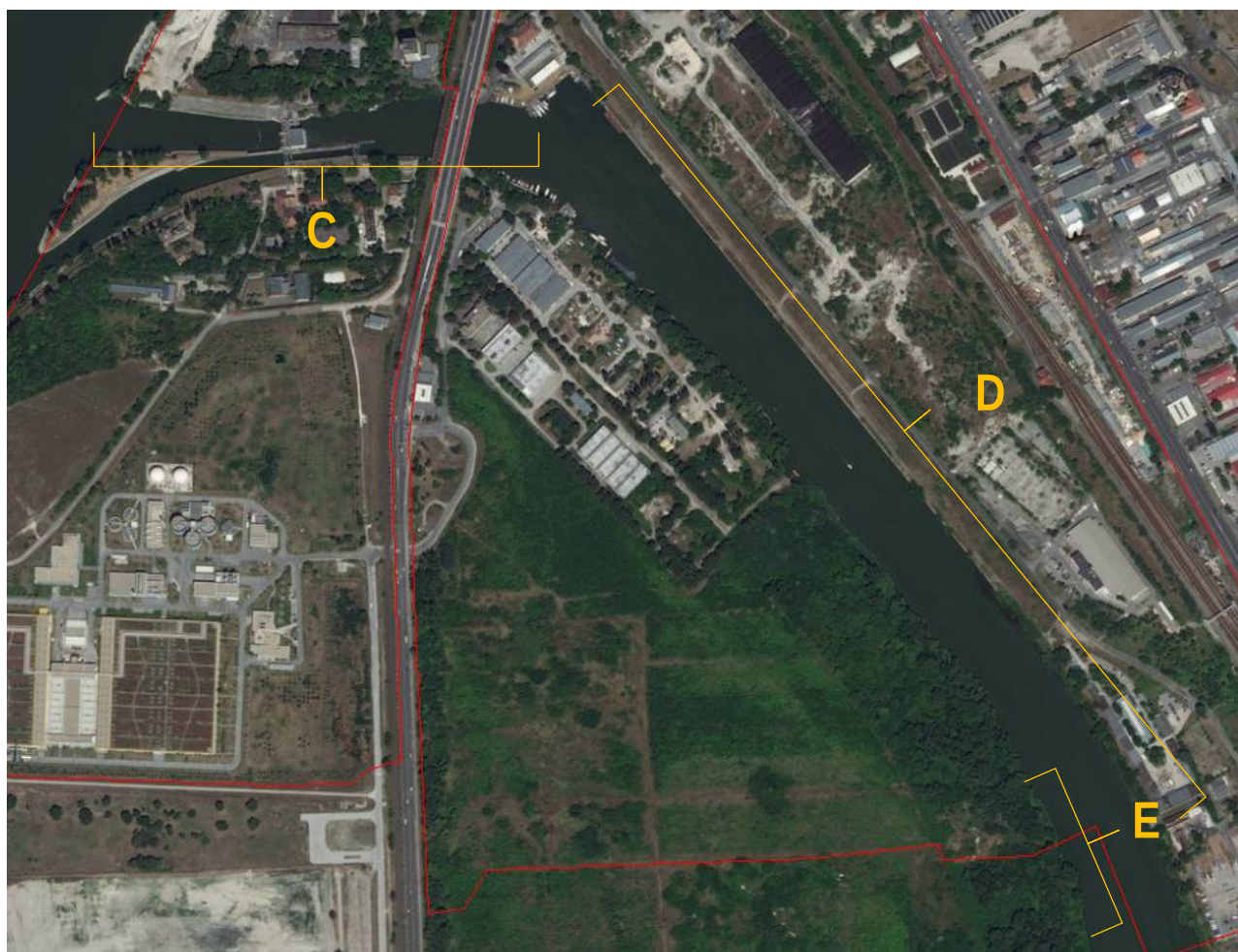

5. ábra Az „A” szakasz területe

„B szakasz” - A Kvassay –zsilip építéskor került kialakításra a hajózó zsilipet elválasztó mesterséges sziget. A szigeten keresztül új gyalogos-kerékpáros híd kerül kialakításra. Az érintett partszakaszok övezeti besorolása nem változik. A tervezett új közlekedési kapcsolat elősegíti, hogy a Kvassay-híd érintése nélkül a parti sétányon a Csepel sziget megközelíthetővé váljon. A tervezett szabályozásnak nincs jelentős hatása az érintett Natura 2000 területre.

6. ábra A „B” és „C” szakasz területe

7. ábra A TSZT módosítással érintett Natura 2000 partszakaszok II.

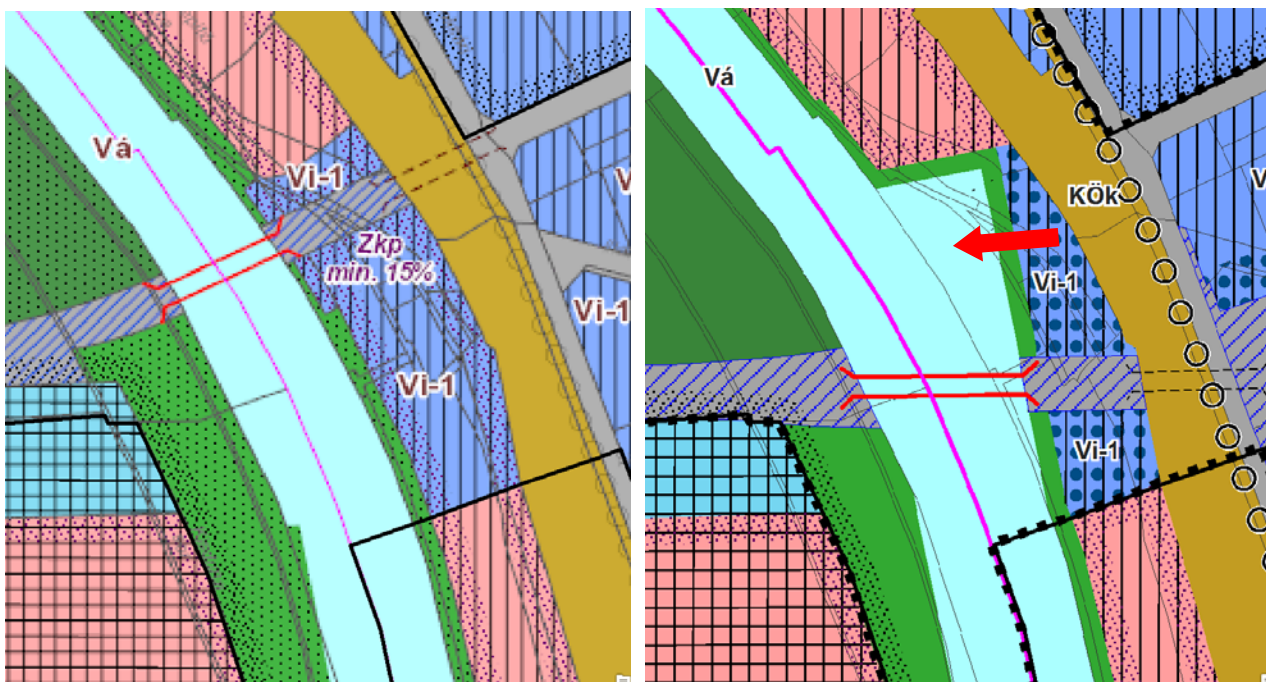

8. ábra A TSZT módosítással érintett Natura 2000 partszakaszok II.

„C szakasz” – A terület besorolása (Vi-1) intézményi, jellemzően zárt sorú beépítésű területről a nagy kiterjedésű sportolási célú területre (K-Sp) változik. Az átsorolással lehetővé válik, hogy a volt VITUKI területén megépülhessen a fedett Atlétikai Aréna. A partmenti területen a partmenti sétány kialakítása a korábbi és a jelenlegi TSZT-n is szerepel. A zöldfelület kialakításával parti sétánnyal a összekapcsolódhat a Duna-menti sétány és az RSD mentén tervezett zöldterület. A part jelenleg is kiépített. A volt Vituki területén értékes, jó állapotú platánsor található, amelynek megőrzésre a beépítési tervek során is gondot kell fordítani.

„D szakasz” – A terület az egykori Nagyvásártelep és Ferencvárosi-kikötő RSD menti parti területeit érinti. A terület a hatályos TSZT szerint a (Zkp) közpark kategóriába sorolt. Az övezeti besorolás itt sem változik, de a szabályozási szélessége csökken. A parton a korábbi besorolás szerint is parti sétány lett volna, ez a tervezett változatban is megmarad.

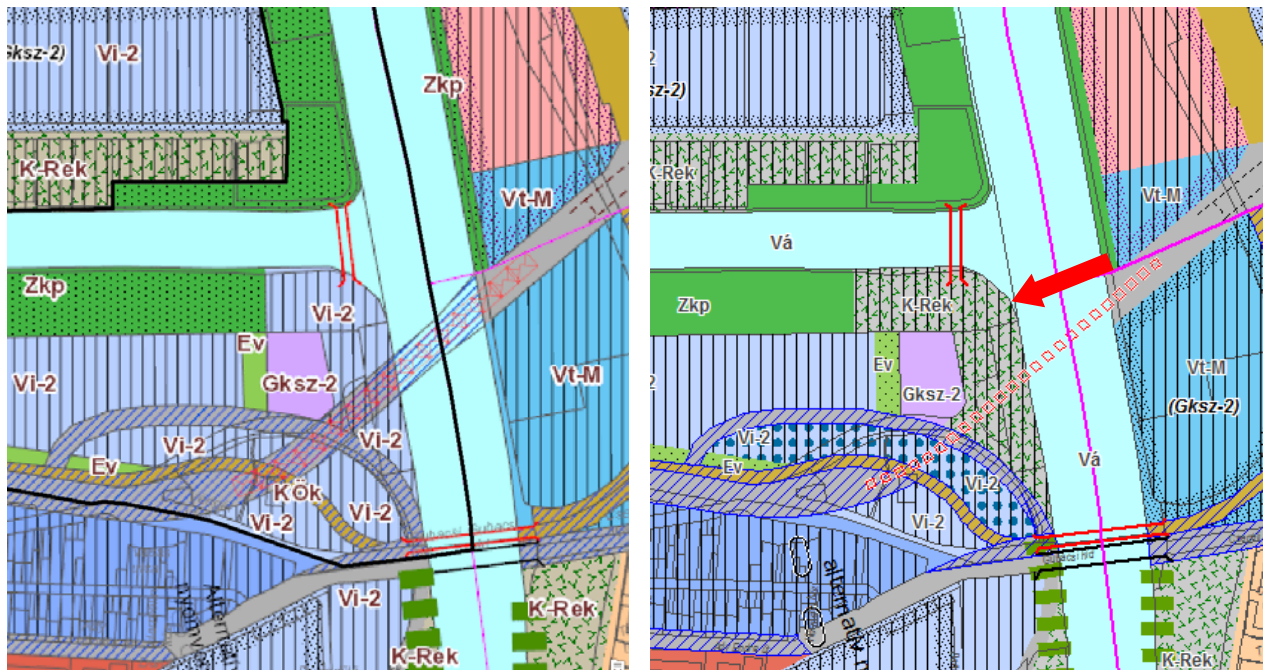
A D szakasz déli rész lévő területen a szabályozás szerint a kajak-kanu pálya elhelyezése érdekében bővítésre kerül az RSD vízfelülete. A kiegészítés 3,6 ha nagyságú.

9. ábra A „D” szakasz területe

„F és G szakasz” – A Francia-öböl déli partján a (Vi-1) intézményi, jellemzően zárt sorú beépítésű helyett a nagy kiterjedésű rekreációs és szabadidős terület (K-Rek) kategóriába került átsorolásra.

12. ábra Az „E” és „F” szakasz területe

3.4. A terv hatásterületén lévő természeti állapot ismertetése

A terület természeti állapotának részletes ismertetése a környezeti értékelés dokumentáció „3.1. A környezeti elemeinek és rendszereinek ismertetése, a környezetállapot ismertetése, természeti területek bemutatása” c. fejezet alatt megtalálható. A KÉ részletességét meghaladó, de a Natura2000 hatásbecslés szempontjából fontos részek következőben kerülnek ismertetésre.

Partmenti vegetáció

A Ráckevei (Soroksári) Duna ezen szakasza, a Duna-ág többi részével ellentétben, a korábbi ipari tevékenységek és megmaradt part menti műtárgyak miatt nem képvisel magas ökológiai értéket. A tervezett evezős pálya térségére jelentősen feliszapolódott állapotban van, a területen a meder alakját befolyásoló természetes hordalék lerakódás és meder part erodálása ment végbe. A pálya kialakítása a meglévő meder felhasználásával annak kotrásával, a partvonal korrekciójával, a partélek szélesítésével jár. A part mentén leromlott, de üzemtervezett erdőterületek találhatók. A galériaredők puhafás állományának jellemző fafajai: *Salix alba*, *Populus sp.*, *Fraxinus excelsior*, *Acer negundo*, *Celtis occidentalis*, *Ailanthus altissima*, *Koeleruteria paniculata*, *Robinia pseudoacacia* szórványos *Juglans regia*. A Natura2000 területet jellemző jelölő élőhelyek erdőtársulása az enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*). A területen a jellemző égeres erdőtársulás már nyomokban sem található meg. A partmenti vegetációt mindenhol a magas idegenhonos, invázív fajok aránya jellemzi.

13. ábra *Koelreuteria*, *Rubus*, *Polygonatum* fajok a part mentén

Halfauna vizsgálat

A Ráckevei Duna-ágon az utóbbi években eddig három alkalommal készült részletes halfaunisztikai vizsgálat (2007-ben, 2010-ben és 2018-ban). A 2018-as felmérés még folyamatban van az adatok nem kerültek publikálásra. A vizsgálatot mindhárom alkalommal a Ráckevei Duna-ági Horgász Szövetség megbízásából a szarvasi Halászati és Öntözési Kutatóintézet és a Ráckevei Duna-ági Horgász Szövetség munkatársai végezték.⁴ A legutolsó rendelkezésre álló adatsor (2010) alapján a halászatok során 13 mintavételi szakaszon összesen 40 halfaj több, mint 26 ezer egyedet fogták be. A védett fajok száma 7 (leánykancér, kurta baing, halványfoltú küllő, szivárványos ökle, réti csík, lápi póc, széles durbincs) volt. A 13 szakasz közül a legfelső a Kvassay-zsilip – Francia öböl közötti szakasz volt. A szakaszon 2010-ben volt a leggazdagabb a fajsza. a 2007-es felméréshez képest a többlet fajsza igen jelentősnek mutatkozott, a Kvassay zsilip alatti területen 6 új fajt regisztrálta (32%-os növekedés),

A 2007-es felmérés alapján jól látható, hogy a halközösség domináns faja a négy minta alapján a kűsz (53,28%). Második leggyakoribb halnak a bodorka 10,99 egyed százalékkal. A terület gyakori faja volt még a mintavétel időpontjában a balin (1,34%), az ezüstkárász (1,01%), a csuka (3,22%), a sügér (1,34%) és a süllő (4,36%). Védett halfaj csak egy volt: széles durbincs.

Fajnév	Magyar név	Összes 2007 (db)	Összes 2010 (db)
<i>Rutilus rutilus</i>	Bodorka	323	400
<i>Rutilus virgo</i>	Leánykancér		1
<i>Squalius cephalus</i>	Fejes domolykó	8	3
<i>Leuciscus idus</i>	Jászkeszeg	7	2
<i>Aspius aspius</i>	Balin	20	13
<i>Alburnus alburnus</i>	Kűsz	795	694
<i>Blicca bjoerkna</i>	Karikakeszeg	4	638
<i>Abramis brama</i>	Dévérkeszeg	164	268
<i>Vimba vimba</i>	Szilvaorrú keszeg		11
<i>Barbus barbus</i>	Rózsás márna		1
<i>Chondrostoma</i>	Paduc		1
<i>Tinca tinca</i>	Compó	4	14
<i>Pseudorasbora</i>	Razbóra		1

⁴ Györe Károly, Ugrai Zoltán és Csikai Csaba: A Ráckevei Duna-ág halközösségének vizsgálata 2010-ben, Halászatfejlesztés 34 - Fisheries & Aquaculture Development 34 2012 ISBN 978-963-7120-32-9

Carassius auratus	Ezüszt kárász	15	32
Cyprinus carpio	Ponty		7
Silurus glanis	Európai harcsa	1	3
Esox lucius	Csuka	48	26
Lepomis gibbosus	Naphal	4	17
Perca fluviatilis	Csapósügér	20	60
Gymnocephalus cernusa	Vágó durbincs	5	12
Gymnocephalus baloni	Széles durbincs	3	
Sander lucioperca	Süllő	65	35
Proterorhinus	géb		2
Neogobius melanostomus	Feketeszájú géb	1	4
Ponticola kessleri	Kessler-géb	4	12
Gasterosteus aculeatus	Tüskés pikó	1	
Fajszám		19	24

1. táblázat Halfauna vizsgálat 2007 és 2010 (Forrás: Györe K., Ugrai Z. és Csikai Cs. adatainak felhasználásával)

A 2010-e halszámlálás két térségben mutatott jelentősebb fajszámnövekedést, ezek közül az egyik a vizsgált Kvassay-zsilip szakasz. A teljes RSD területén megtalált 52 halfaj közül csak 24 volt kimutatható a vizsgálati területen. A teljes RSD területére megállapítható, hogy a nagy kiterjedésű és diverz vízterületen viszonylag kevés a védett halfajok száma. A Kvassay-zsilip szakaszon összesen két védett fajt sikerült azonosítani, eltérő időpontokkal és kis egyedszámmal. A fajszám növekedése arra is enged következtetni, hogy a két monitoring időszak között javult a szakasz vízminősége és változatosabbá váltak az élőhelyek. A magas süllőszám a Francia-öbölben azt jelzi, hogy a terület elsőrendű ívó és ivadéknevelő.

3.5. A terv társadalmi, gazdasági következményeinek leírása

A terv megvalósulásának eredményeképpen Magyarország és Budapest Főváros stratégiai célkitűzései mentén olyan élhető városfejlesztés valósul meg, amely több ütemben képes megteremti közel 12.000 egyetemi polgár megfelelő színvonalú lakhatását, gazdaságélénkítő hatásának köszönhetően katalizálja a térség urbanizációs fejlődését és az új funkcióknak, sportlétesítményeknek, jelentős zöldterületeknek és magas minőségű közösségi tereknek köszönhetően, fővárosi léptékben is vonzó városnegyedként képes megjelenni. A terv megvalósulásával a szabadidős- és verseny- sport számára, megfelelő környezet kerülhet kialakításra, és annak egyetemi városnegyedbe történő integrálására, biztosítva továbbá jelentős nemzetköz sportesemények jövőbeni megrendezésének lehetőségét. A terv megvalósulásával a területben a régóta rejlő potenciál kiaknázásra kerül és olyan városnegyed kerül létrehozása, amely a tervezés és megvalósítás során magas minőségű természeti és épített környezetet eredményez. A terv megvalósulása nemcsak a környező kerületek lakosai vagy a diákság számára jelenthet minőségi környezetet, hanem Budapest és a környező települések számára fog egy új magasabb minőségű zöldfelületet, sportolási lehetőséget biztosítani.

4. A terv kedvezőtlen hatásai

4.1. A várható természeti állapotváltozás leírása a terv vagy beruházás megvalósulását követően vagy annak következtében

A területen az intenzív hasznosítás a nagyvárosi környezet miatt rendkívül terhelt. A leromlott élőhelyek ugyanakkor az utolsó zöldfelületi foltokat, élőhelyeket jelentik. A Kemény Ferenc Program megvalósítása nélkül is folyamatosak a veszélyeztető tényezők.

A legfontosabbak a következők:

A területen erdőtervezett galériaerdők találhatók. Az idegenhonos fajokkal történő erdőfelújítás során átalakulnak, eltűnnek a jelölő és ritka puhafa-, és keményfa ligeterdők. A szorosan vett tervezési térségben keményfa ligeterdő nem található.

A beépített, elsősorban gazdasági jellegű, tevékenységű területek közelében jellemző a hulladéklerakás, parkolás, növényirtás.

A Duna mentén a nem szabályozott uszadékfagyűjtés szintén káros hatással lehet az adott galériaerdő életközösségre.

Az lakóterületek közelsége miatt egyre nagyobb a rekreációs igény egyre több új ösvényt taposnak ki a horgászok, vízhez lejutni vágyók, ami által nő a zavarás. A bicikli utak zavarják a kételtűek áthaladását veszélyeztetik, néhol pedig feltöltéssel jár az út kialakítása, mely feldarabolja és degradálja az élőhelyeket. A kerékpárutak és sétálóutak fenntartásával kapcsolatos gyakori probléma, hogy ezek mentén biztonsági okokra hivatkozva eltávolítják az idősebb fákat.

Az útfejlesztések élőhelyeket teljesen átalakítják, megszűnésükhöz vezetnek, a fajok az élőhely átalakulásával eltűnnek. Az új útfejlesztések feldarabolják az élőhelyeket, vonulási útvonalakat vág át. A területen az ingatlanfejlesztések eredményeként számos új burkolt út/utca fog megjelenni.

A tervezett 2000 m-es kajak-kenu pálya építése mederszélesítéssel, mederkotrással és a partvédelem jelentős átalakításával fog járni. Az RSD soroksári oldalán 1,9 ha-al, a csepeli oldalán, pedig 1,75 ha-al fog növekedni a vízfelület. A Fömlévi Kft. által készített tervezett pálya területfoglalást és a tervezett partélt bemutató ábrából jól látszik, hogy a pálya területén nem marad meg a jelenlegi galériaerdő. A létesítmény elhelyezése érdekében ezért a hatályos tervben szereplő közparki terület csökkentésére is szükség volt. A kieső zöldfelületek miatt a BFTV tervein a partmentén sétány kialakítását tervezték. A jogszabályok miatt a tervezési területen kieső zöldterületből a kerületi terveszközből pótlásra kötelezett zöldterület 0,20 ha. A pótlásra alkalmas felületek a Francia-öböltől délre helyezkednek el.

14. ábra A tervezett evezős pálya kialakítása (Forrás: FŐMTERV Zrt. 2018. szeptember)

A Francia-öböl melletti területen az evezős központ kialakításához a beépítésre szánt terület növelése szükséges. A tervezett fejlesztés számára kijelölésre kerülő rekreációs terület miatt a Közkert, közpark területfelhasználási egység (Zkp) ezen a részen is csökken. A partmenti területen lévő idős *Populus* sp. állomány lehetőség szerinti minél nagyobb arányú megőrzése indokolt lenne.

A Duna főágában a hajóút fenntartásához kapcsolódó folyamszabályozási műtárgyak csökkentik a medermorfológiai változatosságot, az ártéren található víztestek (mellékágak holtágak, gödrök stb) vízellátása romlik vagy teljesen megszűnik. A hajóút fejlesztéséhez és fenntartásához szükséges kotrások ezt fokozzák, illetve a meder változatosságát tovább csökkentik. Az ivadék partra kerül és megfullad a hajók által keltett nagy áramlási sebességek és az okozott hullámverés következtében. A hullámvás igen kedvezőtlen hatással van a vízi élővilágra, különösen abban az esetben, ha a természetes partvonal struktúrája erősen redukálódott, azaz a folyam „csatornaszerű”. Az árvízvédelmi töltések, a partvédművel vagy kőszórással biztosított dunai oldalon a természetes vegetáció nyomokban sem maradt meg. Helyét a fűzes-nyáras, invazív fajokkal (*Ailanthus altissima*, *Acer negundo*, *Celtis occidentalis*, *Solidago canadensis*, stb.) tarkított állomány vette át.

Az RSD területén több mint 30 ezer horgászengedélyt adnak ki évente. A Ráckevei Horgász Szövetség az évenként két alkalommal elvégzett haltelepítés keretein belül közel 200 tonna ivadékot helyez ki. Az intenzív horgászati tevékenység hatására különösen az RSD felső szakaszán degradálódik a partszakasz. Az ezüst kárász tömeges elszaporodása, elterjedése szoros összefüggésben van a vízrendszer feliszapolódó és eutrofizálódó jellegével. A horgászat további problémája, hogy a horgászok a szemetet sok esetben a parton hagyják, autókkal és gyalogosan megnyitják az ártéri ligeterdőt, ami ezáltal feldarabolódik. A horgászat során történő bevetés a víztesteket eutrofizálja. A horgászhelyek kialakítása is a növényzet károsításával, az élőhely megváltoztatásával jár együtt. Problémát jelent az illegális kikötőhelyek, stégek, horgászhelyek létesítése, mely legtöbbször pont legintenzívebb vegetációval rendelkező partszakaszon, élőhelyen történik. A horgászat problémája ugyan független a TSZT módosításától és valószínűleg a tevékenység csökkenni is fog az intenzív fejlesztések, beépítések, partrendezések, híd és kajak-kenu pálya fejlesztés hatására.

A sporthajózás a főágban és a mellékágban egyre nagyobb problémát jelent. Az az ívási időszakban a hullámverés következtében az ikra gyakran leverődik a növényzetről. Az erős hullámverés mellett a zajterhelés is jelentős lehet. Jellemző motoros sporteszközök a területen: a jet-ski, motorcsónak. A vízsugárhajtómű a part közelében az ivadékot közvetlenül is károsíthatja. A hullámverés folyamatosan erodálja a partot, ami nem kedvez a ligeterdők fennmaradásának, mivel természetes körülmények között nincsenek ekkora hullámok.

A legkorszerűbb és a legkörnyezetkímélőbb technológiával működő Dél-pesti Szennyvíztisztító Telep megépülésével Pestlőrinc, Kispest, Erzsébet és Soroksár (XVIII., XIX., XX., XXIII.) kb. 300 ezer lakosának szennyvíztisztítási problémáit oldották meg. Az RSD terhelése ezért ugyan megszűnt, de a Gyáli patakon keresztül lökésszerűen továbbra is érkezik terhelés. A korábbi terhelések és természetes eutrofizáció eredményeként mintegy 1,5 m iszap halmozódott fel az RSD medrében.

Az özönnövények az élőhelyeket teljesen átalakítják, megszűnésükhöz vezetnek, a jelölő fajok az élőhely átalakulásával eltűnnek. A térségben ez a folyamat szinte teljesen lezajlott. A területen jelen lévő inváziós fajok: zöld juhar (*Acer negundo*), bálványfa (*Ailanthus altissima*), aranyvesszőfajok (*Solidago sp.*), nagyvirágú nenyúljozzám (*Impatiens glandulifera*), gyalog akác (*Amorpha fruticosa*), ezüstkárász (*Carassius gibelio*), géb fajok (*Neogobius sp.*), gyapjaslepke (*Lymantria dispar*). A terjedő gébfajok, a feketeszájú géb (*Neogobius melanostomus*), a keszlergéb (*Ponticola kessleri*), folyami géb (*Neogobius fluviatilis*), csupasztorkú géb (*Babka gymnotrachelus*) kiszorítja a jelölő halfajokat.

A hulladék megjelenése a parti területeken. A hulladék nemcsak az illegális hulladéklerakás révén jelenik meg a térségben (bár ez is nagyon jellemző), hanem az árral érkező elterül a szemét a parti élőhelyeken. A hulladék károsítja az élőhelyeket és fajokat, járulékos hatásként megjelenik a gyomosodás. A Duna és az RSD partja mindenhol rendkívül terhelt hulladékkal.

4.2. A Natura 2000 területen megtalálható, a kijelölés alapjául szolgáló élőhelyekre és fajokra gyakorolt, várhatóan kedvezőtlen hatások leírása, becsült mértéke bemutató térképmellékletekkel

Natura 2000 jelölő élőhelyek, élőhelytípus kódja élőhelytípus megnevezése és a várható érintettsége:

Élőhely	Várható érintettség
3130 Oligo-mezotróf állóvizek <i>Littorelletea uniflorae</i> és/vagy <i>Isoeto-Nanojuncetea</i> vegetációval	Az inváziós fajok lehetőség szerinti minél teljesebb körű eltávolítása a környező jelölő élőhelyek fajkészletének megőrzése érdekében fontos cél, mivel az inváziós fajok terjedése a környező jelölő élőhelyek degradálását, megsemmisülését okozhatná. Egyéb kezelés ezen önfenntartó, vagy spontán szukcesszióval érintett területeken nem szükséges.
3150 Természetes eutróf tavak <i>Magnopotamion</i> vagy <i>Hydrocharition</i> növényzettel	
3270 Iszapos partú folyók részben <i>Chenopodion rubri</i> , és részben <i>Bidention</i> növényzettel	
6240 Szubpannon sztyeppék	Szabályozás nem érinti, nem található a területen.
6250 Síksági pannon löszgyepek	Szabályozás nem érinti, nem található a területen, csak az RSD déli részén található
6260 Pannon homoki gyepek	Szabályozás nem érinti, nem található a területen.
6410 Kékperjés láprétek meszes, tűzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (<i>Molinion caeruleae</i>)	Szabályozás nem érinti, nem található a területen.
6430 Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai	Szabályozás nem érinti, nem található a területen.
6440 <i>Cnidion dubii</i> folyóvölgyeinek mocsárrétjei	Szabályozás nem érinti, csak az RSD délebbi részein található.
6510 Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>)	Nincsenek kaszálórétek a területen.
7210 Meszes lápok télisással (<i>Cladium mariscus</i>) és a <i>Caricion davallianae</i> fajaival	Szabályozás nem érinti, nincsen előfordulása a területen
7230 Mészkedvelő üde láp- és sásrétek	Szabályozás nem érinti, nincsen előfordulása a területen
91E0 Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)	Szabályozás nem érinti, csak nyomokban figyelhető meg.
91F0 Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén <i>Quercus robur</i> , <i>Ulmus laevis</i> és <i>Ulmus minor</i> , <i>Fraxinus excelsior</i> vagy <i>Fraxinus angustifolia</i> fajokkal (<i>Ulmion minoris</i>)	Szabályozás nem érinti, csak nyomokban figyelhető meg néhány <i>Fraxinus excelsior</i> .
1530 Pannon szikes sztyeppék és mocsarak	Szabályozás nem érinti, nincs a területen.
6210 Meszes alapkőzetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik	Szabályozás nem érinti
91I0 Euro-szibériai erdősztyepp tölgyesek tölgyfajokkal (<i>Quercus spp.</i>)	Szabályozás nem érinti, nincs a vizsgált területen

2. táblázat Natura 2000 jelölő élőhelyek, élőhelytípus kódja élőhelytípus megnevezése és a várható érintettsége

Natura 2000 jelölő fajok megnevezése, az irányelv vonatkozó melléklete és a várható érintettség:

Jelölő fajok	Várható érintettség
vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>)	önfenntartó, vagy spontán szukcesszióval érintett területek megőrzése, védelme
ürge (<i>Spermophilus citellus</i>)	Szabályozás nem érinti
hód (<i>Castor fiber</i>)	Szabályozás nem érinti
vidra (<i>Lutra lutra</i>)	Szabályozás nem érinti
skarlátbogár (<i>Cucujus cinnaberinus</i>)	Az extenzív erdőgazdálkodás, vagy a be nem avatkozás

	megfelelő élőhelyek kialakulását (holt/elhaló fák) biztosítja a jelölő faj skarlátbogár (<i>Cucujus cinnaberinus</i>), valamint a szintén jelölő denevérfaj (közönséges denevér (<i>Myotis myotis</i>)) számára.
lápi szitakötő (<i>Leucorrhinia pectoralis</i>)	Szabályozás nem érinti
szarvasbogár (<i>Lucanus cervus</i>)	Szabályozás nem érinti, idős tölgyállomány nincs a területen
nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>)	Nem érinti, csak az RSD déli vizes élőhelyei, láprétjei közelében fordul elő
vérfű-hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>)	Nem érinti, rétek belső, kevésbé árnyékolt részek, illetve a nyílt gyepek csak a vizsgálati területen kívül találhatók.
tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>)	Szabályozás nem érinti
német bucó (<i>Zingel streber</i>)	Szabályozás nem érinti, vizsgált területen nem fordul elő
vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>)	Szabályozás nem érinti, vizsgált területen nem fordul elő
ingola fajok (<i>Eudontomyzon spp.</i>)	Szabályozás nem érinti
halványfoltú küllő (<i>Gobio albipinnatus</i>)	Szabályozás nem érinti, nem fordul elő a területen
dunai tarajosgöte (<i>Triturus dobrogicus</i>)	Szabályozás nem érinti
széles durbincs (<i>Gymnocephalus baloni</i>)	Gymnocephalus fajok előkerültek a 2010-es halállomány felmérésekor az RSD felső szakaszáról.
selymes durbincs (<i>Gymnocephalus schraetzeri</i>)	
magyar bucó (<i>Zingel zingel</i>)	Szabályozás nem érinti, nem fordul elő a területen
garda (<i>Pelecus cultratus</i>)	Szabályozás nem érinti, nem fordul elő a területen
réti csík (<i>Misgurnus fossilis</i>)	Szabályozás nem érinti, nem fordul elő a területen
szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus</i>)	Az RDS délebbi szakaszain fordul csak elő.
leánykancér (<i>Rutilus pigus</i>)	A <i>Rutilus virgo</i> egy példánya kifogásra került az érintett RSD szakaszon.
balin (<i>Aspius aspius</i>)	Az RSD teljes területén, így a vizsgált területen is érintett.
mocsári teknős (<i>Emys orbicularis</i>)	önfenntartó, vagy spontán szukcesszióval érintett területek megőrzése, védelme
díszes légivadász (<i>Coenagrion ornatum</i>)	Szabályozás nem érinti, nem írták le a területen
csíkos medvelepke (<i>Euplagia quadripunctaria</i>)	Szabályozás nem érinti, nem írták le a területen

3. táblázat Jelölő fajok megnevezése és a várható érintettsége

A jelölőfajok élőhelyét jelentősen érintő hatások nem várhatók a szabályozás bevezetés következtében. Pozitív hatást jelent a védelem biztosítása a szigetekeken, a partokon a VI_14, VI_16, VI_18, VI_20, VI_21 területrészekeken. Közvetetten hatással lehetnek a kialakításra kerülő sétányok és a pufferként kiszabályozott területek melletti beépítések generálta forgalom. A beavatkozások egy része a puffer területen vagy azon kívül valósul meg. A Natura 2000 hálózat területeket érintő beavatkozások alkalmazzák a fenntartási terv szabályozási tervekben figyelembe vehető előírásait.

5. Alternatív (egyéb ésszerű) megoldások

A terv nem tartalmaz alternatív megoldásokat.

6. A megvalósítás indokai

6.1. A terv és beruházás megvalósítása szükségszerűségének ismertetése

A terv megvalósítása Észak-Csepel és a Nagyvásártelep eddig alulhasznosított területei számára nyit meg új fejlesztési lehetőségeket. A kormány számos rendeletben szabályozta a terület fejlesztésének kereteit. Az új városrész építészeti kialakítására jelenleg nemzetközi tervpályázat (Városkapu) is folyamatban van. A sportlétesítmények fejlesztését a Kemény Ferenc Sportlétesítmény-fejlesztési Programról szóló 1839/2016. (XII. 23.) Korm. határozatban fogadta el a kormány. A 2018. évi XLIX. törvény rögzítette a Budapest Diákváros – Déli Városkapu Fejlesztési Programot. A terv megvalósítása ezért kiemelt közérdekű beruházásnak tekinthető.

6.2. A terv vagy a beruházás megvalósításának szükségszerűségét a következő indokok valamelyike támasztja alá (a kívánt rész megjelölendő)

X társadalmi vagy gazdasági természetű kiemelt fontosságú közérdek (amennyiben az kiemelt

jelentőségű élőhelytípust vagy fajt nem veszélyeztet)

- ☐ emberi egészség vagy élet védelme
- ☐ a közbiztonság fenntartása, megőrzése vagy helyreállítása
- ☐ a környezet szempontjából kiemelt jelentőségű kedvező hatás elérése
- ☐ a fenti kategóriákba nem sorolható, egyéb kiemelt fontosságú közérdek (amennyiben az kiemelt jelentőségű élőhelytípust vagy fajt veszélyeztet)

7. A kedvezőtlen hatások mérséklése, kezelési javaslatok

Javaslatunkat a 2014-ben és 2015-ben elfogadott fenntartási tervek^{5,6} alapján foglaljuk össze. A szabályozás kínálta fejlesztési keretek kihasználása során a befektetők, fejlesztők felé ismertetni kell a szomszédos Natura 2000 terület értékeit és azok figyelembe vételéhez segítséget szükséges nyújtani.

Az RSD-ben a legfontosabb feladat a többlet vízhatástól függő jelölő élőhelyek számára a megfelelő vízellátottság és vízháztartás biztosítása, az inváziós fajok terjedésének visszaszorítása. Fontos, hogy a vízinövényzet irtása, elkostrása csak azokon a szakaszokon történjen meg ahol ez a sportlétesítmények illetve a partkialakítás miatt feltétlenül szükséges. Fontos az egész szakaszon, valamint a parti ingatlanok melletti vizes élőhelyek betöltésének megakadályozása. Feltétlenül szükséges a Ráckevei Duna-ág vízminőségének javítása, valamint az egész Duna-ág területén a stégek és az engedély nélkül a nádasokban kialakított kijárócsatornák, horgász helyek által okozott élőhely fragmentálódás problémájának megoldása. Az úszólápok és a vízinövényzet hullámverés elleni védelme érdekében szükséges a géphajó forgalom korlátozása is.

Feltétlenül szükséges a kommunális szennyvizek tisztítatlanul történő bevezetésének megszüntetése szükséges, és a tisztított szennyvizet is csak szűrőberendezéseken keresztül történő átfolytatás után javasolt az élővízbe vezetni.

A horgászat által okozott zavarás nagyon jellemző a területen – ennek elkerülésére, illetve a helyzet javítása érdekében javasolt horgászmentes övezetek kijelölése.

---

⁵ A HUDI20042 Ráckevei Duna-ág kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület fenntartási terve

⁶ A HUDI20034 Duna és ártere kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület fenntartási terve

A nyári időszakban a természetes vízutánpótlás minimálisra csökken, vagy megszűnik, ezért a víz nagyon oxigénhiányossá válik, jelentős az eutrofizáció. Ezt jelenleg szivattyúkkal próbálják megoldani, amihez pályázati forrásokra van szükség.

Szükséges lenne a motoros vízijármű forgalom sebességkorlátozásának betartatása, mert jelenleg ez nem tapasztalható megfelelő mértékben.

A partmenti ligeterdőt a vízgazdálkodási tevékenységek során megőrizni szükséges. A part és a parti zóna növényzetét – amennyiben az a fejlesztési szempontból indokolt – fészkelési és szaporodási időszakon kívül az illetékes természetvédelmi kezelővel történő egyeztetés után szabad eltávolítani. Amennyire lehetséges a partmenti ligeterdőben a fás növényzet megtartására törekedni kell.

A vízgazdálkodási szempontból szükséges kotrásokat és építési munkákat az ívási és a telelési időszakon kívül kell elvégezni. Ez alól kivételt csak egyes esetekben a természetvédelmi kezelővel történő egyeztetés után lehet tenni.

Az azonos kezelést igénylő élőhelyek és élőhelykomplexumok, valamint a reális hasznosítási lehetőségek alapján az alábbi kezelési egységeket határolták le:

KE1: Láptavak, hínarasok és úszólápok *(nem fordul elő a területen)*

KE2: Tavak és a Ráckevei-Duna vízfelülete

KE3: Nádasok (nagy kiterjedésben nem fordul elő a területen)

KE4: Üde láp- és sásrétek (nem fordul elő a területen)

KE5: Mocsárrétek (nem fordul elő a területen)

KE6: Özönnövények állományai

KE7: Fűzlápok és ligeterdők *(nem fordul elő a területen)*

KE8: Egyéb erdők

KE9: Szántók, parlagok, gyümölcsösök

KE10: Pufferterület

KE2: Tavak és a Ráckevei-Duna vízfelülete

A kezelési egységben nem végezhető semmilyen olyan tevékenység, ami negatívan befolyásolja a vízminőséget, valamint a természeti értékek fennmaradásához szükséges vízjárást. A jelenleg meglévő egyedi horgásztégek helyett közösségi stégek kijelölése és a régi, kicsi stégek megszüntetése javasolt.

A vízhez kötődő élőhelyek vízellátottságának biztosítása szükséges, a területről a vízelvezetés nem javasolt.

A vízi növényzet és a part menti növényzet irtása (vágás, nádégetés, cserjék kivágása) csak a természetvédelmi szakemberekkel történő egyeztetés alapján lehetséges.

Idegenhonos halfajok visszaszorítása kötelező, idegenhonos halfaj telepítése tilos.

Az idegenhonos inváziós fajok [gyalogakác (*Amorpha fruticosa*), zöldjuhar (*Acer negundo*), aranyvessző-fajok (*Solidago ssp.*), selyemkóró (*Asclepias syriaca*), parlagfű (*Ambrosia artemisiifolia*), kagylótutaj (*Pistia stratioides*)] megjelenése esetén azok eltávolítását szükséges elvégezni. A kezelési egységben a vizes élőhelyek területén az idegenhonos fajok (ezüstkárász [*Carassius auratus gibelio*], törpeharcsa [*Ameiurus nebulosus*] és kínai razbóra [*Pseudorasbora*

parva), vörösfülű és sárgafülű ékszerteknős (*Trachemys scripta elegans* és *T. scripta scripta*) állományának csökkentése is szükséges

KE6: Özönnövények állományai

Ezen élőhelyek esetében a legfontosabb feladat az özönnövények visszaszorítása, majd eltávolítása, ezután a területeket a környező kezelési egységek szerinti kezeléssel javasolt fenntartani.

Az idegenhonos inváziós fajok [gyalogakác (*Amorpha fruticosa*), zöldjuhar (*Acer negundo*), aranyvessző-fajok (*Solidago ssp.*), selyemkóró (*Asclepias syriaca*), parlagfű (*Ambrosia artemisiifolia*)] megjelenése esetén azok eltávolítását szükséges elvégezni, utána a közvetlen környezetben található területekre jellemző ligeterdő-, illetve nedves gyepterület visszaállítása javasolt.

KE8: Egyéb erdők

A területen sok helyen, nagy kiterjedésben megtalálható egyéb, őshonos, idegenhonossal elegyes, vagy idegenhonos állományú erdők, facsoportok és erdősávok tartoznak ide. Ezek között nagyon sok a nemes nyár és akácültetvény. Felújítás táj- és termőhelyhonos fafajokkal, illetve faállomány típussal. Az idegenhonos vagy tájidegen fafajokkal jellemezhető faállományokban a nevelővágások során az őshonos fafajok egyedeinek megőrzése az alsó- és a cserjeszintben is.

Intenzíven terjedő idegenhonos fafaj felújításokban történő alkalmazásának teljes körű mellőzése. A környező gyepterületek védelme érdekében az erdészeti tájidegen fafajok alkotta állományok terjeszkedésének megakadályozása. Az idegenhonos inváziós fajok [gyalogakác (*Amorpha fruticosa*), zöldjuhar (*Acer negundo*), aranyvessző-fajok (*Solidago ssp.*), selyemkóró (*Asclepias syriaca*), parlagfű (*Ambrosia artemisiifolia*)] megjelenése esetén azok eltávolítását szükséges elvégezni.

KE10: Pufferterület

Ebbe a kategóriába azon területek tartoznak, amelyek a többi kezelési egységbe nem lettek besorolva, főként jellegtelen, gyomos élőhelyek, kiskertek, kertvárosi területek, felhagyott szántók, tanyák, út- és vasúthálózat.

Ebben a kezelési egységben reális cél a fenti élőhelyek további kiterjedésének megakadályozása. A terület egységeken csak olyan funkciók és létesítmények elhelyezését javasolható, amelyek a szomszédos élőhelyek és az azokon található értékes fajok fennmaradását nem veszélyeztetik.

A fás növényzet nélküli folyó- és patakszakaszokon – összhangban a mederfenntartási elképzelésekkel – őshonos, a területen is jellemző fajokból álló fasorok, illetve keskeny erdősávok telepítését is meg lehet fontolni. Megfelelő méretű területsáv rendelkezésre állása esetén (főként gyomos gyepek és szántók rovására) szóba jöhet vízállások menti állományok kiszélesítése is.

8. További javasolt intézkedések

A Duna még megmaradt természetes/természetközeli állapotú partszakaszainak, mellékágainak, holtágainak megőrzése, az ártéri vizes élőhelyek vízutánpótlásának biztosítása, a szigetek parthoz kapcsolódásának, az oldalágak és az ártér feltöltésének megakadályozása, a parti zóna védelme. A területen található, életciklusában legalább részben vízhez kötött állatfajok ivó-, táplálkozó és telelőhelyei állapotának megőrzése.

Nem véghasználható a tíz éves erőtervezési cikluson belül - jelölő élőhely típusonként vizsgálva - több idős erdőállomány, mint amennyi korosodásával belép a hasonló ökológiai funkciót ellátni képes korosztályokba. A jelölő erdei élőhelyek állományaiban a tájidegen fajok elegyaránya nem növekedhet.

A természetmegőrzési területen található ligeterők, mocsárrétek, kaszálók megőrzése, invazív gyom- és kultúrfajok (*Acer negundo*, *Amorpha fruticosa*, *Ailanthus altissima*, *Prunus serotina*, *Populus x hybrida*, *Impatiens glandulifera*, *Impatiens noli-tangere*, *Phytolacca americana*, *Solidago gigantea*, *S. canadensis*, *Aster spp.*, stb.) visszaszorítása, irtása az élőhelyek védelme érdekében.

A jelölő erdei élőhelyek állományaiban előtérbe szükséges helyezni a folyamatos erőborítást biztosító, vagy ahhoz funkciójában jobban közelítő használatok alkalmazását, valamint közelíteni szükséges a lombkorona-, cserje-, lágyszárú szint faji, életkori összetételét a természetes állapotokhoz.

A területen található közönséges denevér (*Myotis myotis*) állományok fennmaradásának biztosítása, részben a gyepek fenntartásával, részben a folyam partjának és a szegélyező erdőállományok fenntartásával.

A ligeterdők helyén álló, az eredeti gyepszint fajait őrző ültetvény erdők fokozatos átalakítása őshonos fajú erdökké, a jelölő élőhelyek kiterjedésének növelése érdekében. Az élőhelyeket veszélyeztő egyéb tevékenységek (pl.: gépjármű forgalom, quad, illegális bányászat, hulladékdeponálás, favágás) megszüntetése, a jogilag nem létező, de kijárt földutak felszámolása az ártéren.

A lovas, gyalogos turista forgalom, illetve vízisportok (evezőtúra, horgászat) szabályozása, túraútvonalak, kikötési lehetőségek kijelölése, illegális kikötési- és horgász helyek felszámolása. Az illegálisan kialakított anyagnyerő helyek, hulladéklerakó helyek gyom és hulladék mentesítése, további lerakások megakadályozása, őshonos fajú erdő kialakításával történő rekultivációja a megmaradt eredeti domborzati formák bolygatása nélkül.

A jelölő élőhelyek infrastrukturális fejlesztésekkel szembeni védelme. A vízteret használók természetvédelmi szemléletének formálása.

Javasoljuk részletes fakataszter, védett fák kijelölése, fakezelési program kidolgozása, és élővilágvédelmi felmérés és adatbázis kialakítását a Dunapart illetve RSD érintett szakaszán. Olyan megfigyelő és ellenőrző pontok kijelölését, amelyekre időszakonként visszatérve vizuális monitoring végezhető a területen történt változások, a terület használati módjainak és gyakorlatának nyomon követésére vonatkozóan.

A part menti területek élővilágának, ökológiai szolgáltatásainak (ökoszisztéma szolgáltatásainak) folyamatos monitoringját javasoljuk megvalósítani a Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer (NBmR) sztenderd protokolljai alapján.

Az OTrT előírása alapján az övezettel érintett területen a tájképi egység és a hagyományos tájhasználat fennmaradása érdekében a helyi építési szabályzatban meg kell határozni a területhasználatra és az építmények tájba illeszkedésére vonatkozó szabályokat.

A part menti területek élővilágának, zöldfelületének kezelése érdekében egy egységes, rendszeresen frissített és aktualizált fenntartási terv elkészítését javasoljuk annak érdekében, hogy a zöldfelületi, part menti és élőhelyi ökológiai értékek a kezelés, a fejlesztési kivitelezések, a fenntartás során ne sérüljenek, sőt gyarapításuk integrált megoldási beépíthetők legyenek a zöldterület fenntartásba, az épületek, szolgáltatások üzemeltetésébe.

Kifejezetten fontosnak tartjuk a környező iskolák, oktatási intézmények számára az iskolai programokba beépülő terepi oktatási, örökbefogadási, ismeretterjesztő, a természeti kapcsolatokat és a táji, dunai identitást erősítő fejlesztések megvalósítását a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatósággal és civil szervezetekkel együttműködve.